

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

30 Ocak 2013 Çarşamba

**SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

30 Ocak 2013 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

Elektrik Piyasası Kanun Tasarısı (1/724) (Devam)

1:54

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:21

Madde 4

1

Ünal KACIR	(İstanbul)	1:2, 3, 4
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		1:2, 3, 4
Soner AKSOY	(Kütahya)	2:3, 4
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	2:3, 4
M. Fatih ALKIŞ (EPDK Hukuk Dairesi Başkanı)		4

Önerge

4

Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	4
Ali HALAMAN	(Adana)	4:5
Ünal KACIR	(İstanbul)	5
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		5

Önerge

5

Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	5, 6
Ünal KACIR	(İstanbul)	5, 6
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		5:6

Madde 5

6:8

Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	8
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		8, 9
Osman AYDIN	(Aydın)	8:9
Soner AKSOY	(Kütahya)	9
Ünal KACIR	(İstanbul)	9

Önerge

9

Osman AYDIN	(Aydın)	10, 11:12, 14:15
Soner AKSOY	(Kütahya)	10, 13, 15, 16, 17
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	10:11, 16
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	11
Ünal KACIR	(İstanbul)	11, 13, 15, 16
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		12, 14, 16, 17, 18

Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	12:13
EPDK Temsilcisi		13:14
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	15, 16, 17
Önerge		18
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	18, 21
Ünal KACIR	(İstanbul)	18:19, 20
Deniz DAŞTAN (EPDK Temsilcisi)		19
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		19:20, 20:21
Osman AYDIN	(Aydın)	20

İKİNCİ OTURUM **22:36**

Önerge		22
Gerekçe		22
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	22
Ünal KACIR	(İstanbul)	22
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		22
Önerge		22:23
Ümit ÖZGÜMÜŞ	(Adana)	23, 25, 26, 27:28, 29
Ünal KACIR	(İstanbul)	23:24, 24:25, 26, 27
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		24, 25, 27, 28:29
Osman AYDIN	(Aydın)	24, 27
EPDK Temsilcisi		25, 26
Ahmet Erdal FERLAN	(Nevşehir)	25, 26, 28
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	25
Önerge		30
Kemal DEĞİRMENDERELİ	(Edirne)	30
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		30, 31
İlknur DENİZLİ	(İzmir)	30
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	30, 31
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	31
Ahmet Erdal FERLAN	(Nevşehir)	31
Ünal KACIR	(İstanbul)	31
Önerge		31
Emin Haluk AYHAN	(Denizli)	32
Önerge		32
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	32, 33
Ünal KACIR	(İstanbul)	32, 33
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		33
Hüseyin FİLİZ	(Çankırı)	33
Komisyon Uzmanı		33
Ahmet Erdal FERLAN	(Nevşehir)	33
Önerge		33
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	33:34, 35
Ünal KACIR	(İstanbul)	34:35
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)		34, 35
M.Fatih ALKIŞ (EPDK Hukuk Dairesi Başkanı)		34:35
İlknur DENİZLİ	(İzmir)	35
Önerge		35
Mustafa ÖZTÜRK	(Bursa)	36
Gerekçe		36

Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	36
Ünal KACIR (İstanbul)	36
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	36
Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)	36
ÜÇÜNCÜ OTURUM	37:54
Madde 6	37
Osman AYDIN (Aydın)	37:38
Ünal KACIR (İstanbul)	38, 39
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	38
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	39:40
Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)	39
Önerge	40
Osman AYDIN (Aydın)	40, 41, 42:43, 43, 44, 45
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	40, 41, 44, 45
Kemal DEĞİRMENDERELİ (Edirne)	42, 43
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	42, 43, 44
İlknur DENİZLİ (İzmir)	42
Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)	42
Emin Haluk AYHAN (Denizli)	44
Ünal KACIR (İstanbul)	44:45
Ahmet Erdal FERALAN (Nevşehir)	45
Önerge	45:46
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	46
Gerekçe	46
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	46
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	46
Önerge	46
Osman AYDIN (Aydın)	47
İlknur DENİZLİ (İzmir)	47
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	47
Önerge	48
Emin Haluk AYHAN (Denizli)	48
Gerekçe	48
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	48
Önerge	48
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	48, 48, 49:50, 50
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	48, 49, 50
İlknur DENİZLİ (İzmir)	49
Kemal DEĞİRMENDERELİ (Edirne)	49
Osman AYDIN (Aydın)	49
Ömer SELVİ (Niğde)	50
Ünal KACIR (İstanbul)	50
Önerge	50:51
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	51:52
Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	51:52, 53
Osman AYDIN (Aydın)	51
Kemal DEĞİRMENDERELİ (Edirne)	52
Önerge	53
Orhan KARA SAYAR (Hatay)	53
Gerekçe	53

Metin KİLCİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	53, 54
Ünal KACIR (İstanbul)	53, 54
M.Fatih ALKIŞ (EPDK Hukuk Dairesi Başkanı)	54

Açılma Saati: 14.23
Kapanma Saati: 19.42

30 Ocak 2013 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.23

BAŞKAN: M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyeleri, değerli davetliler ve kıymetli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz. Yeterli çoğunluğumuz vardır. Gündemimizde yer alan konuları görüşmek üzere toplantıyı açıyorum.

Bugün 1/724 esas numaralı Elektrik Piyasası Kanun Tasarısı ile 2/246, 2/427, 2/448, 2/815 ve 2/829 esas numaralı kanun tekliflerinin görüşmelerine, tasarı metni esas alınmak üzere devam ediyoruz. 29/01/2013 tarihinde yaptığımız toplantıda tasarının 3'üncü maddesini görüşerek kabul etmiştik.

Şimdi 4'üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Elektrik Piyasası Faaliyetleri ve Lisanslar

Elektrik piyasası faaliyetleri

Madde 4 - (1) Piyasada, bu Kanun hükümleri uyarınca lisans almak koşuluyla yürütülebilecek faaliyetler şunlardır:

- a) Üretim faaliyeti.
- b) İletim faaliyeti.
- c) Dağıtım faaliyeti.
- ç) Toptan satış faaliyeti.
- d) Perakende satış faaliyeti.
- e) Piyasa işletim faaliyeti.
- f) İthalat faaliyeti.
- g) İhracat faaliyeti.

(2) Piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(3) Piyasada faaliyet gösterecek özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişilerin, ilgili mevzuat hükümlerine göre anonim şirket veya limitet şirket olarak kurulması ve anonim şirketlerin sermaye piyasası mevzuatına göre borsada işlem görenler dışındaki paylarının nama yazılı olması şarttır. Bu şirketlerin ana sözleşmelerinde bulunması gereken hususlar yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN – Madde hakkında görüş isteyen? Yok.

Sayın Ünal Kacır, buyurun efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinize hayırlı günler diliyorum.

Bir sorum var, Sayın Müsteşarım cevaplandırırsa açıklığa kavuşmuş olur: Bu lisans almadan üretim yapabilecek veya ürettiğini sisteme verebilecek, işte, 1 megavata kadarki üretimlerle ilgili olan kısım ile ilgili bu faaliyetler elektrik piyasası faaliyetlerinden sayılmayacak mı?

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – O da bir üretim faaliyetidir, üretim faaliyeti olarak faaliyetler kapsamı içerisinde sayılmıştır. Lisanssız üretimle ilgili düzenleme kanunun ileriki maddelerinde yer alıyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, Sayın Müsteşarım: “Madde 4 – (1) Piyasada bu kanun hükümleri uyarınca lisans almak koşuluyla yürütülebilecek faaliyetler şunlardır: Üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış.” falan devam ediyor yani bu lisans almak koşuluyla yürütülecek faaliyetler piyasa faaliyetlerinden sayılıyor. Bir de faaliyet gösterecek tüzel kişilerle ilgili 2 ve 3'te de şirketlerle ilgili şeyler var. Buradaki duruma göre lisans almadan üretim yapan gerçek veya tüzel kişilerin faaliyetleri burada sayılmamış oluyor. Bunları piyasanın dışındaki bir faaliyet gibi mi değerlendiriyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Hayır efendim, doğru, tespitiniz haklı. Yalnız burada genel bir düzenleme var. İleride kanunun ilerleyen maddelerinde o lisanssız üretim yapılabileceğine ilişkin bir istisnai düzenleme var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, benim istisnaya ilgili kuşum yok, onun olduğunu biliyorum. Ama bu faaliyet de piyasanın içerisinde bir faaliyet değil mi, onu da burada yazmak gerekmez mi bir ayrı bent olarak belki, piyasanın dışında mı sayıyorsunuz onu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Burada lisans almak koşuluyla yapılacak faaliyetler olarak tanımlanıyor. Bunun dışında lisanssız üretime ilişkin istisnai düzenleme kanunun ileriki maddelerinde yer alıyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani o zaman o lisans almadan yapılmış olan üretim faaliyetini piyasa faaliyeti saymıyorsunuz ama hâlbuki o da piyasaya mal verecek.

BAŞKAN – Veriyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sisteme vermeyecek.

BAŞKAN – Sisteme veriyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Veriyor, dağıtım firmalarına verecek. Sistemin bir parçası bu. Bunu piyasa faaliyetinden saymayacak mısınız?

Yani burada elektrik piyasasından bahsediyoruz ve bu piyasanın nelerden oluştuğunu burada sayıyoruz. Bunu sayarken, bunun içerisinde lisanssız üretim ve bu üretilmiş elektriğin de dağıtım şirketlerine verilmesi, bir bedel karşılığında olacak bu. Bu piyasanın bir parçası değil midir, burada yazmak gerekmez mi usturubuyla, usulüyle yani bir başka belki fıkra olarak? Ama dersiniz ki: “O faaliyet piyasanın bir faaliyeti değil.” O zaman nasıl alışveriş yapacak, dağıtım şirketinden nasıl para alacak ya da dağıtım şirketine nasıl verecek? Piyasanın bir faaliyeti değil diye mi değerlendireceğiz?

BAŞKAN – Evet, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, bu maddede lisans almak koşuluyla yapılacak piyasa faaliyetlerini tatat ediyoruz biz, oysa lisanssız üretim lisans almadan yapılabilecek bir faaliyettir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Elektrik piyasası faaliyeti değil midir?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, burada elektrik piyasası faaliyetlerini tatat etmiyoruz. Sadece lisans almak koşuluyla yapılacak piyasa faaliyetlerini tatat ediyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Başlık öyle değil ama, elektrik piyasasını anlatıyor. Elektrik piyasasının unsurlarını anlatıyorsunuz, altında o yok. Lisans almak koşuluyla olanları sayıyorsunuz, o zaman lisans almak koşuluyla olmayanları piyasanın bir faaliyeti saymayacak mıyız? Ben de onu soruyorum zaten.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; bu madde “Elektrik piyasası faaliyetleri ve lisanslar” başlığı altında, tabii piyasa faaliyetlerini izah etmektedir. Aslında 1’inci maddede amaç bölümünde kaydedilen, bu yasanın esas amacını ortaya koyan bir madde yani elektrik piyasasının yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir şekilde tüketicinin kullanımına sunulması için rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren veya gösterebilmenin bir şartını getiriyor burada. Yani bunu getirebilirsiniz serbest pazar ekonomisi içerisinde, herhangi bir diğer malı satan gibi elektriği de alır, satar, üretir, ithal eder ve ihraç edebilirsiniz ama bunun için bir lisans almanız gerekiyor diyerek bunu piyasanın ana unsurları hâlinde bir lisansa tabi tutmuş ama lisans almadan yapılan elektrik üretimlerinde de esas olan zaten lisans almadan yapılan şeyde, piyasaya bir mal vermek değildir. Maksat orada piyasaya mal sunmak değildir, lisanssız olarak kendi ihtiyacını yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılamak amacını güder. Dolayısıyla, piyasaya onun sunabileceği unsurun, piyasa şartlarını mutazarrır edeceği, değiştireceği, yönlendireceği söz konusu değildir ama buna rağmen onun da piyasada hangi şartlarla mal verebileceğini, geri dönüş yapabileceğini, fazla enerjisini kime, ne şartlarla satabileceğine dair de hükümler vardır. Bu yasada olduğu gibi, ayrıca bununla ilgili yönetmelikte de bunlar gayet güzel tatat edilmiştir. Dolayısıyla, ben bu maddeyi özellikle elektrik piyasasının tam manasıyla serbest pazar ekonomisi koşulları içerisinde ve rekabete dönük olarak yapılmasını sağlayan bir unsur olması itibarıyla halkımızın aleyhine değil, lehine olacak bir yasa düzenlemesi olduğunun ilk temel unsuru görüyorum burada.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şunu çıkardığınız zaman zaten Sayın Vekilim, o zaman serbest piyasayı engellemiş oluyorsunuz. Ünal Bey’e katılıyorum ben orada.

SONER AKSOY (Kütahya) – Hayır, serbest piyasayı engellemekle alakalı bir şey yok.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir kısmını dışlıyorsunuz zaten, kale almıyorsunuz.

SONER AKSOY (Kütahya) – Bir kısmı değil o, o çok cüzi bir husus ve o cüzi hususta esas olan kendi ihtiyacını karşılamaktır, piyasaya müdahale etmek değildir. Elektrik stok edilen bir malzeme olmadığı için fazlasını interconnecting sisteme verme hakkı gibi bir husus veriliyor, onun da nasıl yapılacağı ayrıca dercediliyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Dün biz sabahtan akşama kadar...

SONER AKSOY (Kütahya) – Ama bir saniye, sözümü tamamlayayım muhterem, sen de konuş.

Yani burada piyasanın ana unsurları bir kere üretim yapmaktır, iletim yapmaktır, dağıtım yapmaktır, toptan satış yapmaktır, perakende satış yapmaktır. Bunlar tatat edilmiş ve bunlar için daha önceki yasada olmayan bu hükümler konmuş, ithalat, ihracattır ve bu ilerde kurulmasını düşündüğümüz borsanın ana unsurlarıdır, esas borsa söz konusudur. Mesela o dediğimiz, yenilenebilir enerjiden artan, kendi kullanamadığını interconnecting'den vereceği hususunun borsayla bir alakası yok. Esas piyasa burada kurulacak olan borsada teşekkül edecektir, öyle değil mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KILCI – Evet.

SONER AKSOY (Kütahya) – Dolayısıyla, o, borsaya müdahale edecek bir unsur taşımaz yani borsaya ben “Fazladan bir malım var, onu götürüp satacağım. Ne fiyata alırsınız?” veya “Her yıl size şu kadar mal vereceğim.” diye bir... 500 kilovat/saatlik zaten üretimi olan bir adamın borsadan böyle bir talebi olmayacak. Şimdi, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası gibi bir elektrik piyasası borsası kurulacak, malı olan oraya getirecek, orada satacak, almak isteyen de oradan alacak. Bu bakımdan, bu işi yapabilmek için de elbette bir lisansa ihtiyaç var. Bu madde bunu gösterdiği için, ben yasanın ruhuna uygun bir madde olması dolayısıyla olumlu karşılıyorum.

Teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Sayın Ayhan’a söz verdim, sonra vereceğim size efendim.

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben önergeyle ilgili daha sonra konuşurum ama burada “Lisanslı elektrik piyasası faaliyetleri” deseniz başlığı, belki bu işi daha rahat kurtarırsınız.

BAŞKAN – Evet.

Buyurun efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Değerli Başkanım, şimdi, ikinci bölümün ilk maddesindeyiz. Bölümün adı “Elektrik piyasası faaliyetleri ve lisanslar” bütün maddelerin hepsini bu isimle bölüm hâline getirmişiz. O 1’inci, ilk madde de, madde 4... “Elektrik piyasası faaliyetleri” diye yazarsak. Bakın, şimdi, madde 14 “Lisanssız yürütülebilecek faaliyetler” var orada.

SONER AKSOY (Kütahya) – “Lisanslı faaliyetler” denebilir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Geldik aynı noktaya, doğru.

“Lisanssız yürütülebilecek faaliyetler” diye bir başlık var, o 14’üncü madde. O zaman bu maddenin başına da biz madde başlığı olarak “Lisanslı elektrik piyasası faaliyetleri” demeliyiz. Lisanslılar burada dercedilmiş, lisanssızlar da 14’te dercedilmiş. Benim şeyim yasanın ruhuyla falan alakalı değil, sadece teknik olarak bir düzeltme, düzenleme. “Lisanslı elektrik piyasası faaliyetleri” başlığı olursa madde 4 böyle, 14 de lisanssız gösteriyor. Böyle çözülmüş olur, açıklığa kavuşmuş olur daha doğrusu.

BAŞKAN – Evet, buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KILCI – Efendim, burada bir anlam karmaşası olduğunu düşünmüyoruz açıkçası. “Elektrik piyasası faaliyetleri ve lisansları” bölümünde 4’üncü maddede, bu bölümün ilk maddesinde lisans almak koşuluyla yapılabilecek faaliyetler tatat edilmiştir. Sayın Vekilimizin de ifade ettiği gibi 14’üncü maddede ve ondan önce 13’üncü maddede de yine burada tatat edilmeyen, lisans almak koşuluyla yapılması öngörülmeleyen diğer faaliyetler de 13’üncü ve 14’üncü maddede ayrıca istisna olarak ifade edilmiştir yani “Elektrik piyasası faaliyetleri” ifadesinin sektör için daha anlamlı ve daha uygun bir ifade olduğunu düşünüyoruz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – “Lisanslı elektrik...” olsa çok mu şey olur?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Piyasadan saymamış gibi oluruz o zaman, böyle kalırsa. Öbür faaliyet sanki piyasadan sayılmıyormuş gibi. Lisanslıları bir maddede saymışsın, lisanssız da bir madde saymışsın bunda bir şey yok.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bunu bir önergeyle değiştiremiyor muyuz?

BAŞKAN – Yani Bakanlık burada. Kayıtlara gerçi geçti ama Bakanlık, bir problemle karşılaşacağınızı düşünüyor musunuz, düşünmüyor musunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – 4628’de de mevcut kanundaki maddeye çok yakın bir madde bu. O zaman da lisanssız üretim söz konusuydu, herhangi bir karmaşa söz konusu olmadı. EPDK burada, eğer bu tür ifadelendirmeden dolayı bir kargaşa olacağını düşünüyorsanız, EPDK’nın da bu konuda görüşünü alın.

BAŞKAN – EPDK görüşünü alalım.

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M. FATİH ALKIŞ – Sayın Başkanım, Fatih Alkış, EPDK Hukuk Daire Başkanı.

Kanunun kapsam maddesinde zaten bu faaliyetlerin tamamının kanunun kapsamında yer aldığı açıkça belirtiliyor. Burada sadece lisanslılar belirtiliyor, diğer yerlerde de lisanssızlar yani kapsam maddesiyle birlikte değerlendirdiğimizde biz bir sorun olmayacağı görüşündeyiz. Kapsam maddesi: “Bu kanun elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı...”

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yahu, yazarsak kıyamet mi kopar arkadaş, yazarsak ne olur? Onu söyle.

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M. FATİH ALKIŞ – Efendim, o Komisyonun takdiri ama bu hâliyle biz bir sorun olmayacağı görüşündeyiz. Kapsam maddesinin bunları kapsadığı görüşündeyiz, bir sorun olmayacağı görüşündeyiz ama ilave eklemek Komisyonun takdiri efendim, ona ben bir şey söyleyemem.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir önerge verelim, kabul olursa olsun, olmazsa olmasın.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Burası lisanslıyı anlatıyor, lisanssız 14 anlatıyor.

BAŞKAN – 14 lisanssız anlatıyor, evet.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Burası lisanslıyı anlatıyor, buraya “Lisanslı” diyelim, oraya zaten “Lisanssız” demişiz ama burayı genel yazarsak ve içinde öbürü olmayınca sanki onu piyasanın bir faaliyeti olarak saymamışız gibi oluyor.

BAŞKAN – Efendim, yalnız burada şöyle bir şey var: “Elektrik piyasası faaliyetleri” bölümün adı.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bölümün adı öyle. Madde başlığının adı?

BAŞKAN – Elektrik piyasası faaliyetlerinin içerisinde lisanslılar da var, lisanssızlar da var. Dolayısıyla, lisanssız dağıtan, lisanssız satanlar da elektrik piyasası faaliyetlerinin içinde. Burada elektrik piyasası faaliyetleri ve lisanslar diye ayrıca tatat etmiş yani dolayısıyla, burada lisanssız üreticilerin satımı elektrik piyasası faaliyetleri içindedir diye algılıyorum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Öyle. Yalnız 13’üncü madde lisanslıları anlatıyor, 14’üncü madde de lisanssızları anlatıyor. Başlıklarını içeriğine uygun yazalım.

BAŞKAN – Efendim, lisanslılar da lisanssızlar da elektrik piyasası faaliyetidir. Dolayısıyla, elektrik piyasası faaliyetleri içerisinde lisanslıları ayrı tatat etmiş, lisanssızları ayrı tatat etmiş.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bunun için bir önerge daha verdik Sayın Başkan.

SONER AKSOY (Kütahya) – Mesela 15’inci maddenin üçüncü bölümü “Denetim ve yaptırımlar” bölümünün içine konmuş yani 14’üncü madde burada bulunan ikinci bölümün içerisine sokulmuş. Dolayısıyla, ikinci bölümün içerisine sokulduğu için elektrik piyasası faaliyeti olarak 14’ü de kabul etmiş. Üçüncü bölümde başka bir şeyler anlatılıyor.

BAŞKAN – Bir önerge var madde üzerinde, onu okutuyorum, işleme alacağım:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanun Tasarısı’nın 4. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendinden sonra gelmek üzere (ğ) Denetim faaliyetlerinin eklenmesi için gereğini arz ve teklif ederiz.

Alim Işık

Bahattin Şeker

Emin Haluk Ayhan

Kütahya

Bilecik

Denizli

BAŞKAN – Önerge adına söz isteyen?

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Dünden beri de yoğun maddeler üzerinde görüşmeler oluyor. Yazımda hakikaten sıkıntı olduğu kanaati bizde oluştu. Bu nedenle her şeyin açıklığa kavuşmasını da istiyoruz. Zaten dikkat ederseniz başka hususlarda da yazımda problemlerin olabileceği ortaya çıktı anlam kargaşası yaratmamak için ama bu önergemiz, münhasıran, buradaki faaliyetlerin içinde denetimin de olması gerektiğine inandığımız içindir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, buyurun.

ALİ HALAMAN (Adana) – Başkanım, ben teşekkür ediyorum.

Benimki bir kanun teklifiydi, belki spontane oldu. Bizim çok şeyimiz yok, 1'inci maddeyi ilgilendirmiş herhâlde. Bizim Adana Kozan'da bu HES'lerle ilgili bir problem çıkmıştı, orada ölenler oldu, vesaire oldu. Dolayısıyla, Devlet Su İşleri, denetleme gibi bir imkânı olmasına rağmen bunu özel sektöre veya özel firmalara verdi. Çok olumsuzluklar yaşandı. Dolayısıyla, Danıştay da yürütmeyi durdurma kararı almış. Ben bu kanun teklifini yani bu denetim yollarını, enerjide kamu alanından müdahil olmasını isteme açısından -sırf bunu hep özel sektöre, özel firmaya veya yabancıların tercih ettiği "Biz parasını veriyoruz." diyerek, onları yetkilendirmenin çok doğru olmayacağını- böyle bir ilintinin kurulmasını arzu ettiğim için katıldım.

Ben teşekkür ediyorum, söyleyeceklerim bu kadar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, öneriyle ilgili kanaatim: Denetim faaliyetleri piyasanın bir parçası değildir, piyasanın üstünde bir şeydir yani piyasanın içinde alınır, satılır bir şey değil ki, denetim piyasayı denetlemekle ilgili. Bu üçüncü bölümde yer alan kısımda yer alacak zaten. Aksi takdirde piyasada denetleme de parasal olarak bir faaliyet alanı gibi algılanır ki bu yanlış olur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeye katılıyor mu Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bir önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanun Tasarısı'nın 4. maddesinin "Elektrik piyasası faaliyetleri" ibaresinin "Lisanslı elektrik piyasası faaliyeti" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Emin Haluk Ayhan

Denizli

BAŞKAN – Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Zaten yeteri kadar da müzakere edildi, gördüğüm kadarıyla da burada bir anlaşmazlık da var. Böyle yazılmasının hiçbir mahzuru olacağı kanaatinde değilim. Aksine daha anlaşılabilir hâle gelmesi için böyle bir önergeyi verdim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bu konuyla ilgili ben açıklığa kavuşsun diye... Şimdi, "Elektrik piyasası faaliyetleri" ibaresinin "Lisanslı elektrik piyasaları..." Lisanslı elektrik piyasaları demek elektrik piyasasını daraltma anlamına gelir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Zaten daraltmış.

BAŞKAN – Daraltmamış, aksine, bakın, burada diyor ki: "Elektrik piyasası faaliyetleri ve lisanslar" Elektrik piyasası faaliyetleri derken lisanssız satışları da elektrik piyasası faaliyetlerinin içerisine alıyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ünal Bey'in endişe ettiği husus ne o zaman Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, faaliyetlerle ilgili, yasanın içeriğiyle ilgili hiçbir görüş ayrılığı yok. Sadece bunu burada dercetme, yazma konusunda farklı kanaat var. Nedir o? "Elektrik piyasası faaliyetleri ve lisanslar" bu, bölümün başlığıdır. Maddenin başlığına gelince: Madde 4, başlığı "Elektrik piyasası faaliyetleri" bu hâlde kaldığı takdirde madde 4'te sayıldı faaliyetler. Bunun içerisinde lisanssızlar yok. Niye yok? 14'üncü maddede var diye yok. 14'üncü maddenin başlığı da "Lisanssız yürütülecek faaliyetler" Şimdi, madde 4 lisanslılara ayrılmış, madde 14 de lisanssızlara ayrılmış. Arada da bak, devam edelim, madde 4'ten sonra madde 5'te lisansın esaslarını anlatıyor, madde 6'da ön lisans anlatıyor, madde 7'de üretim faaliyetlerini, iletim faaliyetlerini 8'de anlatıyor, böyle geliyor. Lisanslıları anlatıyor, sonra en sonuna da geliyor, lisanssız 14'te anlatıyor yani lisanslıların başlığını "Lisanslı elektrik piyasası faaliyetleri" diye yazmazsak elektrik piyasası faaliyetlerinin içerisinde lisanssızlardan bahsetmemiş oluruz. Hâlbuki bölümde var, madde 14'te var. Lisanslılar 4'te sıralanmış, lisanssızlar da 14'te sıralanmış. Bu teknik bir husus.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, şimdi, 4'üncü maddenin yer aldığı ikinci bölümün başlığı "Elektrik piyasası faaliyetleri ve lisanslar" ve 4'üncü maddenin başlığı da "Elektrik piyasası

faaliyetleri” 4’üncü maddenin birinci fıkrası, elektrik piyasasında lisans almak koşuluyla yapılan faaliyetleri tanımlıyor. İkinci fıkrası, piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin uyacakları esasları, yine, üçüncü fıkrası, piyasada faaliyet gösterecek özel hukuk tüzel kişilerine ilişkin, birtakım şirket kuruluşlarına ilişkin düzenlemeleri kapsıyor. Dolayısıyla, bu başlığa “Lisanslı piyasa faaliyetleri” dediğimizde bu kez çok kapsamlı bir daraltmaya yol açmış olacağız ki buna ilişkin benzer düzenlemeleri yani her yeri geldiğinde düzenlemeleri kanunun diğer yerlerinde yapmamız gerekecek, bütün kurguyu değiştirmemiz gerekecek. Dolayısıyla, burada çok ciddi bir anlam kayması söz konusu değil, açık bir şekilde lisans almak koşuluyla yapılan faaliyetler tanımlanmış ve istisnai olan da lisanssız diye tanımlanmış. Bütünü lisanslı diye tanımlamanın çok fazla mana karmaşasına yol açtığını düşünüyoruz efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Peki, o zaman benim kanaatim şudur: “İkinci ve üçüncü bentlerdekine yakışmıyor başlık.” diyorsunuz, öyle yazarsak olmaz onlara.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Şu anki hâliyle yakışıyor efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bu mevcut hâliyle yakışıyor. Eğer başına “Lisanslı” koyarsak, iki ve üçe uymuyor diyorsunuz, değil mi? O zaman buraya bir “Dört” yazıp “Lisanssız faaliyetler” diye de bir şey lazım ki o da piyasanın içinde olduğu görülsün. Aksi takdirde yandan çarklı, çakma bir şey olacak, piyasanın dışında bir şey olacak, piyasanın içine koyun onu o zaman.

BAŞKAN – Yani tutanaklara geçti, malum ilan edildi. Bu işi bu hâliyle...

Hükûmet katılıyor mu önergeye?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, burada ifade etmek istediğim bir husus var benim, bununla ilgili değil, mahiyetini anlamak için yani bölmek için falan da değil. Bunun üçüncü fıkrasında şöyle bir şey var, biraz önce Metin Bey’le de tartıştık: “Piyasada faaliyet gösterecek özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişilerin ilgili mevzuat hükümlerine göre anonim şirket veya limitet şirket olarak kurulması ve anonim şirketlerin sermaye piyasası mevzuatına borsada işlem görenler dışındaki paylarının nama yazılı olması” Bunun gerekliliği var mı, onu öğrenmek istedim. Hukuken ben bilmediğim için soruyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Elektrik piyasasında faaliyet gösteren üreticilerin kontrolüne ilişkin kanunun ilerleyen maddelerinde bazı düzenlemeler var. Dolayısıyla, elektrik piyasasında rol alan aktörlerin kimler olduğu ve bu kontrole ilişkin ileride yaptırımları da içeren hükümlerin takibi açısından bu hisselerin nama yazılı olma kaydı zaten 2001 yılında çıkartılan 4628 sayılı Kanun’da da var ve sektörde şu ana kadar uygulanması boyutuyla ciddi sorunlar çıkartmamış bir düzenlemedir. O aynı hüküm buraya da taşınmıştır efendim, bu gerekliliktir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi okutuyorum:

Lisans esasları

Madde 5 - (1) Lisans, bu Kanun hükümleri uyarınca üzerinde kayıtlı piyasa faaliyetlerinin yapılabilmesi için tüzel kişilere verilen izin belgesidir. 11inci maddenin onuncu fıkrasında belirtilen piyasalara ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, lisanslara ilişkin olarak aşağıdaki hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

a) Başvuru ve değerlendirme usul ve esasları ile lisansların verilmesi, tadili, sona erdirilmesi, iptali, süreleri, süre uzatımı, yenilenmesi ve lisans kapsamındaki hak ve yükümlülüklerin belirli bir süre askıya alınmasına ilişkin usul ve esaslar.

b) Faaliyetin türü ve işin niteliğine göre belirlenecek lisans bedelleri.

c) Lisans sahibi tüzel kişilerin lisansları kapsamında sahip oldukları hakları, yükümlülükleri, görevleri, sermaye yeterlilikleri, istihdam edilmesi gereken nitelikli personele ilişkin hükümler ile tarifesi düzenlemeye tabi lisans sahiplerinin haklarının temlikine ilişkin usul ve esaslar.

(2) Bu Kanun kapsamında verilecek lisansların tabi olacağı ve lisans sahiplerinin uymakla yükümlü olduğu esaslar şunlardır:

a) Bu Kanundaki istisnalar hariç piyasa faaliyetleri ile iştigal edecek tüzel kişiler, faaliyetlerine başlamadan önce, her faaliyet için ve söz konusu faaliyetlerin birden fazla tesiste yürütülecek olması hâlinde, her tesis için ayrı lisans almak zorundadır.

b) Tarifesi düzenlemeye tabi faaliyet gösteren tüzel kişiler, tarifesi düzenlemeye tabi her faaliyet ve bu faaliyetin lisansı kapsamında sınırlandırıldığı her bölge için ayrı hesap ve kayıt tutmakla yükümlüdür.

c) Lisanslar, en çok kırk dokuz yıl için verilir. Üretim, iletim ve dağıtım lisansları için geçerli olan asgari süre on yıldır.

- ç) Tüzel kişiler, Kurul tarafından belirlenen lisans alma, lisans yenileme, lisans tadili, lisans sureti çıkartma ve yıllık lisans bedellerini Kuruma ödemek zorundadır.
- d) Lisans sahibi tüzel kişiler; tesislerini, yasal defter ve kayıtlarını Kurum denetimine hazır bulundurmak, Kurum tarafından talep edildiğinde denetime açmak ve Kurumun faaliyetlerini yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyacağı her türlü bilgi ve belgeyi zamanında, tam ve doğru olarak Kuruma vermek zorundadır.
- e) Tüzel kişiler lisans almanın yanı sıra faaliyet alanlarına göre mevzuatın gereklerini yerine getirmekle yükümlüdür.
- f) Birden çok yapı veya müstemilatının yüzeylerinde tesis edilen aynı tür yenilenebilir enerji kaynağına dayalı üretim tesisleri tek üretim lisansı kapsamında değerlendirilebilir. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.
- (3) Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin aşağıda belirtilen işlemleri Kurul iznine tabidir. Kurul izni alınmasına dair usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.
- a) Halka açık şirketlerde yüzde beş, diğerlerinde yüzde on ve üzerindeki sermaye payı değişiklikleri.
- b) Kontrol değişikliği sonucunu doğuracak her türlü işlem.
- c) Tesislerin mülkiyetinin veya kullanım hakkının değişmesi sonucunu doğuran iş ve işlemler.
- (4) Tarifesi düzenlemeye tabi lisans sahibi tüzel kişiler için aşağıda belirtilen hususlara ilişkin hükümler Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikte yer alır.
- a) Lisans kapsamında hizmet verilecek gerçek ve tüzel kişiler ile yürütülecek faaliyet türlerini belirleyen hükümler.
- b) Bir dağıtım ya da iletim lisansı sahibinin, gerçek ve tüzel kişilere, eşitler arasında ayırım gözetmeksizin sisteme erişim ve sistemi kullanım imkânını sağlayacağına dair hükümler.
- c) Bu Kanunda yer alan fiyatlandırma esaslarını tespit etmeye, piyasa ihtiyaçlarını dikkate alarak son kaynak tedariki kapsamında ve/veya serbest olmayan tüketicilere yapılan elektrik satışında uygulanacak fiyatlandırma esaslarını tespit etmeye ve bu fiyatlarda enflasyon dâhil ihtiyaç duyulacak diğer ayarlamalara ilişkin formülleri uygulamaya dair yöntemler ve bunların denetlenmesine dair hükümler.
- ç) Lisans sahibinin Kuruma tam ve doğru bilgi vermesini ve tüketicilere yapılan satışlar açısından; elektrik enerjisi veya kapasite alımlarını basiretli bir tacir olarak yapmasını sağlayacak hükümler.
- d) Hizmet maliyetlerinin yansıtılmasına dair kurallar ile teknik ve teknik olmayan kayıpları asgariye indirecek önlemlerin uygulanmasına dair esasları içeren hükümler.
- e) Lisans sahibinin Kurum tarafından verilen tüm talimatlara uyma yükümlülüğüne ilişkin hükümler.
- f) Lisans kapsamında, Kuruldan izin alınmaksızın yapılabilecek faaliyetlere ilişkin hükümler.
- g) Hizmetin teknik gereklere göre yapılmasını sağlayacak hükümler.
- (5) Lisans başvurusu reddedilen tüzel kişilere ret gerekçesi tam ve açık biçimde bildirilir.
- (6) Lisans, süresinin bitiminde kendiliğinden, lisans sahibi tüzel kişinin iflasının kesinleşmesi, lisans sahibinin talebi veya lisans verilmesine esas şartların kaybedilmesi hâllerinde ise Kurul kararıyla sona erer.
- (7) Üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiden, üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması hâlinde irat kaydedilmek üzere, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliğine ve büyüklüğüne göre yönetmelikle belirlenen miktarda teminat mektubu alınır. Üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması veya kalan süre içerisinde kurulamayacağının tespit edilmesi hâllerinde lisans iptal edilir ve teminat mektubu irat kaydedilir.
- (8) Üretim lisansının verilmesinde ve tadilinde rekabetin geliştirilmesi amacıyla iletim ve dağıtım kısıtları ile ilgilinin sahip olduğu veya olacağı piyasa gücü de dikkate alınır.
- (9) Lisansı iptal edilen tüzel kişi, bu tüzel kişilikte yüzde on veya daha fazla paya sahip ortaklar ile lisans iptal tarihinden önceki bir yıl içerisinde görevden ayrılmış olanlar dâhil, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, lisans iptalini takip eden üç yıl süreyle lisans alamaz, lisans başvurusunda bulunamaz, lisans başvurusu yapan tüzel kişiliklerde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olamaz, yönetim kurullarında görev alamaz.
- 10) Dağıtım lisansı, başvuru sahibinin bu Kanun uyarınca öngörülen yükümlülükleri yerine getirmesi ve ilgili dağıtım sisteminin işletme hakkını tevsiki hâlinde verilebilir.
- (11) Lisans sahibi tüzel kişilerden talep edilen bildirim, rapor ve diğer evrak, yönetmeliklerde düzenlenen usul ve esaslara uygun olarak Kuruma sunulur.

12) Kurum tüketicilerin korunması ve piyasa faaliyetlerinin aksamaması için lisansların sona erdirilmesi veya iptali durumlarında gerekli tedbirleri alır.

BAŞKAN – Evet, 5'inci madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımız var mı?

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkanım, ben burada önerge de verdim gerçi ama... Bu maddenin ikinci fıkrasının (e) bendi: “Tüzel kişiler lisans almanın yanı sıra, faaliyet alanlarına göre mevzuatın gereklerini yerine getirmekle yükümlüdür. Zaten bu, hani, mecbur olan bir şey. Bunu buraya niye koyuyoruz? Anlamadığımız bir şey mi var? Onu öğrenmek istedim.

BAŞKAN – 2'nci fıkranın (e) bendi.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Atladığım bir şey mi var hukuken? Bilmiyorum. Mevzuatın gereğini yerine getirmekle mükellef zaten.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, bu madde, mevcut 4628 sayılı Kanun'dan taşınan bir madde. Buradaki önemli değişiklik, ön lisansa ilişkin düzenlemeye paralel olarak, yedinci fıkrasında, ön lisans yükümlülüklerinin yerine getirilmesiyle ilgili bir düzenleme yaptık.

Onun dışında, bu ifade, tabii, lisansı güçlendirici olduğu düşüncesiyle muhafaza edilmiştir buraya taşınırken.

Takdir sizin Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, biraz önce -Ünal Bey de daha önce- biraz daha açıklamayı geniş yapalım, önüne de işte, “lisanslı” diyelim dedik, orada buna karşı çıkıldı. Ama şimdi de lüzumsuz bir şeyi, ben gördüğüm kadarıyla, sadece, eski mevzuatta var diye buraya dercediyoruz. Bizim, Komisyon olarak, hadi, alt komisyonu kurmadık ama hiç olmazsa bu Komisyonunda lüzumsuz olanları ne kadar ayıklayabilirsek o kadar ayıklayalım. İlla eski metinde var diye lüzumsuz bir şeyi taşımamızın gerekli olduğu kanaatinde değilim. Takdir Komisyonun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, bu hâline “Eski mevzuattan taşındı.” derken, sadece o gerekçeyle gereksiz olduğu anlamının çıkmaması gerekir. Özellikle lisans sahiplerinin lisanslarıyla ilgili daha kapsamlı ve daha ayrıntılı... Çünkü “lisans almış olmak” başka mevzuattan ari olma sonucunu doğuracak bir işlem olmadığını ifade etmek için kullanılmış bir terim, hukuki bir terim. Biz kalmasında fayda görüyoruz ama tabii ki takdir Komisyonun. Onu demek istedim.

BAŞKAN – Sayın Osman Bey, buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Şimdi, Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlar, değerli bürokratlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu 5'inci maddede düzenlememiz gereken esas konu, Türkiye'nin enerji politikasını burada belirlememiz lazım, 5'inci maddede. Lisans verilecek hususların burada özellikle ve stratejik hedeflere paralel olarak dercedilmesi gerekiyor. Şimdi, nedir kastettiğimiz olay? Ülkemizde, hepimizin bildiği gibi, bugün en büyük ekonomik problemimiz, en büyük sorunumuz, en büyük meselemiz dış ticaret açığının esasını teşkil eden enerji politikasının vermiş olduğu açık, enerjinin vermiş olduğu açık. Burada lisans verilecek olan hususlar konusunda ülkemizin menfaatleri açısından genel politikayı burada koymamız gerekiyor. Nedir bu? Bugün bu stratejik hedef doğrultusunda önümüzdeki on yıl, yirmi yıl içinde hedeflediğimiz yerli enerjinin yüzde 70 seviyelerine getirilmesi, ithal enerjinin yüzde 30 seviyelerine getirilmesi konusunda burada esası koyarsak önümüzdeki süreçte bu üretimi yönlendirme şansımız ortaya çıkar. Şimdi, bugün, verilmiş ve verilmekte olan doğal gaz çevrim santrali lisansları 50 bin megavatı bulmuş durumda arkadaşlar. Kurulu ve kurulacak olan doğal gaz çevrim santralleri 50 bin megavat... 50 bin megavat aşağı yukarı bugünkü kurulu gücümüz ve biz bu 20 bin megavat ithal kömüre dayalı termik santral verilmiş ve verilmekte olan izinlerle beraber 20 bin megavata ulaşmakta, 70 bin megavat etti. Şimdi, biz, önümüzdeki on yılda, yirmi yılda, eğer ki bu doğal gaz çevrim santrallerine, bu ithale dayalı kömür santrallerine lisans vermeye ve bu yatırımcıların önünü açmaya devam edersek bu yatırımcılar bizim 2030'lu, 2025'li yıllarda koymuş olduğumuz hedef çerçevesinde ne yapacaklar? Üçte 1'i ithal kaynaklardan, üçte 2'si yerli kaynaklardan üretilen bu felsefe, bu Stratejik

Belge'ye attığımız bu yazı yoksa havada mı kalıyor? Bu hedefi biz nasıl gerçekleştireceğiz? Bu 5'nci maddede özellikle bunun dercedilmesi ve buna bağlı olarak lisansların yönlendirilmesinin, yatırımcıların buna bağlı olarak yönlendirilmesinin bu kanunun esas, temel felsefesi olması lazım. O açıdan, bunun mutlaka ve mutlaka bu kanunun içine dercedilmesinin zorunlu olduğunu düşünüyorum. Çünkü iktidarıyla, muhalefetiyle hepimizin düşündüğü, on sene sonra, yirmi sene sonra ithal kaynaklardan yerli kaynaklar lehine bir geçişin sağlanması. Buna da lisanslarla yön verilebilir. O açıdan, bu 5'nci maddenin felsefesinin, mutlaka ve mutlaka bu temele oturacak şekilde hüküm konulması zorunludur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet hocam, buyurun.

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; ben de Hükûmete bir şey sormak istiyorum.

Değerli Müsteşarım, şimdi, baştaki “Tarifler” kısmına baktım, orada bulamadım ama teamül olarak, yani eşitler arası, eşitlerin ne olduğunu karine olarak çıkartıyoruz veya biliyoruz veya uygulamada bir anlamı olabiliyor ama burada 5'nci maddenin dördüncü fıkrasının (b) bendindeki ifadede yalın olarak “eşitler arasında ayırım gözetmeksizin” diye bir tabir var. Yani eşitlerin de bir tarifi yapılmadığı için burada eşitleri acaba açıklayan bir ifade kullanmak, birkaç kelime daha ilave etmek uygun mu olur? Yoksa, bu, elektrik piyasasında herkesin bildiği, malum bir şey midir? Gerek yok mudur? Yani, bunu bir açarsanız... Yani, çok bilinen bir şey değilse lütfen bunu daha anlaşılır hâle getirelim.

Bilmem açıklayabildim mi Sayın Müsteşarım? 5'nci madde dördüncü fıkra (b) bendi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sektörün de çok iyi bildiği bir konu efendim bu, eşitler arasında ayırım gözetmeksizin sisteme erişim ve sistem kullanımı imkânının sağlanmasına ilişkin düzenleme. Bu tamamen iletim sistem operatörünün bağlantı görüşü verirken aynı şartları haiz başvurular arasında bir ayırım yapmayacağını garanti altına almaya matuf yapılmış bir düzenlemedir. Yani, şu ana kadar da, geçtiğimiz on yıl boyunca, on bir yıl boyunca da uygulanan, teamül olmuş bir kavramdır efendim.

SONER AKSOY (Kütahya) – Ben biliyorum da genel olarak, herkes bilmeyebilir. Ama piyasa biliyorsa bunu tamam, sorun yok.

BAŞKAN – Evet. Teşekkür ederim.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, ben bir konuyu öğrenmek istiyorum. Lisans sadece tüzel kişilere verilen bir izin belgesi midir? Gerçek kişiler lisans alamaz mı?

BAŞKAN – Evet.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Evet, sadece tüzel kişilere verilen bir izin belgesidir, gerçek kişilere lisans verilmez efendim.

BAŞKAN – Madde üzerinde önergeler var, önergeleri okutup işleme alacağım.

1'inci önerge den başlıyoruz efendim:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 sayılı Tasarı'nın 5'nci maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ifade eklenmiştir.

“Üretim lisanslarının verilmesinde kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıl içinde tüketilen toplam enerjinin üçte 1'i ithal enerji kaynaklarından, üçte 1'i yenilenebilir kaynaklardan ve üçte 1'i diğer yerel kaynaklardan karşılanması hedef alınır.

Osman Aydın

Aydın

Kemal Değirmendereli

Edirne

Ümit Özgümüş

Adana

Mehmet Ali Susam

İzmir

Hasan Ören

Manisa

Durdu Özbolat

Kahramanmaraş

BAŞKAN – Önerge üzerinde lehte...

Buyurun efendim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Evet arkadaşlar, biraz önce de aynı konuya değinmeye çalıştım, aynı konuyu anlatmaya çalıştım. Bizim ülkemizin hedeflediği Stratejik Plan’da orta vadede tükettiğimiz enerjinin üçte 1’inin ithal kaynaklardan, üçte 2’sinin de yerel kaynaklardan üretilmesi hedeflenmekte. Bu hedefe biz eğer ulaşmak istiyorsak yatırımları da bu hedefe uygun hâle getirmemiz lazım, yatırımcıyı da o uygun hedefe yönlendirmemiz gerekiyor. Bunu başka türlü yapmamız mümkün değil. Şu anda verilmiş ve üretimde olan 50 bin megavat lisanslı doğal gaz çevrim santrali lisansı verilmiş durumda. Eğer ki biz buna devam ettiğimiz takdirde, bunu vermeye, bu lisansı, üretim lisansını vermeye devam ettiğimiz takdirde bu yatırımcıya biz, 2025 senesine geldiğimizde “Yarından sonra, sen, arkadaş, doğal gaz çevrim santralini kapatacaksın.” diyemeyiz. Böyle bir lüksümüz de yok, insanlara böyle bir ceza da verme yetkimiz yok. Onun için bunu bugünden, eğer kanun çerçevesi içinde bu lisans veren yetkililere yön verirsek, kanun çerçevesi içinde doğal gaz çevrim santrali “Arkadaş, bundan sonra bizim 2025 hedefimize göre sen doğal gaz çevrim santrali lisansı veremezsin.” noktasında bir kanuni hüküm ortaya koyarsak bu hedefe ancak o şekilde ulaşma şansımız var. Bugün 20 bin megavat ithal kömüre dayalı santral lisansı verilmiş ve üretim yapan ve verilen lisanslar çerçevesi içinde 20 bin megavata ulaşmış durumda. Bizim bu, topladığımız takdirde, 70 bin megavat şu anda bizim ülkemizin kurulu gücünün daha üstünde bir rakam. O açıdan, bu lisanslar verilirken önümüzdeki orta vadedeki yatırımlara mutlaka ve mutlaka yön verilmesi gerektiğini düşünüyoruz, yön verilmesi gerektiğine inanıyoruz. Orta vadeli, uzun vadeli hedeflere ulaşmak için burada tedbir almak zorunda olduğumuza inanıyoruz. Bu kanunda eğer ki keyfiyeti bırakılırsa, bu lisanslar verilmeye devam edilirse büyük bir çıkmaz geliyor önümüze veyahut da bu hedefleri biz laf olarak koymuş oluyoruz. Plan olmuyor, planlama fırsatını kaçırmış oluyoruz. O açıdan, bugün bu tedbirin alınması gerekiyor, bu maddede de, 5’nci maddede üretim lisansları verilirken bunun dercedilmesi lazım. Onu göz önüne alıp, o miktarları göz önüne alıp ona göre, lisansın hangi kaynaklardan üretim yapılmasının yönlendirileceğine bürokratların da ona göre karar vermesi, sağlanması gerekiyor.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın hocam, buyurun.

SONER AKSOY (Kütahya) – Muhterem Başkan, kıymetli arkadaşlarım; buradaki önerge hakikaten güzel bir önerge yani düşünce, mantalite olarak yerinde. Mesela, son zamanda doğal gaza verilen üretim lisanslarının çokluğu dolayısıyla doğal gazın üretiminde büyük bir bağımlılığımız var. Bunu nasıl azaltacağız? Biz 2023 yılında diyoruz ki aslında “Yüzde 20 doğal gaz, yüzde 20 kömür, yüzde 20 hidrolik, yüzde 20 yenilenebilir enerji, yüzde 20 de nükleer enerjiden olsun.” diyoruz, yani böyle bir planlama arz ediyoruz. Bütün Komisyon üyelerimiz de buna razı. Neden? Çünkü bu planlama tarzı hem stratejik planlama hem de 5 sacayağı üzerine oturmak suretiyle arz güvenliğini garantiye alma imkânını sağlıyor. Tabii, illa “Yüzde 20” deyince yüzde 20 diye keskin bir sınırı yok. Kimi 23 olur, kimi 18 olur, kimi 15 olur, kimi 30 olur. Yani, mesela bizim hidrolik ve kömür kaynaklarımız fazla ise onları biraz artırırız, doğal gazı kısrarız. Yani, bu politikanın esnek bir politika olması itibarıyla, Hükümetin bu söylediğimiz, biraz önce söylediğimiz stratejiye uygun olarak hareket etmesi gerekir ve buna gidebilmesi için de Hükümetin böyle bir önergeyle sınırlamak yerine, daha ziyade Hükümetin takip ettiği stratejinin bu istikamette olmasını genel manada takip etmek daha uygun olur. Bu biraz Hükümeti sıkıştırır, sınırlar hatta bazen zora sokabilir. O bakımdan, bunun üstünde ben doğrusu Hükümetin görüşünü de merak ediyorum. Biz burada “İş yapıyoruz.” derken Hükümetin de ayağını ne yapmamalıyız? Enerji politikalarını yürütenlerin ayağını da bağlamamalıyız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Osman Aydın’ın konuşması ve Soner Bey’in konuşmalarıyla birlikte, uzun zamandır bu Komisyonunda ortak hedefimiz, yenilenebilir ve yerli kaynaklardan enerji üretilmesi konusundaki hassasiyetimizdir. Hem ekonomik politikalar açısından hem ülkenin diğer enerji arzındaki güvenliği açısından bu noktada hassasiyetimiz açık. Komisyonun birçok üyesi de bu hassasiyeti paylaşıyor. Yenilenebilir Enerji Kanunu’nda bu noktada önemli mücadeleler ve öneriler getirdik. Güneşe verilecek desteğin artırılması, rüzgâra verilecek teşviğin artırılması ve benzeri konularda şeyler yaptık. Burada şuna katılmıyorum: Bu önerge, enerji politikalarında Hükümetin zora düşmesini hedefleyen bir önerge değildir; tam tersine, Hükümetin vizyonunu bu çerçevede içerisinde koyup yasal çerçevede de buna yönelik uzun hedefli politikasında teşvikleri buna göre ayarlamaktır. Şimdi, gördüğümüz olay şudur ki, günlük olaylar ve hızla alınması gereken kararlar uzun hedeflerimizi dikkate almadan ortaya atılan kararlar oluyor. İşte, doğal gaz çevrim santralleriyle ilgili 50 bin daha ilave edilmesi “Ya, bu arz güvenliğinde sıkıntı yaşamayalım, bunu verelim, bu bir rezerv olsun.” noktasındaki anlayış bizim koyduğumuz hedeflere ulaşmamız konusunda, dışa bağımlılığı azaltma konusunda bizim hedeflere varmamızı engelliyor. Burada bu önergeyi şöyle algılayabilirsiniz: Bir on yıllık hedef olarak, bir esnetme yapılarak bu hedeflerin

gözetilmesi çerçevesinde, burada birazcık da lisanslara ve EPDK'ya bir görev yükleme noktasında olacağız ve bu çerçevede, Hükûmetin kesin kalıplarla bunu, bu noktada yapmanız gerektirdiği bir strateji belgesinin yasal düzenlemeye de aktarılması olarak değerlendirmek lazım. Bu hedefleri koyarsak bu noktada da, bundan sonraki kararlar açısından da bunun yararını görürüz. Bakınız, kaç yıldır yenilenebilir enerjide koyduğumuz hedefleri tutturamadık. Hükûmet de programında koyduğu hedefleri tutturamadı. Hedefimiz neydi? Ben 6'ncı yıldır Enerji Komisyonundayım, aldığımız mesafe ortada. Peki, bu nereden kaynaklanıyor? Günlük politikaların uzun hedefli politikalarla desteklenmemesi. Bu anlamıyla, bir yasal düzenleme yapıyorsak hem enerjinin dışa bağımlılığının azaltılması hem arzının güvenliği hem ucuzluğu hem doğru bir rekabetçi piyasanın oluşması konusunda bu hedefleri koymak, sanayiciyi de bu konuda teşvik etmek açısından da önemlidir. Eğer sanayici bu yasal düzenlemede, yenilenebilir yerli "Şu alanlarda şu kadar pazar var, ben hedefimi bu noktalarda koymalıyım." noktasındaki bakış açısına da destek olabilecek bir noktadır. Bunu bir vizyon olarak da teşvik ederiz. Tabii ki Hükûmetin veya Enerji Bakanlığının politikalarında kimsenin ayağını bağlamak değil ama bu vizyonu paylaşma konusunda bir iyi niyetli önerge olarak değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Öztürk, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; teşekkür ederim. Ben de önerge üzerine bir iki söz söylemek istiyorum.

Şimdi, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının oranının artırılmasını hepimiz istiyoruz, Hükûmetimizin temel politikası da bu zaten. Sizlerin yine daha önce belirttiği gibi, hepsini de istatistiklerde gördüğümüz gibi -yeterli olmayabilir, daha da artırmak istiyoruz hedeflerimizi de- bu oranların arttığını görüyoruz. Yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili kanunla birtakım değişiklikler yapılması ihtiyaçtır. Oturup bunları orada görüşürüz fakat şunu da düşünelim: Biz bütün alternatif kaynakları değerlendirelim. Rüzgâr, su, biyokimya, nükleer, hepsini değerlendirelim. Fakat şunu da bilelim: Böyle bir sınırlama bazen sizi bağlı kılar ve arz güvenliğini tehlikeye sokabilir. Niçin söylüyorum? Geçen sene yağışlar çok oldu, hidrolikten iyi elektrik ürettik. İşte, bu sene rüzgâr çok fazla, örnek söylüyorum, olabilir. Zaten rüzgâr gibi belli şeylerin sisteme girişinin yüzde 20'den çok fazla olması arz güvenliği açısından dikkat edilmesi gereken bir husustur. Dolayısıyla, zaten bizim Hükûmet olarak da şu ana kadar yaptığımız çalışmalarda kaldı ki hem yerli kaynakların desteklenmesi ve teşvik edilmesi de Hükûmetimizin programlarında destekleniyordu, en son kömürde olduğu gibi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ünal Kacır, buyurun efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; on bir sene oldu zannediyorum, Mediste ben vekillik yapıyorum. Biz Genel Kurulda ve komisyonlarda yasa yapmaktan başımızı kaldıramıyoruz. Durmadan yasa yapıyoruz. Yasa fabrikası burası. Niçin? Her şeyi illa yasayla belirleyeceğiz. Ama bunlar değişken unsurlar teşkil eden şeyler. İhtiyaca göre daha çabuk karar verilebilecek hususlara ihtiyaç var. Burada, mevcut 5'nci maddede "Lisanslara ilişkin olarak belirlenen hususlar kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir." diyor ve onunla ilgili de usul ve esaslarla ilgili de şeyler var "Hangi usuller?" filan diye. Şimdi, bunu kurum, EPDK... EPDK zaten Hükûmetle de direkt bağımlı olan bir kurum değil. Bugün istikrar var, işte, on yıllık bir iktidar var ama ülkemizde öyle oluyor ki bir iki yıllık iktidar dönemleri de oldu. İnşallah önümüzdeki on yıllarda olmaz. Ama, işte, kurum bu işi planlayacak, işte, iktidar değişti, hemen değişmeyecek, hemen, işte, bir iki senelik bir iktidar gelip değiştirmesin filan, kurumun düzenleyeceği bir sistemle bu iş yürüyecek. Burada elbette ki her vatanseverin düşüneceği şeydir bu. Yani, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması azami ölçüde, üçte 1 değil, isterseniz yüzde 50 diyelim. Yani, keşke yapsak da yüzde 60, yüzde 70 yapsak. Ama o imkânlar çerçevesinde olabilecek bir şey. Dolayısıyla, bu iş kuruma verilmiş görev olarak, bence, böyle kal masında fayda var.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Şimdi, arkadaşlar, bu konu şu şekilde anlaşılmasın sakın: Hükûmetin elini ayağını dolaştırmak veyahut da faaliyetlerini engellemek veyahut da sınırlamak veyahut da daraltmak anlamında anlaşılmasın. Zaten Hükûmetin hedefleri bu. Orta vadeli hedeflerimize bir baktığımız zaman, üçte 1'i ithal kaynaklardan, üçte 2'si yerel kaynaklardan hedefleniyor. Şimdi, burada, eğer ki biz kanunlarla bu ekonomik hedeflerimize yön verici tedbirler almazsak ve bunu kurumların inisiyatifine bırakırsak bu hedeflere ulaşmak mümkün olmaz. Şimdi, ülkeler kaynaklarını nereye, nasıl ve hangi hedeflerde yönlendireceklerine karar veriyorlar. Bu usulleri kanunlarla belirleyip ortaya koyuyorlar ve insanlarını, o 75 milyon Türk insanını da o hedeflere yönlendirmenin yolu bu, başka yolu yok. O açıdan, biz eğer gerçekten bu hedeflere odaklanmışsak... 50 bin megavattı varmış doğal gaz çevrim santralinin.

Ülkenin kurulu gücü belli; 20 bin megavatı varmış, ithal kömüre dayalı santral. E ülkenin hedefi belli, tüketim şeyi belli. Şimdi, arz güvenliğini sağlamak bugünden tedbir almayı gerektirir. Biz, Rusya üzerinden, Bulgaristan üzerinden aldığımız gazı 2010 senesine kadar mecburen almak zorundaydık, anlaşmamız buydu ama 2010 senesine kadar gerekli tedbirleri almadığımız için bir yirmi sene daha o sözleşmeyi imzalamak zorunda kaldık. Orta vadeli ve uzun vadeli hedeflerine ulaşması için ülkelerin bu noktalarda kanuni vecibelerle ekonomilerine yön vermeleri zorunlu. Bu ekonomiye yön verme de buradan geçiyor. Üretim lisansı verecek şimdi kurum. 50 bin megavata ulaşmış doğal gaz çevrim santrali. Bunu daha da çoğaltalım. Ama yarından sonra eğer 2025 senesinde gerçekten biz yerel kaynaklardan üçte 2 enerjimizi üretme konusunda karar verdik ve bu hedefe odaklanırsak bugün bu tedbiri almak zorundayız, bu kanunu bu tedbiri alıcı yönüyle bir... Biz bunu hemen bugün kesin istemiyoruz. Yani, on yıl içinde, orta vadede bunu göz önüne alıp ona göre üretim lisansı vermesini özellikle kurumun kanuni bir vecibe olarak ortaya konmasını istiyoruz. Bu, bizim ülkemizin orta vadeli programına uygun hâle getirmesi için üretimle enerji, elektrik üretimine, orta vadedeki hedeflere, uzun vadedeki hedeflere uygun hâle getirmesi için bu zorunludur.

Şimdi, önümüzdeki maddelerde ikinci bir önergemiz gelecek. Bizim yerel kaynaklarımız sadece linyit kömürüyle sınırlı değil ki. Bugün, bordan enerji üretme imkânı dünyanın bütün ülkelerinde AR-GE' si yapılan bir konu, toryumdan enerji üretme dünyanın bütün ülkelerinde AR-GE' si yapılan bir konu. Biz eğer orta vadede bu yerel kaynaklarımızı devreye sokmak istiyorsak bugünden tedbirini almak, bugünden çalışmayı başlatmak zorundayız. Yoksa, yirmi sene sonra bugünkü durumda seyretmeye devam ettiğimiz takdirde, bunlara yön vermediğimiz takdirde, bu çalışmaları başlatmadığımız takdirde yine Mavi Akım' dan veyahut da yeşil akımın... Bir sonraki yeşil akım, bunun finansmanını yapmak zorunda kalırız, bu ülkeye milyarlar dolar aktarmak zorunda kalırız, kendi kaynaklarımızı devreye sokamayız. Ama bugünden tedbirini alır, özel 657 Personel Yasası ile hiçbir tane dünya çapındaki uzmanımızı getirip de burada bu kaynakların devreye sokulmasıyla ilgili AR-GE yaptırabiliriz. Ama özel kanunlarla dünya çapındaki o uzman kadrolarımızı memleketimize çekip bu özel konularda, kendi kaynaklarımızın devreye sokulması konusundaki orta vadedeki hedeflerimize ulaşmak için bu düzenlemeleri bugün yapar da bu insanlarımızı burada bu çalışmaların içine çeker ve hakikaten ciddi kaynakları ayırıp da bunu ciddiyetle, on sene sonra, yirmi sene sonra devreye koymayı hedeflersek bunu başarabiliriz. Yoksa, bugünden tedbir almazsak bu hedeflerin başarılması mümkün değil, bu hedeflerin lafta kalması mecburidir. O açıdan, gerçekten böyle bir hedefimiz varsa, orta vadede, uzun vadede gerçekten millî kaynaklarımızı devreye sokma konusunda bir hedefimiz varsa, bu üretim lisansının verilmesine bu çerçevede sınırlama getirmek mecburiyetinde olduğumuzu düşünüyor ve bunun bu çerçevede düşünülmesini istiyorum.

Çok teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Hükûmetin bu konudaki düşüncesini alalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, kaynaklara ilişkin hedeflerin kanunla tatad edilmesi, kanunla belirlenmesi doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Bunlar, ilgili hükûmetlerin politikalarıyla yapılmaktadır. Nitekim, ülkemizde Yüksek Planlama Kurulu kararıyla yayınlanan strateji belgelerinde, uzun dönemli stratejilere ilişkin, bu kaynakların ne ölçüde kullanılacağına ilişkin hedefler tanımlanmaktadır.

Diğer taraftan, yerel veyahut da kaynak tipi tanımlayarak kanuni bir düzenleme yapmak Avrupa Birliği müktesebatı açısından ve gümrük birliği mevzuatı açısından da sıkıntıya sebep olacak niteliktedir. Bu gerekçelerle, önergeye katılmamız mümkün değildir.

BAŞKAN – Evet. Teşekkür ederiz.

Son olarak, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu madde, bu konu gerçekten önemli. Değerli arkadaşlar, konuşmacılar da söz ettiler, yani, iktidar partisinin Komisyon üyeleri de bunun olumlu olacağını ama bunun kurum tarafından belirlenmesinin uygun olacağını belirttiler.

Şimdi, söyleyeceklerimi lütfen siyasi bir argüman olarak algılamamanızı rica ederim. Yani, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti on yıldır iktidarda. Türkiye' nin gelecek enerji vizyonu konusunda hiç mi bir fikri yoktu, bunu komisyonlarda ele almadılar da kuruma bıraktılar bugüne kadar? Ve kurumla geldiğimiz nokta, işte, söz ettiğimiz gibi, 21 bin megavat ithal kömüre dayalı, 50 bin megavat da doğal gaz dayalı lisans verilmiş durumda. Yani bunların bir kısmının inşaatı sürüyor, bir kısmı devam edecek. Yani kuruma bıraktığımız zaman, oradaki bürokrat arkadaşlar “Güncel ihtiyaçlara göre, acil, sorunu en hızlı nasıl çözerim?” diye bakıyor. Kendi açısından haklı olabilir ama bu önergede, yani bugünden yarına değil, on yıllık bir süreç içerisinde, Enerji Bakanlığımızın da Strateji

Belgesi'ne uygun şekilde bu sınırlamanın olması, yani herkesi -bugün siz iktidardasınız, yarın biz iktidarda olacağız arkadaşlar- bizi de zorlaması bakımından ve gerçekten... Ülkenin en önemli konularından biri de yani siyasi parti görüş ayrımı olmaksızın, ulusal bir enerji politikamızın olması. Yani sonuçta hepimiz bu gemideyiz. Yani o anlamda yani bir yerde Hükûmete de, gelecek hükûmetlere de böyle bir sınırlama getirme, onları da zorlama bakımından, "Güneş çağırıyor, çarık ayağı sıkıyor." bakımından bu önerenin kabul edilmesi gerçekten ulusal enerji politikamızın geleceği açısından çok önemlidir.

Bilgilerinize ben de önemle sunmak istiyorum değerli arkadaşlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Hocam, buyurun.

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başkan, yani şimdi arkadaşlarımızın çok haklı olduğu tarafları var. Sayın Müsteşarımızın sözleri çok fazla tatmin edici değil. Ancak AB müktesebatıyla veya onlarla olan ilişkilerimiz yönünden mahzuru biraz daha açıklarsanız belki arkadaşlarımızın bu düşüncelerini şey yapabiliriz. Ama müktesebatta yani ciddi manada böyle bir yaklaşım tarzı yoksa, gerçekten, enerji portföyümüzü arz güvenliği çerçevesi içerisinde planlamak zorundayız.

Bugüne kadar -ben yedi sene bu Komisyonda Başkanlık yaptım, bundan önceki Bakanla yedi sene beraber çalıştım- hep konuşmalarımızda bu beş sacayağı üzerine enerji politikasının oturacağını dillendirdik ve bu işi de Enerji Bakanlığı üstlenmedi. Ne yaptı, kim üstlendi? Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna havale etti ama Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu da -adı üstünde- düzenleme kurulu olmasına rağmen, bu işi düzenleyemedi. Bugün 2013 yılındayız ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun yaptığı düzenlemede, efendim, bizim üretimimizin, 2023 yılındaki 500 milyar kilovatsaatlik üretimimizin beşte 1'ini zaten doğal gaz şu anda üretiyor. Şu hâlde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun eğer bizim burada dillendirdiğimiz veya Strateji Belgesi'nde belirtilen esaslara saygısı varsa bundan sonra en azından bir usul çerçevesi içerisinde, doğal gazla alakalı lisansları vermemesi gerekir. Bu konuşmaları, bu tür talepleri muhalefette beraber bizler de çeşitli panellerde, toplantılarda defalarca dillendirdik, Sayın Başkana da bunları ifade ettik, enerji bakanlarına da ifade ettik ama maalesef, bu tam manasıyla oturtulamadı. O bakımdan, muhalefetin böyle bir önerge vermesi, değerli arkadaşlarımızın bu mütalaaları serdetmelerini ben çok doğal ve yerinde buluyorum, onlara teşekkür ediyorum.

Ben yani "Tamamıyla önergeye katılıyorum." anlamında söylemiyorum ama bu şimdi bir problem olarak hem yeni Bakanın hem de EPDK'nın önünde durmaktadır. Eğer biz gerçekten stratejik olarak -yüzde 20, yüzde 20, yüzde 20- beş sacayağı üzerinde 2023 yılında oturacaksak... Şu anda 200 milyar kilovatsaatlik üretimimizin 100 milyar kilovatsaatini zaten doğal gazdan yapıyoruz, diğerlerini kömürden yapıyoruz, hidroelektrikten, yenilenebilir enerjiden vesaire. Demek ki burada bir politika değişikliği yapmak ve bu politika değişikliğini de ya Enerji Bakanlığı üstlenerek bunu EPDK'ya "Arkadaş, sen düzenleme kurulusun, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu; düzenle bakalım, bizim hedefimiz bu." demesi lazım...

BAŞKAN – "Benim stratejilerime uy." demesi lazım.

SONER AKSOY (Kütahya) – "Benim stratejilerimi uygula." demesi lazım. Yahut da bunları diyemiyorsa biz onları burada yasaya koyarız, Enerji Bakanlığını icbar ederiz. Başka bir çaremiz yok. Çünkü gerçekten 2023 yılında Türkiye'de arz güvenliğinin olabilmesi için bu beş stratejinin üzerine oturması gerekir. Bu bakımdan, Sayın Müsteşarın bizi biraz daha tatmin edici, ya kendi Bakanlık olarak bu hedefe uzanan çok önemli adımlar attıklarını veya EPDK ile ilişkilerinin bu istikamette geliştiğini ve AB'nin de buna muarız olduğunu belirten ifadeler kullanması lazım ki ben tatmin olayım.

Teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bir soru sorabilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Peki, buyurun efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, Değerli Başkan, burada EPDK temsilci arkadaşımız vardır, ben ona sormak istiyorum: Yani bugüne kadarki uygulamanızı nasıl yaptınız? Bununla ilgili yönetmelikte, bu konuyla ilgili çıkarılmış olan yönetmelikteki usul ve esaslarınız içerisinde bir strateji var mı yoksa rastgele mi veriyorsunuz? Yani kim gelirse, kim isterse mi veriyorsunuz? Bu konuda bize bir cevap versinler, bizi bilgilendirsinler.

BAŞKAN – Peki, EPDK bu konuyla ilgili bir açıklama yapar mı?

Buyurun.

EPDK TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, biz ikincil mevzuatta lisansların nasıl verileceğini, kriterlerini düzenliyoruz. O hususlardan bir tanesi de yenilenebilir kaynaklara öncelik verileceği yönünde de açık hükmümüz var. Yenilenebilirliklere öncelik vermek için gayret gösteriliyor ama herhangi bir kaynak türüyle ilgili, verilmeyeceği yönünde bir husus söz konusu değil. Arz güvenliği

açısından gelen taleplerin ve kaynak... Bizim için önemli olan, kaynağı olup olmaması. Üretim kaynağını tevsik edebilenlere bir planlama çerçevesinde veriliyor. Herhangi bir yasamız yok ama prensip, yenilenebilir teşvik etmek.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hükûmetin bir açıklaması var mı?

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, az önce de ifade ettiğim gibi, kaynak bazında elektrik üretiminde hangi kaynakların öne çıkarılacağına ilişkin rakamsal hedeflerin konulması konusu bu kanunun işi olmadığı gibi, bu maddenin hiç işi değil. Bu maddede lisans esaslarına ilişkin esas ve usuller düzenleniyor. Hükûmetimiz kaynak bazında hangi alanlarda hedefler konulacağı konusunu, en son 2008 yılında çıkarılmış olan Yüksek Planlama Kurulu kararıyla belirlenmiş olan “Elektrik Enerjisi Strateji Belgesi” adı altındaki belgede hedefleri belirlemiştir. Bu hedeflere ulaşılması maksadıyla bu piyasa kanunu içerisinde değil ama başka, mevzuat kapsamında, örneğin Teşvik Kararnamesi kapsamında, örneğin Yenilenebilir Enerji Kanunu kapsamında bu hedeflere ulaşılmasını sağlayacak birtakım yollar tanımlamıştır. Şimdi, bu tarz hedeflerin rakamsal limitler koyarak piyasa kanununun içerisine konulması piyasa kanunu mantığı açısından uygun olmadığı gibi, bu tür hedeflerin gerçekleştirilmesinin yolunun da bu kanuna konulması olmadığını ifade etmek istiyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Affedersiniz efendim, bir de “AB açısından” denilmişti, Yenilenebilir Enerji Kanunu içerisinde yerli katkı kullanılmasına ilişkin yapılmış olan düzenleme konusunda da Avrupa Birliği ve Gümrük Birliği mevzuatı açısından ciddi birtakım sorunlarla karşı karşıya kalıyoruz. Önergede de bahsi geçen “yerel kaynaklar” ifadesinin de ayrıca bu anlamda soruna yol açacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, bu konunun hakikaten çok hassas ve çok önemli olduğunu düşündüğümüz için tekrar tekrar tartışmak istiyoruz. Bu konu, evet, 2025 orta vade ve uzun vade hedeflerine ulaşmak için teşvik yasasında da tedbirler alınır ama bu tedbirlerin hepsi bir bütündür. Bir taraftan yatırımcıyı doğal gaz çevrim santraline yönlendirirken bir taraftan yerel linyit kaynaklarını devreye alacak yatırımlara yönlendiremezsiniz. Yani bunu, hedefiniz çerçevesi içinde vermiş olduğunuz üretim lisanslarını hedefiniz çerçevesi içinde sınırlandırırsanız, bir kulvara sokarsanız o hedefe ulaşma şansını yakalayabilme imkânınız olur. Ama bugün yatırımcıya siz “Doğal gaz çevrim santrali yap.”, “Doğal gaz çevrim santrali yap.” diye üretim lisanslarını vermeye devam ettiğiniz takdirde bu 50 binlere, 70 binlere, 100 binlere doğru tırmanacak, megavat olarak diyorum. Şimdi, bu yatırımcıyı ne yaparız biz sonra? Ne deriz yani? “Kusura bakma arkadaş, biz 2025 hedeflerini zaten yazmıştık, stratejik hedef olarak koymuştuk. Biz verdik ama lisansı, sen kendi başının çaresine bak, nereye satarsan sat.” diyemeyiz. Milyarlarca dolarlık yatırım çünkü bu.

Biz buna sadece yenilenebilir kaynakların devreye alınması yönüyle de bakmıyoruz. Yani yenilenebilir kaynakların devreye alınması belki yüzde 20’leri olacaktır; diğer yerel kaynaklar, ithal kömüre dayalı santral yerine yerel linyit kaynaklarının kullanılmasına yönelik santral kurma hedefine yönlendireceğiz yatırımcıyı. Bu yatırımcıyı mutlaka ve mutlaka ülkeler almış olduğu kararlarla yönlendiriyor. Katılıyorum Müsteşarımızın dediğine, yani diğer kanunlarla da bu hedefin desteklenmesi zorunlu ama biz burada üreticiyi, yatırımcıyı ana hedefe yönlendirmezsek o zaman diğer destekler hiçbir işe yaramaz. Ama bunu buradan başlatır da diğer destekleyici teşviklerle vesaire desteklersek tabii ki 2025 orta vadeli hedeflere ulaşma şansını yakalarız.

Bunun dışında, alınması gereken tedbirler var. Şu anda Çin Hükûmetinin toryum rezervlerinin devreye alınması için 350 milyon dolarlık kaynak ayırdığını dünyanın her tarafı biliyor, herkes biliyor. Bizim toryum rezervlerinin enerjide kullanılması için herhangi bir kaynak ayırdığımızı duyduk mu? E, bu kaynakta dünya çapında iddialı bir ülke olduğumuzu her zaman ortaya koyuyoruz, “Toryum rezervlerinde dünya çapında büyük rezervlere sahibiz.” diye her zaman söylüyoruz ama dünya çapında büyük rezerv sahibi olmak hiçbir şeye yaramıyor. Onu kullanmadıktan sonra, onu devreye almadıktan sonra, onu devreye alıcı tedbirleri ortaya koymadıktan sonra, kaynakları ayırmadıktan sonra, finansmanı sağlamadıktan sonra, on sene sonra, yirmi sene sonra dünya ülkeleri o kaynaklarından yararlanır hâle gelmesine karşılık biz bu kaynaklarımızdan yine yararlanamayan bir ülke olarak devam edeceğiz.

“Dünyanın en büyük bor rezervlerinin sahibiyiz.” diyoruz. Dünyada borun enerjide kullanılmasından en büyük istifade sağlayacak olan ülke biziz. Dünya rezervinin yüzde 75’ine sahibiyiz. Bunu devreye sokacak teknoloji konusundaki araştırmalara bugünden finansman ayırmazsak yirmi sene sonra biz yine seyreden, bakan bir ulus oluruz. Onun için, millî kaynakların devreye sokulması konusunda burada yönlendirici bir kararın alınması hedeflerimize ulaşmak açısından bir tane tedbir. Bunu dünya ülkelerinin hepsi yapıyor.

Bakın, burada şu var: 23 Nisan 2009 tarihli ve (2009/28-EG) sayılı Avrupa Birliği Meclisi Yönetmeliği'nce yerel kaynaklardan 2020 senesinde, yenilenebilir kaynaklardan 2020 senesinde yüzde 20 enerjisini temin etmeyi hedef koymuş ve kanunlaştırmış. Bu hedefe diğer tedbirlerle de destek oluyor. Tabii ki teşvik tedbirleriyle destek oluyor, diğer ek destekleyici kanuni düzenlemelerini de yapıyor. Ama böyle bir hedef kanuni olarak koyulmadığı takdirde, biz doğal gaz çevrim santrali lisansını vermeye devam ettiğimiz takdirde bu hayale ulaşma şansımız yok, bu hedefi yönlendirecek kaynağı bulma şansımız yok.

60 milyar dolar dış ticaret açığı verdik sadece enerjiden. Bu kaynakları transfer edip duruyoruz dışarıya, tedbir almak için 1 kuruş harcamıyoruz. 60 milyar doları kendi kaynaklarımızdan üretmek için 1 milyar dolar da harcamalıyım. Gittik, bir şirket 35 milyar dolarlık ciro yapıyor; 3,8 milyar dolar AR-GE harcaması ayırıyor. Şirket... Biz devletiz, Türkiye Cumhuriyeti devletiyiz biz. 60 milyar dolar her sene açık verdiğimiz bir konuda AR-GE çalışmasına kaynak ayırmıyoruz. Ondan sonra, arz güvenliği... Arz güvenliği açısından bunun bugünden tedbirinin alınması lazım. On sene sonra, yirmi sene sonra, otuz sene sonra ulaşacak olduğumuz hedefler için bugünden arz güvenliği açısından tedbir almamız, yatırımcıyı yönlendirmemiz, kaynakları ona göre yönlendirmemiz, aktarmamız, transfer etmemiz gerekiyor.

O açıdan, bu konuda hakikaten ülke menfaatlerimiz açısından bir tedbirin alınması yönüyle bu önergemizin dikkate alınmasını özellikle istiyoruz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, son şeyleri alayım kısa kısa. Arkadaşlar, mevzu yeteri kadar anlaşıldı.

Buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkanım, öncelikle, “kanun” demek, “kanun maddesi” demek, kesinlik ifade etmesi lazım. “Yaparsanız göreviniz şudur, şunu yapın. Yapmazsanız kanuna aykırı hareket etmiş olursunuz.” On yıl sonraya hedef verdiğinizde bu on yıl içerisinde bu hedefe nasıl yaklaşıldığını, nasıl uzaklaşıldığını kim belirleyecek, kim denetleyecek ve kim hedefe uygun hareket edilip edilmediğini söyleyecek?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Enerji Bakanlığı.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Müsaade buyurun. Şimdi, Enerji Bakanlığının EPDK'yı bu açıdan denetleme yetkisi var mı?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Makro anlamda...

SONER AKSOY (Kütahya) – Var tabii.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Enerji Bakanlığının EPDK'yı...

SONER AKSOY (Kütahya) – Enerji politikalarından sorumlu.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, bakın, o zaman bunu daha kısaltman lazım, “İlk bir yılda şuna gelmen lazım.”, “İlk üç yılda şuraya gelmen lazım.” gibi bir şey yapmak lazım ki bunu yapamayız.

Değerli arkadaşlar, onun için, yani burada YPK'nın strateji belgelerine uymak zorunlulukları var. O çerçeve içerisinde bunun ne şekilde takip edildiği konusunda da bilgilenmek isterim. Ama yasaya bunu koymakla, bunu buraya yazmakla hiçbir şey elde edemeyiz. Ama bunu EPDK'nın görevleriyle ilgili maddeye, işte, böyle hedefleri görevine koyarsak sadece elektrik üretiminde değil, Türkiye'nin enerjisiyle ilgili genel böyle bir verirsiniz, o göreve ulaşıp ulaşılmadığını da o zaman Meclis de denetler yani bir şekilde. Yoksa bunun buraya yazılması... Ne olacak, yani şimdi şunu mu diyeceğiz: “Eğer yenilenebilirse ona lisans ver, yenilenebilir değilse ona lisans verme.” mi diyeceğiz? Ne olacak? Ne yapacak, bunu uygulayacak olan nasıl yapacak? Ne kadar süre içerisinde ne kadar hedefe ulaşacak? Şimdi, mesela bu hedeflere yaklaşıncaya kadar belli kaynaklarla üretimi durduracak mı, lisans vermeyecek mi?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Belki de vermez, bilmiyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – İşte, onu öyle “Vermez.” dediğin zaman, ihtiyacımızı karşılayamazsak öbür kaynakla, o zaman Türkiye'de elektrik...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bu Parlamento niye var Ünal Bey? Gelecek o zaman da “Bu yetmiyor.” diyecek.

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, toparlıyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, kanunda yükümlülüklerin net olması lazım. “Hedef şudur.” demek kanunla olacak şey değil.

BAŞKAN – Arkadaşlar, benim gördüğüm kadarıyla, bu ülkenin kaynaklarının çeşitlenmesini ve dışa bağımlılık olmasını hepimiz istiyoruz. Hükûmetin Strateji Belgesi'nde, YPK'nın Strateji Belgesi'nde zaten aynı hedefler zikredilmiş. Burada bu usul ve esaslara, yani bu hedefe yönelik EPDK'nın tavrıyla alakalı eleştiriler var. Dolayısıyla, önümüze gelecek olan EPDK'nın teşkilat yasası

ve görevleriyle ilgili kanun tasarısında bunları, YPK kararlarını, uyum kararlarını oraya işlememiz mümkün olabilir. Ama şu gün 5'inci maddede böyle bir şeyin zikredilmesi konusunda, görüş ayrılığı orada var. Yoksa işin yönetimi, söylenenler, borla ilgili söylenenler, hepsiyle ilgili Komisyon aşağı yukarı -hepimiz teknik elemanlarız- hepimiz aynı kanaatteyiz. Ama...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – EPDK'nın teşkilat yasası Sayın Başkan buraya gelecek olan. Bu farklı bir şey.

BAŞKAN – Yani şimdi, o zaman soruyu şöyle sorayım, Hükûmete yönelik şöyle bir soru sorayım: EPDK sizin strateji belgelerinizin dışına çıkarsa siz nereye kadar, nasıl müdahale ediyorsunuz; nasıl yönetiyorsunuz? İlişki nasıldır orada?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, EPDK düzenleyici...

BAŞKAN – Ha, bir soru daha soracağım: Şimdi, diyelim ki 20 bin megavat doğal gaz verdi; müracaat eden, şartları yerine getirene lisansını veriyor. Ha, insanlar para kazanacaksa yapar yapmaz, o ayrı bir şey. Böyle bir sınırlama geldiği zaman, mevcut lisans verilmişlerin imtiyazlarının piyasa karşılığı yükselir mi, düşer mi?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Fırlar, fırlar.

BAŞKAN – Fırlar mı, fırlamaz mı?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Arkası kesilmişse fırlayacak tabii.

BAŞKAN – Anlatabildim mi? Yani böyle bir kısıtlama, hani, “Yüzde 20'yle sınırlandırılır.” deyince veya “Daha aşağıya çekelim.” deyince şimdi elinde mevcut lisansı olanların fiyatları bir anda karaborsa gibi fırlar mı, fırlamaz mı? Yani onu da, bir başka pencereyi açmak istedim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Hangi gün, hangi tarihli üretimin yüzde 20'si? On yıl sonranın yüzde 20'si mi, bugünün yüzde 20'si mi?

BAŞKAN – Yani bu dolayısıyla, böyle kanunla çok net şekilde belirlenecek bir şey değil ama niyet olarak, hedef olarak, Hükûmete ve EPDK'ya eleştiri olarak bunların ciddiye alınmasında fayda var. Ama bunu kanunla düzeltebilme noktasında sıkıntımız var.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; EPDK düzenleyici bir kurumdur. Herhangi bir düzenleyici kurumun belli bazı birtakım stratejik hedefleri ya da politik hedefleri gerçekleştirme gibi bir görevi söz konusu değildir. Sadece onun, regülatörün tek hedefi olabilir; düzenlemekle sorumlu olduğu sektörü en iyi şekilde, adil bir şekilde, bütün taraflara eşit davranarak düzenleme görevi vardır. Hedeflerin gerçekleştirilmesi görevi, takdir edersiniz ki, yürütmenin görevidir. Bu strateji belgeleriyle, bütçelerle, yıllık programlarla ve beş yıllık planlarla Hükûmet kendisi için hedefleri koyar ve bunun gerçekleştirilmesi için de ilgili yürütme makamları, ilgili bakanlıklar gerekeni yaparlar.

Ayrıca, son 5018 sayılı Kanun'la her kurumun kendi stratejik planları ve hedefleri vardır. O hedefleri her kurumun stratejik plan ve hedefleri kapsamında yer alır. Bunlarla ilgili hesap verme sorumluluğu, yükümlülüğü de vardır. Sayıştay denetimiyle biz bu hedeflerin gerçekleştirilmesi noktasında hangi noktadayız, her yıl bunun da hesabı verilmekte, raporu verilmektedir. Hedef konulması işi bu kanunun işi değil efendim. Yani “Bu sektörde şu kaynaklarda şu hedeflere ulaşılabilecek.” denilmesi bu sektörel düzenleme kanununda yapılması gereken bir konu değildir efendim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Bu 5'inci maddeyle ilgili daha birçok önerge var, sırasıyla gideceğiz. Bu konuyla alakalı, bu...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, çok uzatmayacağım.

BAŞKAN – Yani son sözü veriyorum. İkimize söz vereceğim. Yeteri kadar tartıştık, öbür maddelerde devam ederiz.

Hocam, buyurun.

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başkan, yani Müsteşarın sözleri yine beni tatmin etmedi ama haklı tarafları da var. Bir de ayrıca Sayın Başkanımızın açıklamış olduğu hususlar var. Tabii, lisans almışların müktesep hakları var, onlar ne olacak filan. Yani bunun üstünde biraz daha detaylı düşünmek gerektiği kanaatindeyim. Ancak, bu arada, EPDK'nın düzenlemeyle alakalı çok fazla yetkisinin olmadığı ifade edildi yanlış anlamadıysam.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – “Düzenleme yetkisi var.” dedim, “Sadece düzenleme yetkisi var.” dedim hedeflerle ilgili.

SONER AKSOY (Kütahya) – Düzenlemeden kastımız yani biraz da bu...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Belirlenmiş stratejiyi düzenleme...

SONER AKSOY (Kütahya) – ... belirlenmiş stratejiye uygun davranmaktır. Mesela biraz önce EPDK'dan sorumlu arkadaşımız dedi ki: "Yenilenebilir enerjiyle alakalı hususlara öncelik veriyoruz." veyahut da "Buna önem veriyoruz, stratejimizde böyle, şöyle böyle." Ama beş senedir rüzgâr enerjisiyle ilgili yapılan müracaatları EPDK kabul etmiyor. Yani 1 Kasım 2007'den itibaren müracaatları kapatmış durumda. Bu nasıl izah?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – EPDK'nın bir kararının sonucu değil.

SONER AKSOY (Kütahya) – Bunu Enerji Bakanlığı mı emrediyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Hayır efendim, emir söz konusu da değil. Sistemin bir gereği olarak EPDK'nın yapamadığı bir konu.

SONER AKSOY (Kütahya) – Nasıl bir sistem bu efendim?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Yani EPDK "Ben rüzgâr enerjisine yol vereyim, rüzgâr enerjisine yol açayım." diye bir karar noktasında değil, böyle bir kararı söz konusu olamaz. İletim sisteminin cevaz verdiği ölçüde lisans verir, iletim sisteminin cevaz veremediği noktalarda lisans veremez.

SONER AKSOY (Kütahya) – Ama sizin müracaatları almanız lazım. Vatandaş müracaat etmek istiyor. Yani bu müracaatlar eğer yerinde, uygunsa ona uygun olarak da gerekli trafo yatırımlarını EİAŞ yapacak.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, müracaatların alınıp alınmaması tamamen bambaşka bir konu. Müracaatların alınması sonuç getirmeyecekse ne yatırımcıyı üzüp yormak çok doğru bir yaklaşım...

SONER AKSOY (Kütahya) – Ama o yenilenebilir enerjiyle alakalı, rüzgâr yatırımıyla alakalı teşvikleri, özenmeyi ortadan kaldırır.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – İletim sistemiyle ilgili kısıtlarımızı ortaya koyduktan sonra...

BAŞKAN – Arkadaşlar, ben özellikle Komisyon üyesi arkadaşlarımızın tabii konuya hassasiyetini takdirle karşılıyorum. Yalnız, kanuna başladığımız günden beri geneli üzerinde gidiyoruz, düşüncelerimizi paylaşıyoruz. Mümkün olduğu kadar, rica etsem, madde üzerine ve önergeler üzerine yoğunlaşabilirsek daha sağlıklı ve biraz daha yol alma imkânımız olacak. Dolayısıyla, ben bu önergeyle ilgili amacın hasıl olduğunu, yani konunun iyice açıldığını gördüm. En son Sayın Ayhan da "Bir şey ilave edeceğim." dedi, Sayın Öztürk'ün affına sığınarak Hocama bir söz vereceğim.

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Başkanım, gerek önergeyi veren arkadaşların hassasiyeti konusunda... Takdire şayan bir davranış, bunu kabul ediyorum. İktidara mensup milletvekili arkadaşlarımızın bazılarının da -görüş beyan edenleri kastediyorum, ayırım yapmaksızın- bu görüşe katılmakta olduğunu görüyorum ama bir hukuki endişe ortaya çıkıyor, bu görev kimin vesaire. Hükûmet de "Beni kısıtlamayın bu işte." diyor. "Enerji Strateji Belgem var." diyor, "Arz güvenliğiyle ilgili belgeye çıkmışım, beni şey yapın." Bu konuda Hükûmetin hassasiyetini de anlıyorum. Hani, illaki tenkit etmek amacıyla falan söylemiyorum. Bakın, dün Katar'a gidiyor, Katar'da "Kaynakları çeşitlendirmek istiyorum." diyor, Sayın Başbakan söylüyor ama bu bölgede bu iş için çatışma çıkıyor bakın. Sayın Enerji Bakanı Erbil'e ineceğim derken Kayseri'ye indiriyorlar. Yani bunu şaka olsun diye söylemiyorum. Bu, Türkiye Cumhuriyeti açısından gerçekten sıkıntı verici bir olay, üzüntü verici bir olay; hiçbirimizin kabullenemeyeceği bir şey. Bunu Sayın Bakan burada gelip izah da edebilir ne olduğunu. Ben üzülüyorum.

Sayın Müsteşar bu işleri bilen bir insan, gayet açık ve net anlattı. Plan hazırlanıyor, beş yıllık plan; bu planda bunu dercedecekler. Açık ve net söylüyor. Bunu da ilgili birimler stratejik planlarına koyacaklar ve uygulama birimleri de, denetleme birimleri de, kurulları da bu işi yapacaklar. Ama istikrarlı da olsa, on yıldır bir hükûmet bu işi götürüyor da olsa, siz kurumun yönetim kurulu üyelerini aşağıda kanun görüşülürken, adam yanında kanunu savunurken bir maddeyle darmadağın ettiğiniz zaman istikrar kalmıyor, benim üzüldüğüm nokta bu yoksa tenkit açısından falan değil. Burada oturanların hepsi, hepimiz bu enerji konusunda açtığımız zaman, yazdığımız zaman, bir araya geldiğimiz zaman aşağı yukarı kabaca bir şey öğrenebilecek insanlarız; bunu ifade etmek istiyorum. Ama böyle bir şeyin bulunmasında mahzur da olmayabilir. Bazı şeyleri koyuyoruz, "Gerek yok." diyoruz; bazılarını da gereğinden fazla koyuyoruz. Nitekim, önergede de olacak.

Ben uzlaşmadan yanayım Sayın Başkan, size katılıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Evet, değerli arkadaşlar -sizin de affınıza sığınacağım- bir önergede yeteri kadar tartışmalar oldu.

Evet, Hükûmetle alakalı, stratejilerle alakalı şu bilgileri de sizlerle paylaşmak isterim: Özellikle kömürle ilgili, bazı bu maddelerle alakalı çalıştığımız zaman, kömürle ilgili sizin ve sektörün, aşağıda yaptığımız toplantıdan sonra, Hükûmetimiz, Ekonomik Kurulla da görüşmek üzere... Akşam da ben ilgili bakanlarla görüştüm; kömür santralleri, yerli linyit santralleriyle ilgili ciddi bir teşvik paketi hazırlanıyor. Dolayısıyla, oraya da dönem dönem müdahil oluyoruz. Bu, otoprodüktörlerin genişlemesiyle alakalı bizim zaten burada bir çalışmamız var ama kömürle ilgili, maden kapsamına alıp, gerekirse 5'inci teşvik bölgesinin şeylerinden istifade edecek şekilde hızlı kararlar önümüzdeki günlerde gelecek. Bunu da sizlerle paylaşmış olayım. Aynı endişelerle bu çalışmalar devam ediyor.

Evet, ben önergeyi, kanunun bütünlüğü açısından... İçerik itibarıyla hepimizin katıldığı, ancak kanunun tekniği ve zikrediliş itibarıyla, dercediliş itibarıyla Hükûmete sormak istiyorum: Bu önergeye katılıyor musunuz efendim?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KILCI – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum...

Arkadaşlarımdan ricam, geneline açılmadan önergelerin üzerinde gidersek... Bu madde üzerinde daha epey önerge var, biraz yol alalım.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasındaki "11'inci maddenin onuncu fıkrasında belirtilen piyasalara ilişkin hükümler saklı kalmak üzere" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Denizli

BAŞKAN – Evet, Emin Bey?

Buyurun Hocam.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tamam, teşekkür ederim.

Ben "Hocam" deyince, başka hoca var diye düşündüm onun için.

BAŞKAN – Bizim Hocamızsın sen yani sen bize kızsın da bizim Hocamızsın.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Estağfurullah, yani Sayın Başkanım aranızdan konuşmuyorum, ne varsa yüzünüze söylüyorum yani.

BAŞKAN – Yani çıkma da olsam, çakma da olsam sen benim Hocamsın.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yani o doğru, netice itibarıyla.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, Sayın Başkanım, okunduğunda bir anlamı olmadığı için ben bunu şey yapıyorum. "Piyasalara ilişkin hükümler saklı kalmak üzere..." Diğer ifadelerin, a,b,c bentlerinin şeyden çıkarılmasını diliyorum. Daha anlamlı olacağını düşünüyorum, onun için.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Hükûmet, kontrol ettiniz mi efendim?

Ünal Hocam, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ağabey, herkese "Hoca" dersin... Hocalık yok bende de.

BAŞKAN – Öyle mi? Size de üstat diyeceğim efendim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şimdi, az önce görüştüğümüz ve bence çok önemli gördüğüm husus hakkında biraz daha bilgi almak istiyorum. Ben, burada, müsteşarımızdan değil, EPDK'nın buradaki temsilcisinden bize cevap vermesini istiyorum.

YPK kararları, strateji belgesi sizin kararlarınızı etkiler mahiyette midir? Yani siz onu dikkate almak zorunda mısınız, değil misiniz, dikkate alıyor musunuz, almıyor musunuz? Şimdi, yasal durumu ortaya koymak için öğrenmek istiyorum, o açıdan soruyorum. Yani davul kimin boynunda, tokmak kimin elinde onu da iyice öğrenmek istiyorum. Yani şimdi, YPK strateji belgesi yayınlıyor, EPDK "Ya, ben düzenleyici kurum, bana kimse etki edemez, ben kendim ne istersen onu yaparım." mı diyor? Onu öğrenmek istiyorum.

Bir de 2007'den beri yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ya da rüzgâr enerjisiyle ilgili müracaatı almamak ne manaya geliyor? Bir kamu kurumu müracaat almaz, "almıyorum" diyebilir mi? Alırsınız, değerlendirirsiniz, verirsiniz, vermezsiniz o başka bir şey ama "Ben müracaat almıyorum." denilebilir mi? Rüzgâr enerjisiyle ilgili ya da sizin müracaat almadığınız konuyla ilgili YPK'nın stratejisinde ne tavsiye ediliyor? Siz müracaatı almamakla o tavsiyeyi mi yerine getiriyorsunuz, yoksa tavsiyenin aksine mi hareket etmiş oluyorsunuz? Bu konularda bilgi almak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

EPDK TEMSİLCİSİ DENİZ DAŞTAN – Deniz Daştan, EPDK enerji uzmanıyım.

Efendim, bildiğiniz üzere, YPK kararları hukuki niteliği itibarıyla hükûmetin bir irade beyanıdır, niyetini ortaya koyan belgelerdir; hukuki açıdan EPDK'yı bağlayan, ona görev veren düzenlemeler değildir. Dolayısıyla, biz kendi çalışmalarımızı kanunumuz çerçevesinde yürütmekteyiz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – 2007'den beri müracaat almadığınız hususla ilgili... Hocam neydi, RES mi? Rüzgâr enerjisi santrali. Peki, strateji belgesinde rüzgârla ilgili ne var ve siz bu müracaatları almıyorsanız neden almadığınızı bize açıklayın? Ya da alıp da olumlu mu, olumsuz mu cevap veriyorsunuz? Yani bilgiyi sağlaştıralım, yanlış bilgi kalmasin hafızamızda.

EPDK TEMSİLCİSİ DENİZ DAŞTAN – EPDK tarafından 11 bin megavat kapasite lisansı verilmiş. Bunun 2.200 megavatlık kısmı devreye girmiştir. EPDK olarak daha fazla yenilenebilir enerji hedefini yükseltmek amacıyla daha fazla lisans vermek istiyoruz ancak bildiğiniz üzere, bir rüzgâr santralının bir ülkedeki bağlanabilir kapasitesi, toplam kapasitesinin yüzde 20'si ile sınırlı ve belli teknik kısıtlamalar var. Biz, TEİAŞ'ı sürekli "Bu kapasitenin acaba artırılması mümkün mü, daha fazla bağlanabilir mi?" diye çalışıyoruz ancak teknik olarak ülkemizdeki şu an iletim kapasitesi ancak lisans verdiğimiz kapasite ile sınırlı. Dolayısıyla artmasına bağlı olarak biz de lisans vermeyi hedefliyoruz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – YPK kararındaki RES'le ilgili ne var?

EPDK TEMSİLCİSİ DENİZ DAŞTAN – Efendim, bildiğiniz üzere, 2020 yılında rüzgâr enerjisiyle çalışan santrallerin kurulu gücünün 20 bin megavata artırılması var. Dolayısıyla, 20 bin megavatlık hedef belirlenmiş durumda. Son iki yıl içerisinde yaklaşık 2 bin megavatlık bir santral devreye girmiş oldu. Durum bundan ibaret efendim.

Şu an 11 bin megavatlık lisans verildi efendim, onu da belirtelim ve bu 11 bin megavatlık lisansın yaklaşık 5.600 megavatının önümüzdeki iki üç yıl içerisinde devreye girmesini bekliyoruz. Dolayısıyla, bizim planlamalarımıza göre, yani öngörümüze göre bu hedefin yakalanabileceğini düşünüyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Peki.

Şimdi, Sayın Başkanım, Hükûmet 20 bin megavat olarak hedef...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Yüksek Planlama Kurulunun hedefi var.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – YPK, stratejide 20 bin megavat RES, rüzgâr enerjisi santrali kurulmasını öngörüyor, hedef olarak bunu öngörüyor ama EPDK diyor ki: "Sen öyle desen de benim kendi kanunum var, o yetki benim ama senin dediğini elbette ki kale almak isterim ama trafolar müsait değil, iletim hatları müsait değil. Dolayısıyla ben bunu yapamıyorum." Öyle mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Öyle değil.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Nasıl?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Öyle değil. Hükûmet, 20 bin megavatlık rüzgâr enerjisi hedefi koyuyor, strateji belgesinde bunu belirliyor. EPDK'nın 20 bin megavatlık ya da 2 bin megavatlık rüzgâr enerjisi hedefi söz konusu değil. EPDK'nın görevi belli, rüzgâr enerjisi başvurularına nasıl cevap vereceği ya da hidrolik başvurularına nasıl cevap vereceği belli, standart prosedürü var. Bu 20 bin megavatın gerçekleştirilmesi için bizim Bakanlık olarak gerekli alt yapıyı, TEİAŞ'ın sistem bağlantısını ve bunları hazırlayacak yolu açmamız lazım ki EPDK kendisine gelen başvurulara cevap versin. EPDK'yı otomatik bir mekanizma olarak düşünün. EPDK burada bir yönlendirme veyahut da bir talimat alma ya da verme yapamaz.

BAŞKAN – Strateji de belirleniyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Böyle bir şey söz konusu değil. Eğer o 20 bin megavatın, 2020 yılına kadar gerçekleştirilmemesi söz konusu olur ve bu hedefin yerine getirilmediği konusunda birinden hesap sorulması gerekirse birinci muhatabın bakanlık olması gerekir. EPDK'nın herhangi bir kabahati, bir suçu veyahut da bir eksiğinin aranması mümkün değil bu konuda çünkü EPDK'nın görevi değil. Hedef koymak da hedef gerçekleştirmek de. EPDK, kanun ve ikincil düzenlemelerde belirlenen işi yapar.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – İşte şimdi almıyor, müracaatı almıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Müracaatı almıyor. Bu müracaatı almıyor olması yatırımları zora sokmamak için idari olarak EPDK'nın kendiliğinden uyguladığı bir tavrı. Alıp bir köşeye de koyabilir, orada da bekletebilir çünkü bizden cevap alamayacaktır ama bu kez yatırımcılar için bir tür, bir nevi hak doğumu olmuş olacaktır. Çok açık konuşuyorum, alıp bir köşeye de koyabilir, "almıyor" şikâyetlerinin hepsi bir anda bertaraf olur efendim ama sonuç çıkmayacaksa ki sonuç çıkmayacağı besbelli iletim sistemi henüz buna müsait değil, bu başvuruların sonuçlandırılması da müsait değil.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – İletim sistemini buna müsait hâle nasıl getireceğiz Sayın Müsteşar?

BAŞKAN – Kamu yatırımlarıyla olur.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – O tamamen bizim becerimizle ilgili. Bununla ilgili sıkıntılarımız var, yapmaya çalıştıklarımız var. Bununla ilgili süreçler var, bununla ilgili KİT Komisyonunda TEİAŞ hesap veriyor, ayrıca bütçe görüşmeleri sırasında Sayın Bakanımız da anlatıyor. Bu konuda herhangi bir eksiğimiz var ise yüce Medisin her zaman denetimine ve sorgulamasına açık. O konuda eksikliklerimiz olmakla birlikte, elimizden geldiği ölçüde yenilenebilir enerjinin sisteme daha fazla bağlanabilmesi için gerekli yatırımları yapmaya çalışıyoruz efendim.

BAŞKAN – Yani ben madde üzerinde rica ediyorum ama buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, tekrar döndük, dolaştık...

BAŞKAN – Gene yenilenebilire geldik.

OSMAN AYDIN (Aydın) - ...yine üretim lisansları noktasına geldik ve Türkiye'nin orta, uzun vadeli programıyla bu kanuni düzenlemenin çıkışması noktasına geldik. Bunu çıkartıramazsak bürokrat, Yüksek Planlama Kurulu kararlarını tavsiye kararları dışında bir şey olarak görmüyor, kanunu yaptırıcı olarak görüyor, Yüksek Planlama Kurulu kararlarını tavsiye kararı olarak görüyor. Onun için, bizi, hakikaten bu hedefleri gerçekten Türkiye ekonomisi açısından elzem ve duygular açısından bunun olması gereken, ekonomik olarak olması gereken hedefler olarak görüyorsak bu planlamayı kanunla yapmak zorundayız. Biz, yarından sonra doğal gaz çevrim santrali lisansı vermiş olduğumuz adamı orta yerde bırakamayız. Biz, böyle, ciddiyetsizlikten uzak bir ülke değiliz. Yatırımcıya yön veriyorsak onun arkasında da duran bir hükümet, duran bir iktidar, duran bir devlet olmak zorundayız. Yatırımcısını orta yerde bırakan bir devlet olamayız. O açıdan, buraya konulacak olan bu maddenin sadece buraya konulması da hedefe ulaşmak için yeterli olmuyor. Diğer maddelerle desteklenmesi, diğer kanunlarla desteklenmesi, diğer tedbirlerle desteklenmesi gerekiyor. Bu hedeflerde gerçekten Hükümet olarak ciddiysek, bu hedeflere odaklanmışsak, bu dış ticaret açığını ortadan kaldırmak istiyorsak... Millî kaynakları sadece yenilenebilir olarak algılıyor arkadaşlar, rüzgâr enerjisine lisans verdik, vermedik olarak algılıyor. Sadece yenilenebilir değil... Hedef yenilenebilirde tabii ki yüzde 20 hedeflerine ulaşmak olması lazım. Bugünkü uygulamalarla bu hedefe ulaşmak mümkün değil.

Rüzgâr enerjisi santrali yapan adama diyorsunuz ki: "Yarın, saat saat üretecek olduğunuz enerjiyi bana bildireceksiniz, serbest piyasada, ben, bu bildirimi yapmazsanız almam." Yaptığınız bildirimde de yanlış bir bildirim yaparsanız, o hedefe ulaşamazsanız ağır cezalar geliyor. Şimdi, bununla, bu kararlar bu sektörlere destek olamazsınız, geliştiremezsiniz. "2 bin megavatta neden kaldık?" sorusuna doğru cevaplar üretemezsiniz. Eğer ki gerçekten biz, 2020, 2030, 2040, 2050 hedeflerini ortaya koyuyorsak ve bununla ilgili de hakikaten devlet ciddiyeti göstermek istiyorsak bunu sınırlandırmak, burada üretim lisansları verirken bunu göz önüne almak bu politikayı buraya koymak zorundayız, bu kanunun hükümleri içine koymak zorundayız. YPK kararları tavsiye kararlarından ileri gitmiyor çünkü bürokratlarda, öğrendiğimiz gibi. O açıdan biz bunu göz önüne almak zorundayız. Burada, iktidarıyla muhalefetiyle bütün arkadaşların millî kaynakların devreye sokulması konusunda zaten görüş birliği var gördüğüm kadarıyla arkadaşlar, o doğrultuda beyan ediyorlar. Bu konuyu lütfen atlamayalım, bu konuyu burada zikretmekten çekinmeyelim. Bunu ülke ekonomisinin sağlıklı bir yapıya dönüşmesi için yapmak zorunda olduğumuzu düşünüyorum. 60 milyar dolarlık bir dış ticaret açığı, ithalatın yüzde 25'ine denk geliyor arkadaşlar. Bunlar ciddi rakamlardır. Bu tedbirin alınması için kanuni düzenleme zorunludur, şarttır. Hele hele üretim lisansı verirken bunu yönlendirmezseniz, hiçbir zaman bu tedbiri alamazsınız diye düşünüyorum. Bunun aksine burada zikredildikten sonra diğer kanunlarla da desteklenmesi, yönlendirilmesi, teşvik edilmesi gerektiğine inanıyorum. Onun için bu konunun tekrar bir göz önüne alınmasını rica ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, sağ ol.

Efendim, tekrar önerge üzerine dönüyoruz. Önergeyi okutmuştum.

Sayın Hükümetimiz önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim önergeye katılmıyoruz.

Burada, enerji piyasası işletme anonim şirketine ilişkin izin mekanizmasının kapsam dışında olduğunu, ona ilişkin hükümlerin saklı kaldığını ifade ediyor. Dolayısıyla onun muhafaza edilmesinde biz fayda görüyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum...

On beş dakika yeter mi efendim?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yeter, yeter.

BAŞKAN – Peki, on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:16.15

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.35

BAŞKAN: M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – İkinci Oturumu açıyorum.

Arkadaşlar, diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Elektrik Piyasası Kanun Tasarısının 5. maddesinin 2. Fıkrasının e bendinin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Denizli

BAŞKAN – Sayın Ayhan, gerekçeyi mi okutalım?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Hukuken yapılması gereken bir ibareyi buraya tekrar koymanın anlamsız olduğu düşünülmektedir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Biraz önce konuştum da ondan.

BAŞKAN – Evet, anladım. Teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bir cümle de ben söyleyeyim Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun efendim .

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, burada lisans alacak kişiye ya da alan kişiye şu söyleniyor: “Bak, kardeşim, sen bu lisansı aldım diye her iş bitti zannetme. Senin faaliyet alanına göre kullandığın kaynak, vesaire onunla ilgili mevzuatlar var, onlara uymazsan bu lisans işine yaramaz.” demektir. Ve gereklidir, çıkarmamak lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, Sayın Başkanım, ben söz almayacaktım hakikaten ama...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama, tamam, sen aldığın için...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yok, yok; gayet açık ve net.

Uzatmayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki,, efendim, tamam; buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, bakın, burada alt komisyon yapalım dedik, olmadı, böyle devam ediyoruz. “Birtakım şeyleri lüzumsuz koymayalım.” diyorsunuz -ki siz başta o lisansla ilgili hususu beyan ettiniz, size de, görüşlerinize de sahip çıktık, destekledik- bir tarafta da fazla olanı çıkaralım diyoruz, ona cevaz vermiyorsunuz. Yani, ya o yaptığınız yanlış ya bu yaptığınız yanlış, ikisinden biri yanlış; onu söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KILCI – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 5. Maddesinin 3. Fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilerin aşağıda belirtilen işlemlerin Kurula bildirilmesi zorunludur.”

Kemal Değirmendereli
Edirne
Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın
Hasan Ören
Manisa

Ümit Özgümüş
Adana
Durdu Özbolat
Kahramanmaraş

BAŞKAN – Lehte, Sayın Özgümüş; buyurun.

ÜMIT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; uluslararası kabul görmüş “yolsuzluk” ve “suistimal” tanımı genel olarak şöyledir: Maddi ya da manevi bir çıkar için yapılmaması gereken işleri yapan ya da yapması gereken işleri yapmayan yetkili merci, bürokrat, memur olarak tanımlanır. Başka ülkelerde, Batı ülkelerinde, birçok yerde yapmaması gereken şeyleri yapan bürokratlara, memurlara ceza olduğu gibi, aynı zamanda yapması gereken şeyleri yapmayanlara da ceza verilebilmekte. Ama, bizim Türkiye Cumhuriyeti kanunlarında genel olarak sadece yapmaması gereken işleri yapan bürokratlara ya da yetkililere ya da memurlara ceza verilir. Böyle olunca bürokrasi haklı olarak inisiyatifi kendisinde olan, karar vermesi gereken konularda çekingen davranır ve genellikle de özel sektörden gelen talepler ya da işte başvurular ya da izinlerde olumsuz karar verir kendini koruyabilmek için çünkü ileride emekli olursa yapmaması gereken bir iş yaptığı zaman ceza alır da, yapması gereken bir iş yapmadığı zaman onun genel olarak cezası yoktur. Bu tür gevşek mevzuatlarda böyle sıkıntılar vardır. Amerika Birleşik Devletleri’nde yolsuzluk üzerine çalışan, adına “ekol” diyelim, “okul” diyelim, “doktrin” diyelim; o “doktrin” bizim gibi az gelişmiş ülkelerde, mevzuatı çok gevşek olan ve her tarafa çekilebilecek şekilde düzenlenen mevzuatın olduğu ülkelerde rüşveti öne çıkarır ve rüşvetin bu sistemlerde yararlı olduğunu söyler, der ki: “Rüşvet, sistemin gres yağıdır. Eğer mevzuat bu kadar genişse ve memura, bürokrata bu kadar çok inisiyatif yetkisi veriyorsa kararların sürekli olumsuz çıkması için rüşvet olumludur, sistemin gres yağıdır ve sistem çarkını çalıştırır.”

Şimdi, öyle olunca burada, bizim önergemizde, aşağıda yazan bazı maddelerde yapılan işlemlerle ilgili “izin almak zorundadır” ibaresini biz “bildirmek zorundadır” olarak değiştiriyoruz. Bunu yaparken bir yandan özel sektörün bürokrasi yükünü azaltıyoruz, bir yandan da yasayı biraz daha net hâle getirerek önümüzdeki dönemde bürokratların herhangi bir yasal soruşturma kapsamından çıkması, kendini güvenceye alması için de bunu bu şekilde daha çok sadeleştirecek bir şekle getirmek istiyoruz.

Şimdi, yedi sekiz sene önce Dubai’de Jebel Ali Serbest Bölgesi’ne gittim. Serbest bölgenin müdürü serbest bölgesini tanıttıktan sonra sonunda şöyle bir cümle söyledi, dedi ki: “Bizim Jebel Ali Serbest Bölgesi’nde yatırım yapmak veya distribütörlük faaliyetleri için, büyük depo, mağaza açmak için ıslak imzayla bize gelmenize gerek yok. Bizim www.jebelali.com sitemize girersiniz, orada başvuru formu var, başvuru formunu doldurursunuz. Biz, öncelikle bize gelecek olan yatırımcıyı dürüst kabul ederiz ön yargısız olarak. Önce onun başvurduğu, verdiği bilgilerin tamamını doğru kabul ederiz; daha sonra, yatırım iznini verdikten sonra uygun bir zamanda elemanlarımızı gönderir, verdiği bilgilerin doğru olup olmadığını kontrol ederiz. Onun için, bize İnternet’ten başvurduğunuz zaman -saate de bakabilirsiniz- kırk sekiz saat içerisinde yatırım izninizi verebiliriz.”

Şimdi, burada, bu 3’üncü maddede “Aşağıdaki işlemlerin yapılması için izin alınmalıdır, izin alınır.” maddesinde yapılacak işler aslında çok da izin alınmasını gerektirecek işler değil. İkincil mevzuatta bunlara ne yapılacağı, nasıl yapılacağı çok net biçimde düzenlenir. Örneğin (a) maddesinde hisse devirleri konusunda -işte yüzde 5’ten- “halka açık şirketlerde yüzde 5, diğerlerinde yüzde 10...” “İzin alınır.” maddesi... Orada, o tür şirketlerde, enerji şirketlerinde hisse devirlerinin ne olacağı, kimlerin alabileceği, kimlerin alamayacağı ya da ortakları içerisinde bir ortağın hissesinin en fazla kaç olacağı ikincil mevzuatta net biçimde düzenlenir ve özel sektör bu bürokrasi yükünden kurtularak eğer bu işlemi yaparsa sadece bildirir. Onun için, bu şekilde netleştirerek mevzuatı düzeltme önerimiz var. Burada, ikincil mevzuatta yine eğer “bildirir” maddesi kabul edilirse o bildirim sırasında yanlış bilgi varsa elbette ki onun da cezai müeyyidesi olur. Daha sonra bunlar kontrol edilir. Böylelikle üçlü bir yarar sağlamış oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aleyhte, Ünal Kacı; buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Çok da aleyhte değil, biraz üzerinde olacak Başkanım.

Şimdi, tabii, burada Hükümetin ya da EPDK temsilcisinin bizi aydınlatması lazım bu izne neden ihtiyaç var, hangi sıkıntılar görüldü ki izne tabi kılınmaya çalışılıyor? Eğer bu konuda bilgilenirsek daha net bir şeyler söyleyebiliriz ama arkadaşımızın verdiği önerenin sadece o şekilde yazılması hâlinde de bu eksiklik olur. Belki olsa olsa birinci cümle böyle değiştirilebilir ama ikinci cümlesi

de “Bunların yapılabileceği usul ve esaslar kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”in kalması lazım, ki orada kriterler belli olmuş olsun. Zaten kendisi de, arkadaşımız “İkincil mevzuatla belirlenmeli.” dedi ama her şeyden önce ben kısa olarak bir bilgilendirme isterim şahsen. Yani, bu halka açık şirketlerde yüzde 5, diğerlerinde yüzde 10 ve üzerindeki sermaye payı değişikliklerinin izne tabi olmasının, kontrol değişikliği sonucu doğacak her türlü işlemin ve tesislerin mülkiyetinin veya kullanım hakkının değişmesi sonucunu doğuran iş ve işlemlerin izne tabi olmasının gerekçesini bize anlatırlarsa arkadaşlar birkaç cümleyle daha netleşmiş olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Söz Hükûmetin, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, elektrik sektörü düzenlemeye tabi bir sektör ve bu da piyasa düzenlemesine matuf hükümleri içeren bir kanun. Dolayısıyla, düzenlemeye tabi bir sektörde bu tür şirket profillerindeki değişikliklerin bazı etkileri olabilir. EPDK tarafından da bu tür işlemlerin izne tabi olması bu açıdan son derece normal görülmektedir. Kaldı ki, geçtiğimiz on yıl boyunca, on bir yıl boyunca bu tür statü değişikliklerinden, profil değişikliklerinden dolayı herhangi bir itiraz ya da sorunla karşılaşmamıştır.

Özetle söylemeye çalıştığım şey, düzenlemeye tabi sektörlerde bu tür değişikliklerin izne tabi olması son derece normal efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeye katılıyor musunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – İlave mi efendim?

OSMAN AYDIN (Aydın) – Evet.

BAŞKAN – Peki, son söz...

Buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Bu vermiş olduğumuz önergenin esas hedefi beyan usulünün esas alınmasını hedeflemekte yani biz devlet olarak insanlarımızın vermiş olduğu beyanları esas olarak doğru kabul etmek zorundayız. Ha, yanlış beyan verdiyse onun müeyyidelerini bir ek şeyde koyabiliriz ama bu tür kısıtlar bürokratik işlemlerin uzaması, bürokratik işlemlerin çoğalması dışında herhangi bir işe yaramıyor. Tamam, bazı kısıtlar vardır, bu kısıtları ikincil mevzuatta koyarsak o kısıtlara aksi yönde işlem yapan, bildirdikten sonra aksi yönde işlem yaptığı belirlenen firma gerekli cezasını görür. Ama, bizim bunu ille de kurul iznine tabi tutmamız bürokratik işleri artıracaktır ve bu konuda hakikaten büyük sıkıntılara neden olacaktır. O açıdan, bildirim esasının getirilmesi, bu mevzuata konması hakikaten devletimize, firmalarına, insanlarına güven konusunda bir ön yargının, düşünce değişikliğinin doğmasına neden olacaktır; ki bu doğru bir eğilimdir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, düzenleme kurulları, kurumları elbette izin müessesesidir aynı zamanda ama bir işe gerek varsa koyarız gerek yoksa koymayız yani burada sadece o cümleyle olmaz Sayın Müsteşarım.

Şimdi, burada kaç günde bu izinler veriliyor uygulamada? Kaç tane izin talebi geri çevrildi geçmişte? Bunlar hakkında bize bilgi verin. Ne oluyor? Bir de bunun kriterleri herhâlde vardır yani ilk defa bir yönetmelik çıkarılmayacak zannediyorum, vardır bu yönetmelik. Bu konuda...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Haklısınız efendim. Bunlarla ilgili kaç talep oldu, kaç günde bu prosedürler sonuçlandı, izin verirsiniz buna ilişkin bilgi takdim edelim Komisyona.

Ancak, şu var ki bu kanunun ileriki maddelerinde de görüleceği üzere sektörel bazı sınırlamalar var. Örneğin, üretim sektöründeki payın yüzde 20'nin üzerine çıkamayacağına ilişkin veyahut da başka buna benzer sınırlamalar var. Bu sınırlamaların takip edilmesi açısından ve sektörde birtakım belki öngörülme sorunun önüne geçilmesi açısından böyle bir izin mekanizması bu tür sektörlerde, düzenlemeye tabi sektörlerde... Kaldı ki, yüzde 5'in üzerindeki halka açık şirketlerdeki hisse değişimi aynı zamanda bildiğim kadarıyla Sermaye Piyasası Kuruluna da bildirilmek zorunda. Yani bu tür...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Biri bildirim, biri izin Sayın Müsteşarım. Şimdi burada haklı olduğunuz şeyler mutlaka var, ki bu isteniyor, keyfi istemiyorsunuz. Onun gerekçesini, bir iki gerekçe söyleyin canım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Onlara ilişkin istatistiki bilgileri yazılı olarak arz edelim, şu anda yanımızda değil. Ama, böyle bir iznin gerekli olduğunu sektörel birtakım sınırlamaların aşılmaması açısından, kanunun ileriki maddelerinde gelecek sektörel sınırlamaların aşılmaması açısından...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bu yönetmeliğin içeriğinden bize bir bahsetsin arkadaşlar.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – EPDK’dan arkadaşlar bahsetsinler.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – EPDK’dan arkadaşlar bahsetsin bu yönetmelikte neler var, ne gibi kısıtlamalar var, ne gibi mahzurlar var? Yani, ilk defa yazıyoruz da yarın, bundan sonra uygulanacak değil ki geçmişte uygulanmış şeyler var, oradan bir iki anekdot anlatın bize şöyle olur, böyle olur; şurada şöyle olur, burada böyle olur.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

EPDK TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu, mevcut kanunda da var olan bir hüküm ve uygulanıyor. Uygulamada da bugüne kadar reddedilen yok ama toplam sayıyı şu an veremeyeceğim, yazılı olarak verelim. Bizim buradaki uygulamalarımız Farklı bir şeyi söylemek istiyorum: Eğer biz burada izin değil de bildirim tabi tutarsak daha olumsuz sonuçlarla karşılaşılabilir.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Nasıl mesela?

EPDK TEMSİLCİSİ – Gerekçesi şu: Şimdi, izne tabi olduğunda, yatırımcı bunu bize bildirdiğinde, iznini de aldığı anda hukuki olarak o konu çözülmüş oluyor. Ama, diyelim bildirim oldu -çünkü bildirim işlem yapıldıktan sonra- bir hisseyi devretti, biz sonra diyeceğiz ki: “Bu, mevzuata uygun değil.” Bir belirsizlik oluşacak. Biz buna “Uygun değil.” dedikten sonra, orada hak kayıplarıyla karşılaşacak şirketler; dolayısıyla, o zaman tereddüde düşecek. Muhtemelen uygulamada şöyle bir şey olacak: Şirketler bize gelecekler “Ya, ben bunu yapmak istiyorum, size de bildireceğim ama önceden bir inceleyin uygun mudur, değil midir.” gibi muğlak bir durumla karşılaşılacak. Uygulamada bildirimin daha olumsuz sonuçlar vereceği görüşündeyiz. Bugüne kadar da uygulamada onayla ilgili herhangi bir sorunla karşılaşılma, mümkün olan en kısa zamanda da başvurular sonuçlandırılmakta ve mevzuata uygun onaylar verilmektedir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bu mevzuat hazretleri ne diyor, ne diyor? Bir örnek ver ya.

EPDK TEMSİLCİSİ – Sayın Vekilim, şimdi, bu...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Bir örnek var ya, “Şu sıkıntı olabilir.” de ya.

EPDK TEMSİLCİSİ – Örnek vereyim: Mesela, diyor ki: “Şu şu şu suçlardan hüküm giyenler bu sektörde faaliyette bulunamaz.” Bunu kontrol ediyoruz, ona bakıyoruz veya “Şu kadar piyasa kısıtı var -oranlar var- şu oranın üzerinde paya sahip olamaz.” Onlara bakıyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Rekabet açısından...

EPDK TEMSİLCİSİ – Evet. Mevzuattaki -şimdi hepsini tek tek hatırlamıyorum- bu tarz şeylere bakıyoruz, eğer herhangi bir problem yoksa onaylarını veriyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tamam. Kerpetenle söküyoruz ya.

AHMET ERDAL FERİALAN (Nevşehir) – Bunlar yönetmelikte, değil mi?

EPDK TEMSİLCİSİ – Hayır, kanunda, yönetmelikte hepsinde var.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Pardon, bir saniye... Hükümet tarafını tamamlayayım size söz vereceğim Ümit Bey, sağ olun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Yani, bir de şu var Sayın Başkanım: Biz lisans sahipleriyle ilgili böylesine bir yükümlülük getiriyoruz yani herhangi bir yatırımcıyla ilgili genel olarak bu tür şeylerin bildirim tabi olması... Bazen bildirim bile yapılmaması son derece normal ama burada lisans verdiğimiz tüzel kişiyle ilgili bir bağittleme, bir izin süreci getiriyoruz. Başından beri bu takip edilmesi gereken bir konu.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Teşekkür ederiz.

Aydınlandım ben şahsen. Esirgemeyin bizden bu bilgileri ya, alalım, rahat etsin burada. Yani “İktidar kalabalık, el kaldırdı, geçirdi, ne isterse yapar.” değil, burada herkes rahat ederek yürüsün.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Neredesin bir haftadır Allah’ını seversen.

BAŞKAN – Sizi bundan sonra yan yana oturtacağım, karşı karşıya gelince birbirinizi etkiliyorsunuz.

Buyurun Sayın Özgümüş.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Değerli arkadaşlar, şimdi, Sayın Müsteşarın da, EPDK temsilcisi arkadaşın söyledikleri de benim önerimi ve söylediklerimi doğruluyor. Sayın Müsteşar diyor ki: “İleriki maddelerde sınırlamalar var.” Zaten biz de bunu söylüyoruz, yani o sınırlamalar varsa ve net biçimdeyse o zaman o sınırlamaların dışında bir daha neden gitsin izin alsın yatırımcı? Ya da EPDK temsilcisi arkadaşımızın dediği gibi işte belirli suçlardan hüküm giymişse, eğer hüküm giymişse bu, aile arasında veya aşiret arasında hüküm giymiyor, cumhuriyet savcılığında kayıtları var ya da eğer Müsteşarımızın söylediği gibi eğer şirket içerisinde “Bir kişinin hisse oranı yüzde 10’u geçmez.” diye bir mevzuat varsa o yüzde 11 olduğu zaman da o hisse senetlerini alıp cebine koymayacak, sonunda genel kurulunu yapacak, ticaret siciline kayıtları olacak. Biz de diyoruz ki: İleride bu tür sınırlamalar varsa ve bunlar net biçimde değilse ikincil mevzuatta bunlar net hâle getirilir ve bu tür sınırlamalardan dolayı o sınırlamaların içinde kalan işlemlerde de izin almaya gerek duyulmaz ama eğer şirket içerisinde birisi “Yüzde 10’u geçemez.” dendiği hâlde yüzde 12 pay aldıysa ya da payı yüzde 12’ye çıkıyorsa, size gelip “Yüzde 8 payım var.” diye bildiriyorsa o zaman dükkânını başına yıkarsınız ya da enerji verirsiniz adama ya da eğer hüküm giydiği hâlde gelmiş “Ben hüküm giymedim.” diye sahte sabıka kaydı getirmişse daha sonra -aynı biraz önceki örnekte verdiğim gibi, Dubai örneğinde verdiğim gibi- cumhuriyet savcılığına bir yazı yazar “Bu adamın verdiği bilgi doğru mudur?” diye, oradan bilgi alırsınız ama bu arada işlemler yürümüş olur. Bir de bu tür kriterlerde inisiyatif kullanmaktan sizi kurtarıyoruz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – İnisiyatif yok zaten ya. Burada yönetmelik var, yönetmelik çerçevesinin dışında bir şey olmaz.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Ne güzel, o zaman hiç izin almaya gerek yok. Yönetmelik çerçevesinde işini yapan...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Şirketler sıkıntıya girmesin, testi kırmassın...

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Yani, bu kadar büyük yatırım yapan enerji şirketleri bırakın da mevzuatı okuyacak ya da mevzuatta ne olduğunu anlayacak kapasitede adamlar olsun.

BAŞKAN – Eyvallah, peki.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama sektörden de kimse bir şey demiyor, sorun yok galiba?

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Olmaz mı? Sektörün bu konuda görüşleri var.

EPDK TEMSİLCİSİ – Sektörde bu konuyla ilgili bir sorun yok.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Üç dört ay sürüyor bir tane hisse devri.

BAŞKAN – Sayın Feralan, buyurun.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Şimdi, önergeyle bura arasındaki temel fark şu gibi geliyor bana: Burada işlemlere kurul izin verdikten sonra işlem gerçekleşiyor, değil mi?

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Evet.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Yani, bu işlemlere kurul izin verdikten sonra. Ama önergede bildiriliyor sadece.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Evet, işlemi yapsın, bildirsin.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Ayrım şu: Yani, işlem olduktan sonra bir izin süreci yok, işlemleri yapıp yapmamasına kurul karar veriyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kurul izin veriyor.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Bu aşağıda sıralanan... Yani, izinden sonra bu işlemler gerçekleşiyor ama eğer önergede kabul edilecek olursa o zaman sadece bildirim yapılacak, dolayısıyla kurulun hiçbir haberi olmayacak o işlemlerden, bildirim olacak sadece.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Hayır, bildirmek zorunda. Hisse devri oldu, bildirmek zorunda ya da denetleyici kontrol değişikliği sonucunda bir işlem oldu, bildirmek zorunda. Ama süre koyarsınız, mesela “İşlem bittikten sonra beş gün içerisinde bildirmek zorunda, bir hafta içerisinde bildirmek zorunda.” Eyvallah...

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Ama işlem olmuş bitmiş, diğer tarafta işlem olmayacak, yani izin alamadığı zaman işlemi yapamayacak.

BAŞKAN – Şirketleri atlarsa... Çünkü genellikle kavga, gürültü, patırtı, hadi genel kurullarında böyle oldu, hisseleri değişti, atlادılar filan... Bildirmeyi de atladi o ara.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Bedeline katlanacak.

BAŞKAN – Bedeline katlanacak da o zaman firma çok kötü şartlarla karşılaşacak.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – İş işten geçmiş olacak.

BAŞKAN – Bunu önceden izin alarak yaparsa aslında hiçbir problemle karşılaşmamış olacak.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – İzinde inisiyatif hiç olmamalı.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Rüştünü ispat edemeyen şirketler var karşımızda, onu da ayrı görüyoruz, değerlendirmemizi o şekilde... “Rüştünü ispatlayamayan şirketler var.” şeklinde değerlendirilir.

Milyonlarca dolarlık enerji yatırımı yapacak olan bir şirketi dahi, rüştünü ispatlayamayan, yaptığı işi tetkik edemeyen, araştıramayan, kanunlara, kurallara göre bu işi yapabilir miyim, yapamaz mıyım konusunda hiçbir bilgi sahibi olmayan bir şirket gibi, yani rüştünü ispatlamayan bir insan gibi algılıyoruz. Bir devir, hisse devri işi, izni dahi üç dört ay sürüyor. Üç dört ay süren bir yatırım sürecinde nasıl bekleyecek yatırımcı?

Arkadaşlar, biz vahşi bir piyasa oluşsun istemiyoruz, kontrol kaybolsun istemiyoruz; buradaki bazı bürokratik işleri ortadan kaldırmak istiyoruz, bürokratik süreçleri, zaman kayıplarını ortadan kaldırmak istiyoruz, daha etkin ve verimli bir çalışma. Biz şu algılamadan kurtulalım: “Aman, bunu bizim elinden tutup şöyle götürmemiz lazım. Yolda biz yürütebiliriz -bir başkası- bu kendi başına yürümeyi beceremiyor.” Yok böyle bir şey arkadaşlar. Herkes kanunları, nizamları okuyor. Hukuk müşavirleri var, kendi şirketinde hukuk danışmanı, hukuk müşaviri ihdas ediyor. Yani bu konulardaki başına gelebilecek olan kanuni vecibeleri öğreniyor, biliyor, sektöre öyle yatırım yapıyor, milyonlarca dolarını öyle aktarıyor. O açıdan, biz bunu bürokratik süreçlerin kısaltılması yönüyle görüyoruz, bu bürokratik işlemlerin azaltılması yönüyle görüyoruz. Bu bildirsin, yaptığı işi bildirsin, işlemi bildirsin, ha, hatalı işlem yapan da cezasını çeysin. “Müeyyidesi olmasın.” istemiyoruz; böyle bir müeyyidesiz, kontrolsüz, vahşi bir piyasa oluşsun noktasında değil bu teklifimiz. Bu teklifimizde bürokratik işlerin kısaltılması, şirketlerin daha aktif ve hızlı hareket etmelerinin önünün açılması açısından bu “bildirim”i getirmek istiyoruz.

BAŞKAN – Şimdi bunda bir mahzur yok. Yani böyle bir bildirimle de bu iş olabilir, bunda bir mahzur yok. Yalnız burada lisanslı ve kontrol edilir bir piyasa oluşuyor. Bu piyasanın birtakım kuralları var koymuş olduğu. Yani işte, dağıtım şirketi üretim şirketiyle beraber olmayacak, ayrışacak, yönetim ayrı... Birtakım kurallar var. İşte, piyasadaki rekabet edileni işte yüzde 20’yi aşmayacak filan gibi birçok kural var. Dolayısıyla, işlem yapacak... Bu, şirketlerin birleşmesinde filan da öyledir. Rekabet Kurulu oturur bir karar verir. Mesela burada da kurum Rekabet Kurulundan izin alması gerekebilir, kendi kurallarına göre birtakım tedbirler alması gerekebilir.

Burada asıl eleştirilen konu, gene EPDK’ya yönelik bir eleştiri var burada: “Biz bu işlemler için müracaata gidiyoruz, bu işlemler aslında bir haftada bitecek bir iş, üç buçuk ayda bitiyor.” Üç buçuk ayda bitince de burada bu serzenişler oluyor. Dolayısıyla, burada yönetim anlamında böyle bir eleştiri var, problem de buradan çıkıyor zaten. Yani “Önceden bildirsin, sonradan bildirsin...” meselesinden ziyade “Neden bu müracaat ettiğimiz üç buçuk ayda çıkıyor?” Yani o sürenin uzatılması ve keyfi uzatılması noktasında endişeler var. Bu çerçevede yaklaşırsak...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Geri dönüşü mümkün olmayan işlemler yapılabilir.

BAŞKAN – Evet.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KILCI – Sayın Başkanım, bu kanunla getirilen en önemli yeniliklerden bir tanesi -yedi sekiz yenilikten bir tanesi- ön lisans müessesesinin getirilmesi. Buradaki muradımız bizim, lisansların kendi başına ticarete konu olan bir ürün, bir belge olmaktan çıkarılması, lisansların gerçek yatırımcıların elinde ve bu işin, elini taşın altına koymuş yatırımcıların elinde olmasını sağlamak. Yani lisans belgesinin kendisinin, ticarete konulmasının önüne geçmek. Dolayısıyla biz, her kim lisansı almış ise mümkün olduğu ölçüde o tüzel kişilik, o statü değişmeden yatırıma yönelsin istiyoruz ve buna ilişkin düzenleme eski kanunda da yer almakla birlikte ön lisans müessesesiyle de desteklenmiş bir müessese. Burada, lisansın sahipliğinin değişimini takip eden, değişimini izne bağlayan, bu konuyu belli ölçülerde sınırlayan bir düzenleme amacı güdülmüştür. Yani bunun geri planı, bunun amacı, bu düzenlemenin amacı budur.

BAŞKAN - Piyasa şartlarında -yani piyasa ağzıyla söyleyeyim- çantacıları ortadan kaldırmaya yönelik.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KILCI – Lisans sahibinin lisansına sahip olması, kendi yapacağı için, kendi yatırımını yapmak istediği için bu lisansı elde etmiş olması yoksa herhangi bir şekilde, kolay bir şekilde lisansı alıp daha sonra şirket içerisinde hisse değişiklikleriyle bu lisansın el değişimine yol açacak birtakım uygulamaların piyasada önüne geçilmesi; amaçlanan budur efendim.

BAŞKAN – Evet, anlaşılımdır.

Buyurun Ümit Bey, son söz sizin önerge sahibi olarak.

ÜMIT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Değerli arkadaşlar, birincisi, sizin de söylediğiniz gibi, devletin danışmanlık yapma gibi bir görevi yok. Yani yatırımcının, yapmadan önce “Ben bu hisseyi devredeyim mi devretmeyeyim mi?” ya da “Şu işlemi yapayım mı

yapmayayım mı?" diye gelip soracağı, böyle bir danışmanlık... Eğer danışmanlığa ihtiyacı varsa şirketin, bu kadar yatırımı yaparken bir hukukçu, bir enerji uzmanı danışman tutar ve danışır.

Şimdi, böyle geçerse bu mevzuat, aslında EPDK'nın başka birçok maddede enerjide sıkıntı yaratan çantacılığı ortadan kaldırmak için getirdiği birçok düzenlemenin tersine, çantacılığı artırır. Biz, diğer yerde o çantacılığı ortadan kaldıracak olan düzenlemelere destek veriyoruz ama şimdi eğer sizin burada acil bir işiniz varsa ve o iş yapmadan önce izin almanız gerekiyorsa o zaman, orada akrabası olan, öyle veya böyle yakınlığı olan, siyasi yakınlığı olan veya oradan emekli olmuş, ilişkileri gayet iyi olan bir çantacı bulup bu işleminizi hızlandırmak zorundasınız. Şimdi soracağım bu soruya eğer cevap verebilerseniz ben önergemi geri çekeyim.

Şimdi bakın, diyelim ki enerjiyle uğraşan bir anonim şirket. Şimdi bilmiyorum, bir kişinin hissesi ne olabilir? Ama "En fazla yüzde 10 olabilir." diyelim. Adamın hissesi de yüzde 2. Arkadaşının bir tanesinin de yüzde 2 hissesi var, bu sektörden çıkmak istiyor. Şimdi, adam Türkçe biliyorsa, ilkokul mezunuysa, enerji sektöründe bir kişinin hissesinin yüzde 10'u geçmeyeceğini biliyordur, o zaman o yüzde 2 hisseyi alabilir.

Peki, o zaman bunu gidip de Enerji Bakanlığına, ilgili kurumlarına "Ben bu arkadaşımın yüzde 2 hissesini almak istiyorum." demesinin, araya çantacı göndermesinin, çantacıya komisyon vermesinin, o aradaki çantacı komisyoncunun da gidip oradaki bürokratlara işi hızlandırması için "kolaylaştırıcılık komisyonu" vermesinin bana yararının ne olduğunu söyleyin, önergemizi çekelim.

BAŞKAN – Yani işlemler öyle mi yürüyor orada?

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Aynen böyle yürüyor.

BAŞKAN – Ya, bu ciddi bir şey oldu yani...

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Hayır, genel olarak söylüyorum ha, özel olarak burada herhangi bir şey söylemiyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bir şeyi düzeltmem lazım...

BAŞKAN – Onu düzeltelim de.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Hayır, hayır. Bakın, bir dakika, özür dilerim. Düzeltmezsem sizlere haksızlık etmiş olurum.

BAŞKAN – Bir saniye...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tekrar öyle bir algı oldu, ben onu kastetmediğini biliyorum.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Hayır, hayır. İyi ettin, çok teşekkür ederim, kesin olarak kurumu, kurumda çalışan herhangi bir arkadaşımı ya da herhangi bir şekilde bir kişiyi kastederek bunu söylemedim. Biraz önce söyledim, ben yıllarca bunun doktrini üzerinde de çalıştım, onun için söylemek istiyorum. Yani dünyanın genelinde, mevzuatı doğru koymazsanız eğer, sistem böyle çalışır. Yani biraz önce söyledim, Amerika'daki o doktrin ya da okul diyelim, mevzuatın bu şekilde olduğu, bizim şu anda olduğu gibi bürokratin inisiyatifini artıran, bürokratin yükünü artıran ülkelerde rüşvetin gres yağı olduğunu ve sistemin çalışmasını kolaylaştırıcı olduğunu söylüyorum. Genel anlamda söyledim, yoksa kurumu ya da kurumda çalışanları suçlayıcı herhangi bir şey söylemek haksızlığını yapmak istemiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – O zaman müeyyide koymak lazım yani sektörde söz almak için...

BAŞKAN – Bakanlık bir açıklama yapsın.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – İkinci mevzuatta müeyyide düzenlenir. Yani çünkü bunları gizleyemezsiniz yani yüzde 10 hissesi olan...

BAŞKAN – Bakanlığa bir söz verdim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, burada, halka açık şirketlerde yüzde 5 ve diğerlerinde yüzde 10 ve üzerindeki sermaye payı değişiklikleri söyleniyor, ayrıca bir de kontrol değişiklikleri. Burada kastedilen, şirketin kontrolünü doğrudan ya da dolaylı olarak değiştirecek işlemlerin EPDK'nın iznine tabi olması, buna müdahil olabilmemiz çünkü bunun birtakım sonuçları olacağını az önce EPDK'dan arkadaşımız söyledi. Yani düzenlenen bir sektörde bunun izne tabi olmasının ne tür bir kapı açacağını, başka ne tür bir kapı aralayacağını anlamakta gerçekten zorlanıyoruz.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Ama ben tersini söylüyorum, siz bana...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Zaten lisansı aldığında bunun sermaye yapısının, hissedarlık yapısının kayıt altına alındığı bir yapının daha sonra farklı bir nedenle değişiyor olmasının izne tabi olmasının –ki lisansı veren biziz, EPDK- bu yapıdaki bir değişikliğin olmasının ne gibi bir sakıncaya yol açacağını gerçekten, daha doğrusu, buna izin

verilmesinin ne gibi bir sakıncaya yol açacağını anlamakta gerçekten güçlük çekiyoruz ve ne gibi birtakım çıkarımlar olacağını anlamakta zorluk çekiyoruz.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Sayın Başkanım, mikrofonumu bir açabilir misiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Şimdi, ben soru sordum, benim soruma karşılık siz soruyla cevap verdiniz. Ben sakıncalarını anlattım, epeyce de konuştum yeteri kadar. Şimdi sizin bana söylemeniz gereken, bu biraz önce anlattığım şekilde yani yüzde 5’i, yüzde 10’u geçmemek üzere yasa var, hisse sahiplerinin bir tanesi diğerinin yüzde 2 hissesini alacak. Okuduğunu da anlayacak kapasitede birisi; böyle bir şirket kuran birisinin -ilkokul mezunu- okuryazarlığı vardır, en sonunda o yüzde 2’yi alabileceğini de görüyor. Mevzuat sınırları içerisinde, yasal sınırları içerisinde sizden gelip izin istemesinin yararını bana söylerseniz bana soru sormadan, ben önergeyi geri çekeceğim. Ne yararı var, niye alsın?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, bu tür hisse değişikliklerinin ne tür başka manipülasyonlara yol açacağı konusunda bir fikir sahibi olamayız ki.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Ama yasağı koymuşsunuz, diyoruz ki: “Yüzde 2’sini alabilir yüzde 10’u geçmemek üzere.”

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Geçmişte ülkemizde çok farklı, kötü tecrübeleri de yaşandı. Örneğin, hiç farkında olmadan birtakım şirketlerin içerisindeki hisse değişimlerini ÇEAŞ ve Kepez örneğinde biz bunu çok derinden yaşadık, küçük hissedarların haklarına nasıl hâle getirdiğini hepimiz müşahade ettik, bunu yaşadık. Dolayısıyla, bu tür sıkıntıların önüne geçilmesi için belki fazlasıyla öngörülü bir tedbir ama burada bir izin mekanizmasının kurulması gerektiğine inanıyoruz biz.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Yani orada tamamıyla inisiyatif sizde olacak.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bunun bir inisiyatif kullanılma olarak anlaşılmasından çok zorlanıyorum yani başka...

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Sizi de zorlayacaklar, onu söylüyorum ben. Bir anlamda söylediğim, sizi de korumak için bunu söylüyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Genel olarak çok haklısınız, ona katılıyorum, bunun bir bildirimle sınırlandırılması doğru ama bu sektörün hassasiyeti, düzenlenen bir sektör olması sebebiyle, geçmişte yaşanan birtakım kötü tecrübelerin tekrar etmemesi hassasiyetiyle...

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Ama başka mevzuatta koymuşsunuz. Diyorsunuz ki: “Bir, şu kadar ceza almışsa hisse vermem. İki, yüzde 5’i, yüzde 10’u geçiyorsa yine ona hisse vermem.”

BAŞKAN – Evet, toparlıyoruz.

ÜMİT ÖZGÜMÜŞ (Adana) – Toparlıyoruz.

Ya da başka bir maddede diyoruz ki: “Eğer geçmişte ön lisans aşamasında tamamlamıyorsa, eğer bitiremediyse onun yönetim kurulu üyesi, üyeleri, yeni kurulacak olan bir şirkette tekrar yönetim kuruluna giremez.” Yani bütün bunları net koymuşuz. Eksiğimiz varsa ikinci mevzuatta yine düzenleriz ama işlemleri hızlandırmak için ve sizi de korumak için aynı şekilde, daha sonra “Niye bu izni verdin, niye vermedin, neye göre verdin, neye göre vermedin, üç günde verebilirdin niye yirmi üç günde verdin, bunları zarara uğrattın?” gibi soruşturma ile karşı karşıya kalmanız için hem yatırımcıyı koruyorum hem sizi koruyorum ve diyorum ki bunu ikinci mevzuatta düzenleyelim, boşu boşuna zaman kaybına uğramadan bildirim müessesesini getirelim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Yani Ümit Bey’le bir konuyu tartışmak kolay bir şey değildir, kolay kolay bırakmaz, eskiden beri ben bilirim.

Kifayeti müzakere olduğunu düşünüyorum.

Evet, Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ –Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Katılmıyor.

Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Görüşülmekte olan 1/724 esas sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesinin 7'nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(7) Üretim faaliyeti göstermek isteyen tüzel kişiden, üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması hâlinde irat kaydedilmek üzere, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliğine ve büyüklüğüne göre yönetmelikle belirlenecek miktarda teminat mektubu alınır. Mücbir sebep hâlleri ve tüzel kişiden kaynaklanmayan nedenler dışında üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması veya kalan süre içerisinde kurulamayacağının tespit edilmesi hâllerinde teminat mektubu irat kaydedilir.”

Kemal Değirmendereli
Edirne
Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın
Hasan Ören
Manisa

Ümit Özgümüş
Adana
Durdu Özbolat
Kahramanmaraş

BAŞKAN – Buyurun efendim.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada gözden kaçan bir eksikliği tamamlamak için bu önergeyi verdik. Sadece burada “Üretim faaliyeti göstermek isteyen tüzel kişiden, üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması hâlinde irat kaydedilmek üzere, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliğine ve büyüklüğüne göre yönetmelikle belirlenecek miktarda teminat mektubu alınır.” Tamam buraya kadar. Yalnız bundan sonra “...üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması...” diye geliyor. Buraya sadece “mücbir sebep hâlleri ve tüzel kişiden kaynaklanmayan nedenler dışında”yı eklemeyi öngördük. Hakikaten yani bir kere, prensip olarak belirli bir yatırımı yapan yatırımcı en hızla onu hayata geçirmek ister ancak yani öyle işler oluyor ki mevsim şartları uymuyor veya uluslararası birtakım problemler yani dışarıdan ürün getiriyor veya işte makine getiriyor, yine ulaşım da birtakım aksaklıklar oluyor. Bunları da göz önüne alarak bunlardan kaynaklanan bir gecikme olduğunda irat kaydedilmesini önlemeye yönelik bir ek maddedir.

Sanıyorum yani hem Sayın Bakanlığımız hem arkadaşlarımız da bunun doğru olduğunu değerlendireceklerdir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Hükûmetin bu konuda...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, önergeyle, lisans iptaline ilişkin olarak “Mücbir sebep hâlleri ve tüzel kişiden kaynaklanan nedenler dışında...” diye yeni bir ekleme getirilmekte.

Burada “mücbir sebep” konusunda biz de aynı şekilde düşünüyoruz ancak biz bunu yönetmelikle düzenlemiştik ve düzenlemeyi öngörüyorduk fakat tüzel kişiden kaynaklanmayan nedenler konusu ise bu son derece subjektif bir konu, bunun tespiti çok mümkün olmayan bir konu.

Eğer sadece “mücbir sebep” eğer kanun metnine de yazılmak isteniliyorsa buna katılabiliriz ancak “tüzel kişiden kaynaklanmayan nedenler” ifadesinin ilave edilmesine katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

İLKUNUR DENİZLİ (İzmir) – Ben de Sayın Müsteşara katılıyorum, “mücbir sebep” konusu, eklenmesi gereken, bence kesinlikle burada olması gereken bir konu ama diğerinin tespitinde ciddi sıkıntılar oluşabilir, orada ciddi hukuki problemler çıkabilir. Dilerseniz, bunu “mücbir sebep” olarak ekleyelim ve bu maddeyi böyle geçirelim.

BAŞKAN – Buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Evet, doğru. Şimdi, “tüzel kişiden kaynaklanmayan sebepler” derken yani sözgelimi, bundan iki yıl önce, üç yıl önce bir türbin almak için siz yola çıkıyorsunuz, “Plan bir yıllık süre içerisinde teslim edilir.” diye piyasanın havası öyleyken, öyle bir talep oluyor ki uluslararası piyasalarda da iki yıldan önce size türbin vermiyorlar. Yani bu tip olaylar da yaşandı, olayın içerisinde yaşayan arkadaşlar vardır, bilirler. Yani yatırımcı o zaman ne yapsın? Yok, temin edemiyor piyasadan ve bu da genel kabul gören bir durum. Bu anlamda bunu düşündük, “tüzel kişiden kaynaklanmayan sebep” derken, yani onun iradesinin dışında gelişen ortamlardan dolayı bir mağduriyet olmasın diye.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, arkadaşlar, buradaki “mücbir sebep” konusunu ve “tüzel kişilikten kaynaklanmayan” konusunu koymaya çalışırken temel amacımız şuydu: “Mücbir sebep”lerde zaten hepimiz mutabık kaldık. “Tüzel kişilikten kaynaklanmayan” konusuna örnekler verdiğinizde, örneğin ekonomik bir sıkıntının çıktığı dönemde bankacılık sektörü kredi vermeyi durduruyor. Anlatabiliyor muyum? Yani bunlar yatırım için, yatırımcı için kendi inisiyatifi dışında piyasanın koşullarında gelen durumlar. Biz burada tabii ki ısrarla “Bu da olsun...” Bunun muğlak bir ifade olduğunu biliyoruz ama burada gözlüğümüz ne, bakışımız ne? Yatırımcının kendi kişisel hatasından kaynaklanmayan noktalarda onun lisansının yok edilmesinin önüne geçebilecek tedbirlerin alınabilmesi konusunda bakış açısını, bu yasanın genel anlayışına koymaya çalışıyoruz. Bunun için bu önergeyi verdik. Takdir Komisyonundur.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Öztürk...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, arkadaşların da belirttiği gibi “tüzel kişilik”le ilgili, gerçekten muğlak bir şey. Yani şunu diyebilir mesela: “İki sene sonra bana bunları gönder.” diyebilir, bunu tespit edemezsiniz. Dolayısıyla, bizim de bu maddeyle ilgili önergemiz var. Orada “ön lisans yükümlülüklerinin yerine getirilmesini müteakiben” diyoruz ki dolayısıyla, o şartları zaten yerine getirdikten sonra bu irat kaydediliyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – O ayrı, bu ayrı.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – “Mücbir sebep”i kastetmiyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Lisansla ilgili...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – “Tüzel kişiler”le ilgili şeyi kastediyorum. Dolayısıyla, bu da onu rahatlatıyor zaten yani bu madde.

BAŞKAN – Bu “mücbir sebep” konusunda genel bir ittifak var.

Bu konuda Hükûmet ne düşünüyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – “Mücbir sebep” konulmasına biz katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, bunu, Sayın Susam, yeni bir önergeyle mi yoksa bu önergenin üzerinde düzeltme...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Üzerinde “mücbir sebep” dersek...

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Başkanım “lisans iptal edilir” kısmı yok.

BAŞKAN – Hayır, onu düzeltsinler arkadaşların önergesi olarak.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – “Mücbir sebep” yazacağımız yeri belirleyin de...

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Yalnız önergede “lisans iptal edilir” kısmı...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Önergede “iptal edilir” kısmı yok, bizde “iptal edilir” kısmı da var, tasarıda efendim.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Önergede yok o, “lisans iptal edilir”

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – “...iptal edilir ve teminat irat kaydedilir.”

BAŞKAN – Peki, bunda ittifak sağladık.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İttifak sağlanmış şekliyle oylayalım.

BAŞKAN – Evet, ittifak sağladığımız şekilde, onun zaten...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – “Mücbir sebep”leri ilave ederek.

BAŞKAN – “mücbir sebep”leri ilave ederek, “lisans iptal edilir”i de ilave ederek Hükûmetin de katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İttifakla kabul edilmiştir.

Teşekkür ederiz.

Arkadaşlarımız o önergeyi çıkarırlarsa buraya ilave edeceğiz.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesinin 8'inci fıkrasının “Üretim lisansının verilmesinde ve tadilinde rekabetin geliştirilmesi amacıyla iletim ve dağıtım kısıtları yönetmelikle belirlenir.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Emin Haluk Ayhan

Denizli

BAŞKAN – Sayın Ayhan, gerekçeyi mi okutayım?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, 5'inci maddenin 8'inci fıkrasıyla ilgili önerge değil mi? Biraz hızlı gittiği için.

BAŞKAN – Evet, 5'inci maddenin 8'inci fıkrası.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, 5'in 8'ini aynen okuyorum: “Üretim lisansının verilmesinde ve tadilinde –uzun olmadığı için okuyorum- rekabetin geliştirilmesi amacıyla iletim ve dağıtım kısıtlarıyla ilgilinin sahip olduğu veya olacağı piyasa gücü de dikkate alınır.”

Benim buradan maksadım, bu çok muğlak bir şey. Kanun hükmünde böyle bir şeyin konması belki gerekçeye yazılabilir böyle bir şey ama kanun hükmüne böyle bir şeyin konması, son derece ileride yoruma açık bir şey.

BAŞKAN – Doğrudur.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Dolayısıyla, burada benim söylediğim, bunu gelin, “yönetmelikle çıkarılır” diye dercedelim, bir sürü yönetmelikleri, şartlarını koyun.

BAŞKAN – Şöyle yapalım: Bu konuyla ilgili bir önerge daha var maddenin tamamen çıkarılmasıyla alakalı, onunla birleştirelim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Uygun, o da uygun. Yani ben, sırf uzlaşma amacıyla “çıksın” demedim.

BAŞKAN – Evet, onunla birleştirelim bunu, tamam.

Diğer bir önergede daha aykırı bir şey var, ikisini birleştirip öyle görüşmeye açacağım, diğer önergeye geçeceğim.

8'in tamamının çıkmasıyla ilgili bir önerge var.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yani iş adamısınız, yani biz biraz daha hukuku biliyoruz da, bu sizi çok...

BAŞKAN – Doğru.

Diğer bir önergeye geçiyorum. Bu iki önergeyi gelecekteki önergeyle birleştirip şimdi yeni önergeye geçiyorum.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 esas sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı'nın 5'inci maddesinin 8'inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(8) - Üretim lisansının verilmesinde ve tadilinde toplam elektrik üretimi içinde ithal kaynaklarla yapılan üretimin kanunun yayımı tarihinden itibaren on yıl içinde yüzde 30'un altına indirilmesi hedefi çerçevesinde kalınması, rekabetin geliştirilmesi amacıyla iletim ve dağıtım kısıtları ile ilgilinin sahip olduğu veya olacağı piyasa gücü dikkate alınır.”

Kemal Değirmendereli

Osman Aydın

Ümit Özgümüş

Edirne

Aydın

Adana

Mehmet Ali Susam

Hasan Ören

Durdu Özbolat

İzmir

Manisa

Kahramanmaraş

BAŞKAN – Burada da yine aynı şey var. Ben söz vereceğim Sayın Susam'a.

Yine bu 8'inci maddeyle alakalı Haluk Ayhan Bey'in gelecek teklifte de bu maddenin tamamen çıkmasına yönelik bir teklifi var. 8'inci maddede Cumhuriyet Halk Partisine söz veriyorum, onların da bir teklifi var.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, bizim bu teklifi vermemizin altında yatan neden, 8'inci maddenin çok muğlak bir ifade olması. Biz verdiğimiz önergeyle somutlaştırıyoruz...

BAŞKAN – Doğru.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – ...ve genel çerçevede YPK'nın kararlarına ve enerji politikalarında beklentilerimize uygun şekliyle bu subjektifliğin daha objektif bir hâle gelmesi için bu çerçeve içerisinde dikkate alınarak karar verilir noktasında bir önerge yaptık. Bu çerçeve içerisinde bir somutlaşma ve net bir hedef koyma vardır, bunun için bu önergeyi verdik.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Hükûmet önergeye katılıyor mu bu hâliyle? Yani şimdi burada tabii, daha evvelki bir...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Muğlaklığı kaldırmak için...

BAŞKAN – Hayır, daha evvelki bir önergede 30-30-30 diye bir şeyleri vardı, ona istinaden oradaki mantıkla, oradaki stratejiyle bunu...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani biz somutlaştırdık. Yani buradaki subjektifliği daha objektif kriterlere koyduk.

BAŞKAN – Burada, daha serbest olmasını isteyen bir önerge daha var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sizin az önce söylediğiniz gibi, 8’inci fıkranın bütünü çıkarılmasına ilişkin bir önerge var.

BAŞKAN – Dolayısıyla, katılmıyorsunuz buna.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Buna katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Şimdi, Sayın Müsteşarım, burada “Yatırımcının, üreticinin piyasa gücü dikkate alınır.” diyorsunuz. Bu “piyasa gücü”ndeki kasıt şöyle mi: Gücü ve varlığı olmayan bir üretici, piyasaya oyuncu olarak girdiği zaman piyasayı bozar mı? Rekabet şartlarının çok altında piyasada sıkıntı yaratır mı yani dolandırıcılık gibi bir işlere bulaşır mı? Bunu biraz daha açarsanız.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, onun muğlak olduğundan tamamen çıkması yönünde zaten arkadaşların bir önergesi de var, iki önergeyi birleştiriyoruz.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

KOMİSYON UZMANI – 9’uncu fıkra da bir önerge var Başkanım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 6’nı fıkradaki...

BAŞKAN – O bir tane geldi ya, o ortaklaşa.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – 9’a geçmeden öbür konuları...

BAŞKAN – Hayır, yeni yazılanı oylamadık biz.

KOMİSYON UZMANI – İttifak hâlinde...

BAŞKAN – Ha, ittifak hâlinde oyladık bunu.

Şimdi, diğer önergeye geçiyorum.

AHMET ERDAL FERİALAN (Nevşehir) – 8’in çıkarılmasını oylamadık.

BAŞKAN – Yok, daha gelmedik oraya, onu birlikte işleme alacağız.

Şimdi, diğer önergeye geçiyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 esas sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı’nın 5’inci maddesinin 9’uncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(9) Ön lisans hariç olmak üzere bu kanunun 16’nı maddesi uyarınca uygulanan yaptırım sonucunda lisansı iptal edilen tüzel kişi, bu tüzel kişilikte yüzde on veya daha fazla paya sahip ortaklar ile lisans iptal tarihinden önceki bir yıl içerisinde görevden ayrılmış olanlar dâhil, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, lisans iptalini takip eden üç yıl süreyle lisans alamaz, lisans başvurusunda bulunamaz, lisans başvurusu yapan tüzel kişilerde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olamaz.”

Kemal Değirmendereli

Osman Aydın

Ümit Özgümüş

Edirne

Aydın

Adana

Mehmet Ali Susam

Hasan Ören

Durdu Özbolat

İzmir

Manisa

Kahramanmaraş

.BAŞKAN – Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, öncelikle bu lisans iptalleriyle ilgili noktalarda, 6’da, 7’de, 8 ve 9’da şöyle bir bakış açımızı az önce de söylemişim: Lisans için zaten bu kanunda ön lisanslarla lisans alma noktasına gelmede yatırımcı durumuna gelmiş arkadaşlar ciddi bir elemenden ve ciddi bir yatırımdan sonra lisans alma noktasına geliyor. Lisans almış insanla ilgili, yatırımcıyla ilgili bundan sonra karar alırken daha objektif ve yatırımcıyı düşünen bir gözlüğümüz olmalı. Mesela 6’nı maddede, iflas etmiş şirketlerle ilgili de söyledik. Ya, adam yatırım yapmış, lisans almış, diyelim ki ticari olarak iflas etti. En azından, onun lisansının korunmasına da ihtiyaç var. Yani lisansı, bir direk dikmek, bir yıl çalışma almak, ön lisans için geçerli sürede yapmış olduğu yatırımlar ve benzerler, bir sürü yatırımcı açısından, gerçekten bu alana gönül vermiş... Ben, çantacılar konusunun da birazcık dikkate alınmasını gerekli görüyorum. Çantacıların maalesef bu ülkede yaratılmasının nedeni, kurumun eksiklikleridir. Kurumun bu konuda bugüne kadar yapmış olduğu eksikliklerden dolayı çantacılar... Ama artık belirli eleme noktalarına ve başka noktaya geldik.

Burada benim korkum, küçük, KOBİ düzeyindeki girişimcilerin ve lisans almış yatırımcıların, bundan sonraki süreçte kendi inisiyatifleri dışında bazı nedenlerle lisanslarının çok kolayca iptal edilmesinin üzerine gidilmesi veya onların lisanslarıyla ilgili olarak

çok rahat karar alınabilmesi olmamalıdır. Bizim bakış açımız bu olmalıdır. Lisans almış ve lisansını hayata geçirme noktasındaki insanın geçtiği süreçlere bir baktığınızda, artık bu çantacı olmaktan çıkmıştır, yatırımcı olma noktasına gelmiş, bir sürü araştırmalar yapmış... Ön lisans için ne diyorsunuz? Bir yıllık süre içerisinde tüm araştırmalarını yapmış, bankalardan gerekli olan referansları almış, oradaki ölçümler sonucunda yatırımını yapmış, bankalardan şeyini almış, bu noktadaki insanlar...

Söyle bir anlayışı reddetmek lazım: Bu sektör ve bu piyasada büyük ve güçlü oyunculara ihtiyaç vardır ama bu sektör bugünkü noktaya küçük girişimcilerin saha saha dolaşıp oralarda yaptıkları araştırmalar ve buldukları alanlarla gelmiştir. Bu alanları reddetmemek, bu girişimcilerin bugünkü çabalarını göz ardı etmemek durumundayız ve bu insanların önünü açabilecek destekler vermeye ihtiyacımız var. Bu kanunun mantığında da bu olmalıdır. Güçlü oyuncular olsun ama güçlü oyuncularla birlikte KOBİ düzeyinde bu alana gönül vermiş insanlar olsun.

Ben bu hafta sonu Dokuz Eylül'deki Teknoloji Merkezine gittim. Orada çabıyla güneşle ve rüzgârla uğraşan, küçük bir mekân içerisinde şey yapan, organizeye bir şeyler kurmuş, bunu yapmak isteyen o kadar çok girişimci insanlar var ki. Bu insanların bu girişim çabasını lisans aşamasında çok kolay ortadan kaldırmamalıyız diye düşünüyorum.

Bir de bu girişimlerde, bu maddede de bir şirkette yönetim kurulunda değilse, diyelim ki yüzde 10 sermayeye sahip, rüzgârda yönetim kurulunda, güneşte başka bir şirket kurmuş, onda da yüzde 10 payı var. Diyelim ki bir sıkıntı yaşadı, lisansı iptal edildi, yüzde 10 hissedar olmasından dolayı bu insanın bundan sonra lisansını ve yönetim kurullarında yer almasını önlemek de çok doğru değil.

Burada, biz bu kanun teklifini verirken biraz daha objektif kriterlere oturması için bir açıklık getirmeye şey yaptık, cezalandırıcı noktadan değil de... Tabii ki burada şöyle bir şeyi düşünün: Birçok şirket, büyük şirketler yönetim kurulu üyeliklerini profesyonel insanlardan oluşturabiliyorlar ama KOBİ düzeyindeki insanlar yönetim kurullarında, işinin takibi için çoğunlukla kendileri oluyorlar şirketlerinde. O insanların 2 tane yatırımı varsa o insana, girişimciye "Tamamen sen bu sahadan çık." dediğin zaman diğer işlerini de bırakacağı insan veya o işleri takip edecek insan da bulmak çok mümkün değil. Bu gözlemlerle baktığınızda burada bazı riskleri görüyoruz, KOBİ düzeyinde, girişimci yatırımcı düzeyinde. Bu mantaliteyi ortadan kaldırmaya gerek var diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, bize idarenin bilgi vermesini rica ediyorum. Lisans iptal gerekçeleri neler var? Kaç türlü hâlde, hangi hâllerde lisanslar iptal ediliyor, onu bilmeliyiz ki onların içerisinde hakikaten lisans iptal edilmesinde böyle bir kısıtlama olmalı mı, değil mi ya da hangilerine olmalı, hangilerine olmamalı diye bir kanaate varalım. Yani hepsini aynı kefiye koyarak mı değerlendirmeliyiz? Yoksa, hakikaten kötü niyetlileri ayırarak onların önünü kesmek ama makul bir şekilde çalıştığı hâlde belki mücbir sebeplerle sıkıntı geçirip ya da daha basit nedenlerle iptal edilen var mı, yok mu, bu konuda bilgi alalım.

BAŞKAN – Evet, Sayın Hükümet, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, Sayın Vekilimizin sorusuyla ilgili bilgi için EPDK'dan arkadaşımıza söz verdim mi? Yoksa...

BAŞKAN – Hayhay.

Buyurun.

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M.FATİH ALKIŞ – Efendim, lisans iptallerine ilişkin hâller kanunda bazı maddelerde ve bizim lisans yönetmeliğimizde düzenleniyor. Yaptırımlar mevcut Kanun'da 11'inci maddede düzenleniyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Burada da 16'ncı madde, yeni kanunun 16'ncı maddesi.

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M.FATİH ALKIŞ – Taslakta 16'ncı madde.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Affedersiniz, bakın, önergede arkadaşlarımız diyor ki: "16'ncı madde gereğince, uyarınca iptal edilenlere uygulayalım bunları."

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Evet, ön lisanslarda da.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ona itirazları yok.

Bu 16'ncı maddenin dışında başka neler var?

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M.FATİH ALKIŞ – Başka yok efendim. Buradaki yaptırımlar zaten... Ön lisansla zaten bu yaptırımlar yok. Ön lisansla sadece ön lisans iptal ediliyor. Yani ön lisans aşamasında iptal, sadece iptalle kalıyor, geleceğe dönük bir yasak yok ön lisansla. Bu, lisansa geçtikten sonra...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sadece 16'ncı maddedeki konularla ilgili mi lisans iptal oluyor?

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M.FATİH ALKIŞ – Evet efendim. Şu an, mevcut uygulamada, lisans iptal hâllerini yönetmelikten de okuyabilirim ama buradaki anlatılan, yani şu an taslahta anlatılan ön lisans hâllerinde bir yasak söz konusu değil. Yasak sadece lisansa döndükten sonraki yasağı anlatıyor burada.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Zaten bu önergede de şöyle başlıyor: “Ön lisans hariç olmak üzere, bu kanunun 16’ncı maddesi uyarınca uygulanan yaptırım sonucunda lisansı iptal edilen tüzel kişi...” diyerek devam ediyor. Ondan sonraki, eğer ben kaçırmadıysam aynı gidiyor.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Aynı gidiyor. Sadece yönetim kurulu üyeliğini kaldırıyor. Lisans, tüzel kişiliği de açmış oluyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani sadece 16’ncı madde yaptırım maddesiye, sadece burada iptaller oluyorsa, başka bir iptal söz konusu değilse zaten bu önerge çok bir değişiklik de getirmiyor. Yönetim kurulu var. Hisse sahibi olacak, ortak olamaz ama yönetim kurulu üyesi olur.

BAŞKAN – Hükûmete söz verdim, Sayın Müsteşarım, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, önergeyle serdedilen hususta aslında bir problem yok, yani fikrinde mutabıkız. Ancak burada getirilen yenilik “Ön lisans hariç olmak üzere” deniyor. Zaten biz burada lisansı tanımladığımız için ön lisans söz etmiyoruz. Ön lisansla ilgili düzenlemeler bir sonraki maddede yer alıyor. Dolayısıyla, burada ön lisans hariç lisansların kapsama alındığı zaten ifade edilmiş durumda.

Diğer taraftan, 16’ncı maddedeki yaptırımlara refere ediliyor ki zaten lisans iptalleri... Bu kanunun en önemli düzenleme gerekçelerinden bir tanesi de her şeyin yerli yerinde olmasına yöneliktir. 16’ncı maddede, üçüncü bölümde “Denetim ve yaptırımlar” başlığı altında düzenleniyor. Sadece aykırı düştüğümüz konu yönetim kurullarında görev alamaması ama maddenin üst cümlelerinde yönetim kurulu başkan ve üyelerinin de lisans alamayacağına ilişkin bir düzenleme yapmışken ona paralellik arz edecek cezalandırmayı aşağısında da yapıyor olmamızın doğal olduğunu ve onun muhafaza edilmesi gerektiğini düşünüyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, ortak olamıyorsa yönetim kurulu üyesi de olmasın, yani onun çok mantıklı bir şeyi kalmıyor orada. Başka hâllerde de iptal edilmiyorsa zaten sorun yok.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şundan dolayı diyorum, zaten biz onu şunun için söyledik: Yasaklamalar var, o yasaklamaları kabul ediyoruz ve bunun gerektiğine inanıyoruz ama en azından ortak olamıyorsa da yönetim kurulunda temsil edilmesi, işini götürmesi açısından yönetim kurulunda olması, en azından bir kişinin yönetim kurulu üyesi olması bir küçük girişimci açısından işini takip adına önemli bir noktadadır. Bir kişinin yönetim kurulu üyesi olması şirketin tümünü de bu anlamıyla bu konuda koyduğumuz yasakları da değiştirecek bir nokta değildir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama bak, iptalden önceki bir yılda yönetim kurulu üyesi olmak ile cezalandırılacak mısın?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Biz hassasiyetimizi söyledik.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ederim. Kayıtlara geçmiştir.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Evet, şimdi okutacağım önerge, daha önce okunmuş önergeyle beraber iki önergeyi birleştirerek okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 esas numaralı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı’nın 5’inci maddesinin (2)nci fıkrasının f bendinde yer alan “üretim tesisleri” ifadesinden sonra gelmek üzere “sisteme aynı noktadan bağlanmak kaydıyla” ifadesinin eklenmesinin, (7)nci fıkrasında yer alan “üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiden” ifadesinden sonra gelmek üzere “ön lisans yükümlülüklerinin yerine getirilmesini müteakiben” ifadesinin eklenmesini, (8)inci fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Üzülmöz

Konya

Mustafa Öztürk

Bursa

BAŞKAN – Evet, Sayın Vekilim.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçe.

Buyurun.

Gerekçe: (2)nci fıkranın f bendinde yer alan düzenleme ile birden çok yapı veya müstemilatın yüzeylerinde tesis edilen veya edilecek olan yenilenebilir enerji kaynağına dayalı üretim tesis alanlarının coğrafi olarak birbirine yakın olmalarının sağlanması amaçlanmıştır.

(7)nci fıkra da yer alan düzenlemeyle üretim lisansı için ön lisans başvurusunda bulunan tüzel kişilerin ön lisans başvurusu aşamasında sadece ön lisans kapsamında sunulması gereken oranda teminat sunmaları, üretim lisansı başvurusu için gerekli olan teminatın ise ancak ön lisans kapsamındaki yükümlülüklerin tamamlanmasından sonra sunulmasının sağlanması amaçlanmıştır. Böylece yatırımcıların gereğinden fazla teminat yükü altında kalmalarının engellenmesi hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu efendim?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KILCI – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı birleştirilmiş önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – 7'nci maddede iki önerge kabul edilmiş oldu. Biri “mücbir sebep” biri de “ön lisans yükümlülüğünü yerine getirmesini müteakip.”

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi oyladığınız birleştirilmiş önerge bizde yok, onun bir fotokopisini alabilir miyiz?

BAŞKAN – O dağıtıldı, var sizde.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Birleştirilmiş” dediniz.

BAŞKAN – Hayır, erteleyip ikisini beraber oylayacağız dedik ya.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – “Haluk Ayhan’la beraber birleştireceğiz.” dediğimiz önergeyi...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Onun, 8'inci maddenin kaldırılması vardı, orada olduğu için onları birleştirdik.

BAŞKAN – Peki, değerli arkadaşlar, 5'inci maddenin görüşmeleri, önergeler tamamlanmıştır.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutmadan evvel on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.44

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.05

BAŞKAN: M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ: Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, 6'ncı maddeyi okutuyorum:

Önlisans esasları

MADDE 6- (1) Üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiye öncelikle, üretim tesisi yatırımına başlaması için mevzuattan kaynaklanan izin, onay, ruhsat ve benzeri belgeleri edinebilmesi ve üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkını elde edebilmesi için Kurum tarafından belirli süreli önlisans verilir. Önlisansa ilişkin aşağıda belirtilen hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

a) Başvuru, değerlendirme ve teminat mektubu usul ve esasları ile önlisansın verilmesi, tadili, sona ermesi, iptali, süresi ve süre uzatımı hâllerinde uygulanacak usul ve esaslar.

b) Önlisansın iptali ve sona ermesinin hüküm ve sonuçları.

c) Önlisans sahibi tüzel kişilerin önlisans kapsamında sahip oldukları haklarına, yükümlülüklerine, sermaye yeterliliklerine ilişkin usul ve esaslar.

(2) Önlisans süresinde; gerekli izin, onay, ruhsat veya benzeri belgeleri alamayan, üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkını elde ettiğini tevsik edemeyen, Kurum tarafından belirlenen yükümlülükleri yerine getirmeyen tüzel kişiye lisans verilmez.

(3) Lisans alınıncaya kadar veraset ve iflas nedenleri dışında önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısının doğrudan veya dolaylı olarak değişmesi, hisselerinin devri veya hisselerin devri sonucunu doğuracak iş ve işlemlerin yapılması ve Kurum tarafından belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda önlisans iptal edilir.

(4) Bu Kanun kapsamında Kurul tarafından verilecek önlisansların tabi olacağı ve önlisans sahiplerinin uymakla yükümlü olduğu esaslar şunlardır:

a) Bu Kanundaki istisnalar hariç üretim faaliyetiyle iştigal edecek tüzel kişi, faaliyeti birden fazla tesiste yürütecek olması hâlinde, her tesis için ayrı önlisans almak zorundadır.

b) Tüzel kişiler, Kurul tarafından belirlenen önlisans alma, tadili, suret çıkartma ve diğer bedelleri Kuruma ödemek zorundadır.

c) Önlisans sahibi tüzel kişi; Kurumun faaliyetlerini yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyacağı her türlü bilgi ve belgeyi istenilen zamanda Kuruma vermek zorundadır.

(5) Önlisansın süresi mücbir sebep hâllerini hariç yirmidört ayı geçemez. Kurul, kaynak türüne ve kurulu güce bağlı olarak bu süreyi yarısı oranında uzatabilir.

(6) Önlisansın, önlisans sahibinden kaynaklanmayan bir nedenle iptal edilmesi veya sona ermesi hâlinde, ilgisinin teminatı iade edilir ve ikinci fıkrada belirlenen piyasaya giriş yasağı hükümleri uygulanmaz.

(7) Önlisans, süresi uzatılmadığı takdirde süresinin bitiminde, önlisans sahibi tüzel kişinin talebi/veya iflası hâlinde kendiliğinden sona erer.

(8) Önlisans için başvuran tüzel kişiden, önlisans süresinde yerine getirmesi gereken yükümlülükleri ikmal etmemesi hâlinde irat kaydedilmek üzere, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliği ve büyüklüğüne göre yönetmelikle belirlenecek miktarda teminat mektubu alınır.

(9) Lisans başvurusuna konu üretim tesisinin tesis edileceği yerde faaliyet göstermek üzere petrol veya doğal gaz piyasası faaliyetleri için ayrıca lisans başvurusunun yapılması durumunda öncelik verilecek lisans başvurusuna Bakanlık görüşü alınarak Kurul tarafından karar verilir.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz isteyen?

Buyurun Sayın Vekilim.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bu ön lisans konusundaki bizim esas olarak düşüncemiz şudur: Bugüne kadar “çantacı” felsefesi üzerinde çok kötü bir imaj yaratılıp bu ön lisans meselesiyle bu sektörün gelişmesinin önünde bazı sıkıntılar yaratıldı. Neden? Şimdi, çantacılık mevzusu Türkiye’de çok yanlış anlaşılan bir mevzu. Bugün özellikle madencilik sektöründe şu anda Türkiye’de faaliyet gösteren maden ocaklarının yüzde 90’ı teknik bir araştırma neticesinde bulunmuş olan kaynaklar değildir. Bunlar, şu anda “çantacı” olarak tabir ettiğimiz o bölgede gezip dolaşıp yerinde bunları tespit edip de belirleyen insanların bulunduğu madenlerdir.

Şimdi, özellikle enerji alanında bu “ön hazırlık” dediğimiz projenin fiiliyata geçmesi döneminin önündeki izinler, projeler, bu aşamalara niye biz sadece büyük şirketlerin veyahut da bu işi zorlaştırarak büyüklerin yapabileceği bir iş hâline getirebiliyoruz? Bir mühendislik şirketinin ön lisans dönemini yaşayıp da bir projeyi bütün izinleriyle, bütün projeleriyle, bütün ruhsatlarıyla geliştirmesinin önüne niye engel koyalım? Bugün Avrupa’da da birçok yatırımcı şirketin yatırım yaptığı konularda bu mühendislik şirketlerinin yapmış olduğu ön çalışmalar, ruhsat, izin vesaire aşamalardan sonra yatırımcının eline geçip bu yatırımlar gerçekleşmekte, böyle bir yöntem izlenmekte, Avrupa’da da böyle bir yöntem izlenmekte. Bunlar, hiçbir zaman “çantacı” olarak tabir edilmemekte. Bunlar, gerçekten o aşamaları yapan mühendislik firmaları, ihtisas firmaları olarak addedilmekte. Bunları yanlış olarak yanlış yöne kanalize ettiğimiz takdirde, biz, sektörlerin, özellikle yenilenebilir enerjide bulunması gereken, rüzgârın estiği yerlerin bulunması gereken, güneşin en sağlıklı yatırım yapılacak olan alanlarının tespit edilmesi açısından birçok engel getirecektir, birçok sorun yaratacağı diye düşünüyoruz. O açıdan, bu aşamanın, ön lisans aşamasının zorlaştırılmaktan ziyade daha çok kolaylaştırılıp yatırım yapılabilen projelerin artırılmasının sağlanması ve orada da rekabetin geliştirilmesi bugünkü içinde bulunduğumuz yapıyı daha disipline edecektir diye düşünüyoruz.

O açıdan da bu ön lisans dönemiyle ilgili vermiş olduğumuz birçok önergede bunların daha kolaylaştırılması, artırılması, proje sayısının çoğaltılması yönüyle bu proje şirketlerinin de işlevlerini tam olarak yapabilmesinin önünü açmak anlamında birçok önerge verdik. Bunun değerlendirilmesini özellikle bütün arkadaşlardan rica ediyorum. Bu yanlış anlaşılmayı bir şekilde durdurmamız lazım.

Büyük şirketlerin her birisinin yenilenebilir enerji alanında yapılacak olan bir projeyi, yapılacak olan bir birimi kendi bünyesinde istihdam etmesi zorunlu değil. Ben, bugün geliştirilmiş bir projeye yatırım yapmaktan daha çok memnun olurum çünkü bir iki yıl sürecek olan bu ön hazırlık döneminden kurtulmuş oluyorsunuz, direkt yatırıma başlayabiliyorsunuz, kazmayı vurabiliyorsunuz ve bu hızı yakalayabiliyorsunuz. Bu dönemi daha genişletelim, yaygınlaştıralım, rekabeti artıralım o dönemde. Bu mühendislik şirketlerinin önünü açalım diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, önergeyle ilgili Sayın Hükûmet ne düşünüyor?

Önergelerin fotokopileri ulaştı mı efendim?

OSMAN AYDIN (Aydın) – Önerge üzerinde konuşmuyoruz, madde üzerinde...

BAŞKAN – Pardon... Özür dilerim.

Madde üzerinde başka söz talebi yok. Onun için size söz verdim.

Sayın Ünal Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Sayın Başkan, ön lisans esaslarıyla ilgili 6’ncı maddenin (3)’üncü fıkrasında Kurum tarafından belirlenen yükümlülükler...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Önerge üzerinde değil...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Önerge değil.

Ben, Sayın Müsteşarım, bu (3)’üncü fıkranın biraz açıklığa kavuşturulmasını talep ediyorum.

“Lisans alınincaya kadar veraset ve iflas nedenleri dışında önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısının doğrudan veya dolaylı olarak değişmesi, hisselerinin devri veya hisselerin devri sonucunu doğuracak iş ve işlemlerin yapılması veya –önergede “veya” geliyor şimdi- Kurum tarafından belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda önlisans iptal edilir.”

Burada benim sormak istediğim şey, kurum tarafından belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden ne anlayacağız? Şunu mu anlayacağız: Bu ön lisans sahibi yükümlülüklerini yerine getirememiş, hangi yükümlülükleri yerine getiremediğini kurum belirlemiş; bunu mu anlayacağız? Yoksa kurum bazı yükümlülükler yüklemiş de onu yerine getirememiş. Yani bunu bir netleştirelim. Nedir buradan anlayacağımız?

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, maddenin (1)’inci fıkrasında kurum tarafından çıkartılacak yönetmelikten söz ediliyor. O yönetmelikte, kurum, tabii ki ön lisansla ilişkin bazı prosedürler belirleyecektir. Şu an itibarıyla kurum tarafından lisans alınmasına ilişkin...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – O zaman şunu demek istiyorsunuz: (1)’inci fıkradaki kurum tarafından çıkarılan yönetmeliği kastediyoruz. O yönetmelikteki yükümlülüklerin yerine getirilmemesi, öyle mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Kuşkusuz kastedilen odur tabii.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Kurum tarafından...

O zaman hiç onu yazmaya gerek yok ki. “İşlemlerin yapılması veya yükümlülüklerin yerine getirilmemesi...” ya da “Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmemesi...” demek lazım. Yani (1)’inci fıkraya ya atıf yapacağız yahut da o yönetmelikten bahsedeceğiz. Sanki burada...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - “Kurum tarafından” denilince işte o atfı yapmış olduğumuzu düşünüyoruz. Sadece “yükümlülükler” desek...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Öyle olmuyor. Mesela “Kurum, yükümlülüklerin yerine getirilmemesini tespit edecek, eksiklikleri görecektir ve iptal edecek.” manası da çıkıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Tabii, eğer bir yükümlülüğün söz edip onun yerine getirilmemesine bir müeyyide tayin ediyorsak mutlaka bunun tespiti de gerektirir.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Nasıl olsa bir önerge veriyoruz bunu düzeltmeye, burayı netleştirdim yani.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – “Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliklerde belirlenen yükümlülüklerin...” diyebilirsiniz sizin dediğimize göre.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Evet.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Bir şeyi de değiştirmez o zaman.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani öyle demeye gerek yok ki yükümlülükleri yerine getirmedi...

BAŞKAN - Yükümlülükleri kurum belirliyor zaten, değil mi?

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Bak, buradaki “Kurum tarafından belirlenen”i çıkarırsak gerek yok.

BAŞKAN - Yani burada kurum tarafından belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – O zaman, şu önergede, bu Orhan Karasayar ve Mustafa Öztürk Bey’in imzaladığı önergede bir şey yapalım. İşlemlerin yapılması...

BAŞKAN – Efendim, geneli üzerinde bir şey edelim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Tamam, bitireyim cümlem.

“veya” diyerek “...veya yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin tespiti durumunda ön lisans iptal edilir.”

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – “Hangi yükümlülüklerin? diye sorar.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ne yükümlülüğü varsa yani hangi yükümlülüklerin...

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Kurum tarafından belirleneceği için orada aslında açık Sayın Vekilim ama.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – O zaman, bir daha buraya yazmış oluruz, bir şey olmaz. “Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenen...” diye tekrar etmek gerekir.

BAŞKAN – Orhan Karasayar’ın teklifinin neresinde şey var?

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Onda yok, o ayrı.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Var, var. Şöyle: Zaten konuştuğumuz ne? (3)’üncü fıkra. (3)’üncü fıkrasında yer alan “işlemlerin yapılması ve” ifadesinin “işlemlerin yapılması veya” olarak değiştirilmesi diyor ya, şurada “...işlemlerin yapılması ve Kurum tarafından belirlenen...” ibaresinin çıkartılıp kalanı kalabilir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Önerge mi efendim bu? Bizim katılıp katılmayacağımız...

BAŞKAN – Hayır efendim, geneli üzerinde bir açıklama yaparsanız önergelere sonra geçeceğim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, burada maddenin başlığından da anlaşılacağı üzere ön lisansın esasları düzenleniyor. Ön lisans sahiplerinin hangi yükümlülükleri yerine getirmesi hâlinde lisans alabileceklerine ilişkin düzenlemeler yer alıyor. Tabii, burada, yepyeni bir kurum, müessese belirlenmiş oluyoruz. Buna ilişkin olarak kurumun birtakım ikincil mevzuatlar üretmesi gerekiyor. Bu ilk kez yapılacak bir şey yani daha önce kurumun yaptığı bir işlemin

devamı niteliğinde olmayan bir şey. Dolayısıyla buradaki bazı müeyyidelerin, bazı yaptırımların ve yükümlülüklerin kurum tarafından belirlenmesine ilişkin madde metninin içerisine dercedilen hükümlerin muhafazasında biz fayda görüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Geneli üzerinde başka görüş bildiren? Yok.

Önergeler geçiyorum.

Madde üzerinde öneriler var.

Önergeleri okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 6. Maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(2) Önlisans süresinde; gerekli izin, onay, ruhsat veya benzeri belgelere başvurmayan; üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkını elde ettiğini tevsik edemeyen tüzel kişiye lisans verilmez.

Kemal Değirmendereli

Edirne

Mehmet Ali Susam

İzmir

Hasan Ören

Manisa

Osman Aydın

Aydın

Durdu Özbolat

Kahramanmaraş

Ümit Özgümüş

Adana

BAŞKAN – Osman Bey, buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) - Şimdi, burada kastetmiş olduğumuz, biraz önce anlattığım çerçeve içinde, ön lisans döneminin zorlaştırılmasını ve olmaz hâle getirilmesini bizim ortadan kaldırmamız lazım. Ön lisans dönemini yaygınlaştırmamız lazım ki proje üretilsin, yatırımcı da yatırım yapabileceği proje bulsun. Her yatırımcının, her büyük yatırımcının ille de bu proje aşamasındaki proje, izin, ruhsat işleriyle iştigal etmesi, bu işlere zaman ayırması değil, yatırımcının esas olarak yapmakta olduğu, izinleri alınmış, prosedürü tamamlanmış, ruhsatlandırılmış alanların hızlı bir şekilde devreye alınması için, yatırım aşamasında devreye girmesi, bunun prensip hâline getirilmesi ve yaygınlaştırılması daha doğrudur.

Burada kastettiğimiz, ön lisans süresinde gerekli izin, onay, ruhsat veya benzeri belgelere başvurmayan yani zamanında başvurmayan... Şimdi, başvurduğu hâlde ön lisans döneminde ÇED raporu alması gerekiyor. Başvurduk, ÇED raporu öyle bir hâle geldi ki şimdi sürüngen raporu istiyor. Gönderiyoruz uzmanları, zaten bir-iki ay, üç ay onun raporunun hazırlanması, hatta tam prosedüre uyacak olursanız iki sene o alanda adamın özel bir inceleme yapması lazım sürüngen raporu verebilmesi için bu şey olarak ama bunu herhâlde bugün usulüne uysun diye üç aylık, dört aylık bir süre içinde bunu ilgili uzmanlar hazırlıyorlar ve Ankara'da bir birime geliyor, sekiz ay o birimde bekledi dosya. E, süresi bitti adamın bu arada, ön lisans süresi bitti kurumdan kaynaklanan. Kurumların var mı, şu yazıya, şu onaya bir ay içinde olumlu-olumsuz veyahut da iki ay içinde olumlu-olumsuz cevap verecek diye bir prosedürü var mı, yükümlülüğü var mı? Biz bunu, bütün yükümlülükleri ön lisans dönemindeki o mühendislik şirketine veyahut da o firmaya yüklediğimiz takdirde bu tek yönlü bu iş olmaz noktaya sürükleyecek. Ha, bu işlemler için başvuru yapmayan adamın elinden ön lisans alalım, başvuru dahi yapmadıysa, eğer bu zamanında başvuru yapmadıysa veyahut da o alandaki mülkiyet hakkını tevsik etmediyse o mülkiyet hakkıyla ilgili de bir mesele var. Mesela, şimdi, ormanla ilgili, orman arazisi içinde bir enerji santrali kuracaksınız, bir enerji yatırımı yapacaksınız. Bütün prosedürü yerine getirdiniz, izin için işte en alt orman bölge şefliğinden başladınız, yukarı doğru geldi Ankara'ya. Ankara'da şu anda herhâlde bu iznin çıkması ne kadar süreceğiyle ilgili hiçbirimizin kafasında net bir bilgi yok.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Çıkıyor zaten.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Çıkıyor.

Şimdi, bu yükümlülükleri biz tamamen bu ön lisans dönemi içinde bu işle iştigal eden adamların üzerine bıraktığımız takdirde, bu zamanlamayı buna göre ayarladığımız takdirde, bunlardan ari bırakmadığımız takdirde, bu kurumların uzatımından ari bırakmadığımız takdirde, adama bu işe sen hiç uğraşma noktasında bir ön düşünceyle gitmiş oluyoruz ki bu yanlış bir düşünce. Bu ön lisans döneminde mutlaka ve mutlaka kurumlardan gelecek olan bu zaman uzamasının göz önüne alınarak burada biz bunu çözebilmek için başvurmayan yani kurumlara izin için başvurmayan lisans iptal edilir, ön lisans iptal edilir noktasının onun için özellikle konulmasını istedik.

Bir de izinlerle ilgili de mülkiyet, özel mülkiyetse bunu gidecek bizzat sahibinden ama kamu mülkiyetinde ise şu anda Başbakanlık genelgesiyle bu izinlerin bağlandığı noktayı biliyoruz. Ondan sonra da bu izinlerin nasıl, ne kadar süre uzadığını biliyoruz. O açıdan bu maddeye böyle bir değişiklik getirilmesinin işlerlik açısından önemli olduğunu düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, burada, müsaadeniz olursa ben de katkı adına... Şimdi, yatırımcının en çok eziyet çektiği konu, evrakları tanzim etmek, çok farklı kurumlardan farklı izinleri alabilmek. Bunun için çok ciddi anlamda patinaj yapıyor ve genellikle şikâyetler bu izinler sırasındaki patinajdan kaynaklanıyor, şikâyetlerin tamamı burada. Dolayısıyla biz, süreç itibarıyla yani yenilenebilir enerjide -çok kısa bir zamanınızı alacağım, komisyon üyelerinden de- özellikle süreci şöyle çalıştırıyoruz: Biz diyoruz ki “20 bin megavata çıkaracağız 2023’te.” Bu, bizim stratejik bir hedefimiz. Bu hedefe ulaşmak için bize ne lazım? Yatırımcı lazım. Bize ne lazım? Finansman lazım. Ne lazım?

OSMAN AYDIN (Aydın) – Proje lazım.

BAŞKAN – Teknoloji lazım ki üretime başlayalım.

Şimdi, yatırımcımız var mı? Var. Yatırımcımızın şu anda Türkiye’nin pozisyonu itibarıyla paraya ulaşmada bir sıkıntısı var mı? Yok. Para da var, teknoloji de var ama şu soruyu sormak lazım: Neden bir rüzgâr santralinin dört yıl sürüyor yapımı -her şey var- veya altı yıl?

Şimdi, burada bir bakıyoruz, yaklaşık 30-35 tane kurumdan biz gidip izin alıyoruz, yatırımcılar gidip izin alıyor. Şimdi, buradaki asıl problem şu: Kamudaki bu işlemlerin tamamlanması ciddi anlamda bir süre alıyor ve bu sürelerde de, Sayın Vekilin de dediği gibi, bir kısıtlama yok yani bir ay içinde, üç ay içerisinde veya on beş gün içinde verilir diye bir süre yok. O zaman, biz, kamu tarafını, yani bunu bir katkı olarak kabul edin, kamu tarafını bizim hızlandırmamız ve düzenlememiz lazım. Biz eğer kamu tarafını hızlandırabilirsek, tek ofis hâline dönebilirsek -yani bütün işlemlerin bir yerde- veya Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğüne proje üretme yetkisi verirsek, o birtakım projeleri ihalelere çıkmak suretiyle mühendislik hizmetleri, mühendislik, müşavirlik hizmetlerinden proje üreten bir merkez hâline getirirsek EPDK veya Enerji Bakanlığı ihalelerini her şeyi alınmış, ruhsatları alınmış, işi bitmiş projeleri tertemiz ihale eder, yatırımcı finansmanını ayarlar ayarlamaz kazmasını vurur ve başlar. Dolayısıyla böyle bir hızlandırma mekanizması üzerinde hem Enerji Bakanlığımızın bürokratlarının hem de EPDK’nın, fazla kurumları, otuz-otuz beş tane kurumdan dolandırmak yerine çünkü insanların önüne ayı çıkıyor, kurt çıkıyor, taş çıkıyor, her şey çıkıyor yani o kadar kurumun içerisinde insanlar bunalıyor.

Buradaki asıl şey, sayın vekillerimizin de söylediği asıl şey, bu yatırımı daha kolay hâle getirmek, projeleri olgunlaştırıp piyasaya sunabilmek adına, biz, 2023 hedeflerine daha hızlı gideriz diye bu âcizane fikirlerimi hem komisyon üleriyle hem sizinle paylaşmış oldum.

Beni dinlediniz için teşekkür ediyorum.

Tekrar, madde üzerinde...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sizin şeyinize bir katkı koymak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “Finansmana ulaşmada sıkıntı yok.” dediniz. Şu anlamıyla doğru belki, piyasada para var ama yenilenebilir kaynaklarda teşviklerin düşüklüğü nedeniyle bir çok alanda da finansman bulmada sıkıntı var. Örneğin, güneşin rantabl olmadığı noktasındaki nedenden dolayı da finansmana ulaşmada böyle bir sıkıntı var.

BAŞKAN – Evet yani onu şöyle söyleyeyim: Bakın, güneşle ilgili, güneşte Türkiye’yi zirve yaptıracak KOBİ’lerin kendisi olacak, bildiğim şeyler var. KOBİ’ler ciddi anlamda yapılandı. Gaziantep’te bir güneş kolektörü fabrikası Bosch’la birlikte lisans aldı, kurdu. Muhteşem bir şey, tamamen robot teknolojisiyle çalışıyor, üretime başladı. Şu anda Almanya’ya ve Cezayir’e şey yapıyor. Tamamen, lisansız üretime yönelik müthiş bir piyasa açılıyor orada, aynen şu su ısıtıcıları gibi. Başta Petrol Ofisi olmak üzere OVM ile ciddi anlaşmalar yaptı, bütün benzin istasyonlarını güneş kolektörleriyle donatacak. Müthiş bir piyasa açılıyor orada. Yani orada KOBİ’ler bu işi sırtlayıp götürecek.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama işte KOBİ’nin finansmana ulaşması için oradan elde ettiği enerjinin geri dönüşünde bir ihtiyaç var, o anlamda...

BAŞKAN – Benim birader bahçeye kurmuş, finasta hiçbir sıkıntı yok. Yani, şöyle söyleyeyim...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kendi işini görmek için kurmuş.

BAŞKAN – Evet kendi şeyini. Direk dikecek, bilmem ne edecek 28 tane direk istemişler. Yine İzmir’den bir firmamız çok da güzel bir teklif vermiş, 10 taksit yapmış, on sekiz sene de garanti vermiş. Çiftlikteki bahçesine yapmış, pompasını falan da ondan çalıştırıyor. Köylüler şimdi takip ediyor, eğer bir sene sağlam çalışırsa müthiş bir şekilde yayılacak. Yani güneşle ilgi bayrak KOBİ’lerin elinde olacak, bunu hiç unutmayın.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – 2006 senesinde ben Çine Belediyesinde yapmış olduğum arıtma tesisinin aydınlatmasını tamamen güneş kolektörleriyle yaptım ve şu an da hâlen yedi senedir çalışıyor.

BAŞKAN – Peki efendim.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, izin verirsiniz bu konuyla ilgili kısa bir açıklamada bulunacağım.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Öncelikle, sizin söyledikleriniz ve önerge veren sayın vekilimizin kaygılarını paylaşmamak mümkün değil. “Başvurma” ifadesi, “alamayan” ifadesi konulduğu zaman ülkemizde bu tür izin ve ruhsatların alınma sürecini dikkate aldığınızda ön lisans sahibini belli bir yükümlülük altına sokmuş oluyorsunuz. Ama bir de şu taraftan bakmamız gerekir: “Başvurmayan” ifadesi konulduğunda herhangi bir şekilde sonuç alınmayacak bir başvuru ön lisans sahibi süreyi kendiliğinden dondurmuş olacak ki ön lisans mekanizması kurmakla amaçladığımız şeyi elde etmekten uzakta kalacağız. Oysa, ön lisans için öngördüğümüz yirmi dört aylık ve artı on iki ay uzatılabilecek bir sürede bunun alınması, bu belgelerin alınmasını, lisans verilmesi için bir ön şart olarak getirdiğimizdeyse bu sürenin yeterli olacağını ve ön lisans sahibinin bu anlamda, gerçek anlamda bir gayret göstereceğini ve bu sürenin de makul olduğunu düşünüyoruz. Kaldı ki bu sürenin on iki ay uzatılması imkânı da var. Dolayısıyla, diğer taraftan da ön lisans noktasındaki yükümlülüklerin azaltılması yönüyle de bakıldığında, eğer süresi içerisinde bu tür yükümlülükler yerine getirilmediği takdirde yeniden ön lisansa başvurulması mümkün olabilir ama bizim arzu ettiğimiz, belli bir zaman içerisinde bu işler gerçekten bitiyor mu bitmiyor mu, bunun biran önce görülebilmesi lazım. Aksi takdirde, ilanihaye bir başvuruyla beklenen bir durumun da ortaya çıkmaması lazım. Bizim de kaygımız bu yönde Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İlknur Hanım, buyurun.

İLKNUUR DENİZLİ (İzmir) – Ben bir şey sormak istiyorum. Burada süreleri koyarken daha önceki örneklerden bir değerlendirme yaparak mı çıkardık bu sonucu, yirmi dört ay ve on iki ayı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Evet, tamamiyle öyle.

İLKNUUR DENİZLİ (İzmir) – Ya da bu anlamıyla şikâyetler geliyor mu bize hani, “yetiştiremedik” diyerek? Ya da ikinci bir biçimde şöyle söyleyeyim: Belli kurumlardan bu izinleri almak için birtakım süreler uygulanabilir mi? Yani, “Buraya girene bir ay içinde cevap verilir.” diye. Hani, nasıl kamuya biz dilekçemizi verip şu kadar gün içinde cevabını alabiliyorsak aynı şey buralarda da uygulanıp bir disipline edilebilir mi bu diye merak ediyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Tabii efendim, şimdi, yirmi dört aylık süre daha önce bu izinleri almak için geçerli olan süreleri dikkate alarak öngörülmüş bir süre. “Mücbir sebepler dışında yirmi dört ayı geçemez.” diye aşağıdaki ifadelerde yer alıyor, gerektiğinde de on iki ay uzatılabiliyor. Ülkemizde büyük ÇED diye tabir ettiğimiz çok büyük yatırımlar için alınması gereken ÇED belgelerinin bile yirmi dört ay gibi bir zaman içerisinde alınabileceğini öngörüyoruz.

Diğer taraftan, bu izinlerin verilmesine ilişkin bir kısıtlama getirmek konusuysa işi çok daha fazla işi karmaşılaştırır. Çünkü, çok sayıda farklı kurumun -yerel idarelerin de içinde olduğu- kendi prosedürleriyle ilgili bir düzenleme yapmak gerekir ki dolayısıyla kanun ile o kurumlara bu tür izinler için belli bir süre vermek de o kurumların işini daha da zorlaştırır.

Dolayısıyla, yirmi dört aylık bir süre, artı on iki ay uzatılabilecek bir süre yeteri ölçüde genişlik sağlayan, yatırımcıya işlerini makul bir süre içerisinde yapmasına imkân veren bir süre diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Evet.

Sayın Öztürk, buyurun.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, bu ön lisans meselesi sektöre yeni bir sektöre girecek üreticilerin önünü açmak, kolaylaştırmak, aynı zamanda da şu anda elinde lisans olup da üretime dönmeyen lisansların biran önce üretime dönmeye teşvik amacı güdüyor. Dolayısıyla, verilen sürelerle de baktığım zaman maddenin kanun taslağında olduğu gibi kalması daha doğru gözüküyor benim açımdan.

BAŞKAN – Osman Bey, buyurun.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Bu ön lisans döneminde özellikle kurumlardan kaynaklanan gecikmelerin varlığının şu anda zaten görülmemesi mümkün değil. Biraz evvel Başkanım sen mi söyledin, bir rüzgâr enerjisi projesinin altı, yedi yılda realize olmasının temel nedenine baktığınız zaman inşaat ve montaj döneminin altı ay içinde bittiğini görüyorsunuz ama bu beş, beş buçuk yıl gibi sürenin

bu dönemi kapsadığını hepimiz biliyoruz. Beş, beş buçuk yıl gibi bir sürenin bu ön lisans diye tabir ettiğimiz ve ön lisans döneminde yapılması gereken işler olarak tabir ettiğimiz işlerin süresi olduğunu hepimiz biliyoruz. O açıdan, burada şunu yaptığımız takdirde realize olacak proje sayısı çoğalacaktır. Yatırımcıya, gerçekten yatırımcıya geçecek olan proje sayısı bu ön lisans dönemini kolaylaştırdığımız takdirde bilakis artacak ve hedeflediğimiz noktaların daha ilerisine geçme şansı yakalayacaktır. Çünkü, ön lisans dönemi, benim anladığım ön lisans dönemi, kazmayı vurulacak olan dönem. Yatırımcı, bu hamallık döneminden zaten hoşlanmıyor ki. Bu hamallık dönemini mühendislik şirketleri ve şeyler açsın istiyor. Ha, bunu yaygınlaştırdığınız zaman buradaki o anormal seviyelerde gördüğümüz kazançlar da ortadan kalkacaktır, rekabet ortamı genişleyecektir. Yaygınlaştığı takdirde bu mühendislik şirketleri, bu hizmetleri yapan, bu ön izinleri alan, bu hizmetleri veren şirketlerin sayısı artacaktır ve bu, yatırımcı lehine bir gelişme sağlayacaktır, projenin artmasını sağlayacaktır, projenin realize olabilecek olan yatırım dönemine gelmiş olan proje sayısını artıracaktır. O açıdan, bu şekilde görülmesini ve bu bürokratik sürecin burada mutlaka ve mutlaka ön lisans döneminde göz önüne alınması, mücbir sebepler içinde sayılmasının gerekli olduğunu ben düşünüyorum. Yoksa, bir çok ön lisans dönemi başarısızlıkla sonuçlanacaktır ki bu istediğimiz bir şey değil. Çünkü, ön lisans dönemi aynı zamanda yatırım aşamasına gelecek olan bir dönem olması nedeniyle yatırım aşamasına gelecek olan proje sayısını da azaltır, azalttığı zaman da oradaki rekabet ortamı ortadan kalkar. Proje sayısının çoğalması için de bunun kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyorum ben. Bürokrasiden kaynaklanan gecikmelerin de mücbir sebep olarak sayılması burada esas hedeflenmiştir. Onu mutlaka ve mutlaka göz önüne almamız gerekiyor diye düşünüyorum. Çünkü, bir proje gelişecek gelişecek, ondan sonra bir tane izin bürokratik bir ihmalden dolayı alınamayacak ve iptal edilecek, tekrar o alan için sıfırdan bir başkası bu çalışmaları başlatacak. O açıdan burada özellikle izinler konusundaki bürokratik süreçlerin bir mücbir sebep olarak sürenin uzatılması konusunda göz önüne alınması gerektiği kanısındayım.

BAŞKAN – Evet.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Değirmendereli.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Değerli Müsteşarıma da sormak istiyorum: Sadece bu 14 Haziran tarihli Başbakanlık genelgesi madenlerdeki ruhsat işlerini ve ormanla ilgili ruhsat işlerini kilitlemiş durumda yani aylardır bekleyen ruhsatlar var orada. Yani şimdi, Başbakanlığa gitti gelmiyor aylardır, şeyi de geçti, kimse de soramıyor, sizlerin bile soramadığını biliyorum ben “Ya arkadaş ne oldu şu ruhsat?” diye. Yani, orada gidiyor, kalıyor, kilitleniyor. Yani, sadece genelgeyi aşmak için bile böyle bir başvurunun yeterli olmasına yani başvurunun derken bu şeyin benzeri belgeleri almak için başvuru yapılmış olmasının önemli olduğunun altını çizmemiz gerekiyor. Başka, Osman Bey arkadaşımızın dediği gibi farklı nedenlerle ilgili... Zaman alıyor ama yani Başbakanlığa kimse bir şey söyleyemiyor. Yani, bunu nasıl açacağız?

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Evet, Sayın Müsteşarım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim, “başvuru” da önemli bir kriter ve dikkate alınabilir. Ancak, “başvuru” bu şartlar altında, tamamen sizin de ifade ettiğiniz gerekçelerle bu işi “başvuru”yla değiştirdiğimiz takdirde ön lisans süresini amaçlanandan çok üzerinde bir süreye dönüştürmüş oluruz. Yani, buradaki arızı bir durumu, söz konusu genelgeyle ortaya çıkan arızı bir durumu buraya mesnet teşkil edip buradaki süreyi anlamsız yere, belirsiz bir süre uzatmanın çok doğru olmadığını düşünüyoruz, dolayısıyla, “alamayan” diye koyduk.

Yirmi dört aylık sürenin yeterli olduğunu düşünüyoruz artı on iki ay uzatılabilir bu efendim.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Gelmedi Başbakanlıktan, gelmiyor. Sizde Başbakanlığa gönderilen evrakların dönüş süresiyle ilgili ortalama bir şey var mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Var efendim, üç buçuk, dört ay.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Bakın, orası dört ay alıyor. Çıkmadı dört ayda ne yapacağız, orada bekliyor kimse de soru soramıyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bir çok şey...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Yani, buna rahatlattıcı bir madde koymamız gerekiyor buraya. Yani, “başvuru” derken, başvuru yapıp üstüne yatmak anlamında değil, gerekli yasal müeyyideleri yerine getirmiş olmaktır buradaki kaydımız yani bir mağduriyeti önlemek açısından bu konudaki ısrarımız Sayın Müsteşarım.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Proje sayısını bizim arttırmamız lazım ki o piyasayı düzenleyebilelim. Proje sayımızın artması için de bunun kolaylaştırılması lazım yani.

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar şimdi, tabii belli süreleri falan biz veriyoruz ama ille de otuz iki ay sürecek diye bir kayıt yok, daha kısa sürede bitmesi lazım. Bence, burada, asıl, Komisyonda bizim konuştuğumuz şey şu: Yatırımı daha kısa sürede realize etmemiz lazım. Yatırımcıyı daha kısa sürede, böyle bitmiş evrakların peşine onun iş programını eklememiz lazım. Bu konuda hem EPDK hem de Bakanlığımız üzerinde teknik olarak... Bunun için bir kanun yapmamıza gerek yok. Bu yürütmenin ve düzenleyici kurulun beraber bir araya gelip “Bu projeleri nasıl üretebiliriz, nasıl hızlandırabiliriz, bu süreleri nasıl kısıtlayabiliriz?” gibi bir çalışma yapmasında fayda var. Belki bunu bu kanunla, önergelerle düzeltemeyebiliriz. Ancak şunu unutmayalım: Bir kentsel dönüşümde bazı yetkileri Biz bakanlığa verdik, radikal yetkileri. Burada da hedefe ulaşma adına bu otuz iki tane yeri dolaşmak yerine daha böyle tek ofisli, tek yetkilendirilmiş veya kurumun takip ettiği birtakım evrakları resmî makamlar arasında dolaştırıp, hızlandırıp tekâmül etmiş projeleri ortaya çıkarmak daha uygun olabilir. Bunun için de herhangi bir kuruma -atıyorum- Yenilenebilir Genel Müdürlüğüne birtakım radikal yetkiler verilebilir. Bir belde belediyesinde ruhsat almak, inanın olsun, üç ay, beş ay, altı ay sürebiliyor. “Kamyon al bana, kepçe al bana, dozer al bana.” gibi bir çok ifadelerle de karşılaşyoruz, işin gerçeği bu. Yani, orada öyle bir şey olmalı ki Bakanlık veya EPDK belli bir süreden sonra o ruhsata müracaat edildiğinde o ruhsat uygunsa hemen ruhsatını o vermeli. Bu, kentsel dönüşümle alakalı böyle radikal yönetmelikler ve kanunlar var. Bununla alakalı...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – O konut, bu enerji, bu iş daha hassas.

BAŞKAN – Evet, yani şöyle: Evet, ben de bürokrasinin azalması konusunda şeyim. Bürokrat arkadaşlarımız bu konuda biraz... Evet, enerji hassas çünkü ben elektrik fakültesine girdiğimde beni öyle tembih etmişlerdi “Ya bu işi tam öğren ya da hiç elini vurma çünkü canınla ödersin.” diye, o hassasiyeti biliyorum. Dolayısıyla, böyle bir öneriyi bir öneri, bir katkı olarak çalışma programınızda olursa biz de Komisyon olarak bu projelerin hızlanmasına yönelik her türlü desteği size verebiliriz.

Son sözü Sayın Susam’a veriyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, tüm arkadaşların da dikkati çekmek istediği konu bu noktadaki ön lisans alma girişimci sayısını arttırmak ve girişimciden kaynaklanmayan nedenlerle konunun engellenmemesi noktasında. Bir örnek daha verelim: Mesela bu mülkiyetin ve kullanım hakkının tevsik edilmesi, tüzel kişiliğiyle ilgili, rüzgâr enerjilerinde, HES’lerde mülkiyet çok farklı kesimlerde, hazinede, ormanda, merada, özel kişide. Bir 50 megavatlık rüzgâr santrali kurmak istediğiniz zaman yan yana dizdiğiniz direklerle 8-10 kilometrelik bir yolu şey yapıyor, burada mülkiyet çok farklı noktalarda oluyor. Bütün bu mülkiyetin, diyelim ki, yüzde 90’ ını aldın yüzde 10’ u kaldı, bu noktada girişimcinin ön lisans alma noktası ne durumda olacak? Bütün bunların da burada koyduğumuz şeyler bir engelleyici unsur olarak karşımıza çıkma noktasında olmamalıdır, bu çerçevede içerisinde meseleye bakmak gerekiyor. Biz, bütün bu önergeleri verirken mantalitemiz bu. Tabii ki Bakanlığın da bu işi çok basitleştirme noktasında olmaması konusundaki hassasiyetini anlıyorum ama bu iki dengeyi paralel götürmek durumundayız. Sizin dediğiniz gibi bunun ihtisaslaşmış bir büro vastasıyla hızla yapılması ve sektörün ihtiyaçlarına da cevap verebilecek şekilde hızla karar alma sürecini oluşturabilecek bir mekanizmayı getirmekte yarar vardır diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Yani, özet olarak: Zorlaştırmayınız, kolaylaştırınız.

Evet, önergeyi oylarınıza sunuyoruz. Önce Hükûmete soruyorum: Önergeye katılıyor musunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Ama buradaki yani hep beraber, Komisyon üyelerimizin üzerinde durduğu konu çok açık ve net anlaşılmış. Bu konuda önümüzdeki günlerde -mesela iki ay sonra, üç ay sonra her neyse- Bakanlığımızın bu konuda attığı adımları bizimle paylaşmanızda fayda var diye düşünüyorum.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Veya Meclise inene kadar bulabileceği çözüm önerisini paylaşınlar.

BAŞKAN – Evet, yani...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sizden kaynaklanan gecikmelerin bu aşamada engel olmaması için bir şey getirilmesi lazım burada.

BAŞKAN – Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Efendim, az önce görüştüğümüz (2)’nci fıkra ile ilgili sektörden bir şey var. Hem tutanaklara geçsin hem de kurum yetkilileri not alabilirler diye şey yapıyorum, bir teklif var. Bu (1)’inci fıkrada çıkarılacak yönetmelik var ya, bu yönetmeliğe şöyle bir husus eklenmeli ya da bu yönetmelikte şöyle bir husus bulunmalı deniyor: “Rüzgâr enerjisine dayalı lisans

başvurularında kuruma sunulan teminat mektubunun alındığı banka tarafından onaylanmış enerji analiz raporu ile idari izinlerin tesis edilebilirliğine dair rapor sunulması zorunlu tutulmalı.” ki zaman kazanılsın.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu 2’nci maddeyle ilgili değil ki...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Bu ön lisans dönemini kapsamaz ki yatırım dönemini kapsar.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yok yok, ön lisansla ilgili. Teklif odur, değerlendirilir, arkadaşlar değerlendirir. Yani, burada hepimizin arzusu neydi? Sektörden olan arkadaşların da görüşleri buraya aksedilebilirdi. O açıdan söylüyoruz. Yani, üzerimde emanet kalmasın diye söylüyorum, kurum bunu değerlendirir. “İdari izinlere esas raporda görüşünün alınması gerekli kurum ve kuruluşların listesi EPDK tarafında da mutlaka ilan edilmelidir.” diye bir öneri var. Tabii, bunu biz kanuna, metne yazacak değiliz, benim şahsi kanaatim odur. Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikte bu gibi hususlara dikkat edilirse faydalı olabilir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Başkanım, bu konuyla alakalı, sanırım, asıl problemin çıktığı nokta mülkiyet ve kullanım hakkıyla alakalı. Şimdi, mülkiyet eğer kamuya aitse... Şimdi, özel sektöre aitse problem yok zaten. Yani, diyelim ki ben gittim satın aldım veya alamadım ama sizin biraz önce bahsettiğiniz husus Başbakanlıkla alakalı, işte ormandır, vesairedir. Bu yaşanıyor yani bir realite, gecikmeler, birtakım aksamalar oluyor. O süre burada bir şeyle düzeltilebilir mesela o süre eklenebilir yani kamuda geçen bekleme süresi...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Onun için ileride bir önergemiz var, kırk aya çıkmasını istiyoruz.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Yani bir fikir olarak. Yalnız burada...

BAŞKAN – Ya, biz istiyoruz altı ayda bitsin sen kırka çıkarıyorsun.

AHMET ERDAL FERLAN (Nevşehir) – Sayın Susam, burada şu dengeyi kurmamız lazım. Yani, bu tasarıda bir ön lisans mekanizması getiriliyor, bir ihtiyaca binaen getiriliyor. Şimdi, o dengeyi kurmak için de biraz önceki sizin önergeyi eğer dikkate alacak olursak o zaman ön lisansın hiçbir anlamı kalmıyor, anlamsız kalıyor, o zaman ön lisansı komple çıkarmak gerekiyor. Ama kamuda, bakın şöyle söyleyeyim, Orman Bakanlığında, işte tapuda, Hazine vesairede müracaat tarihinden sonra geçecek süre o süreden düşürülebilir yani bununla alakalı bir düzenleme yapılabilir.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Arkadaşlar, biz bu konuya şu açıdan bakıyoruz: Biz yatırımcının önündeki proje havuzunda -bir proje havuzu düşünelim, ön lisans süreci tamamlanmış proje havuzu düşünelim- yatırımcının önünde bu proje havuzunda ne kadar çok proje yatırım aşamasına geldiyse yatırımcı bundan daha çok yararlanacak ve daha hızlı hareket edecek. Ön lisans dönemini kısıtlamayalım, yatırımcıya hazır proje hızlı bir şekilde aksın, çok miktarda müracaatlar olsun, çok miktarda proje hazırlık dönemine girsin ve bu zaman uzamalarını bertaraf edelim. Yatırımı yapacak olan insanların önünde çok fazla miktarda proje biriksın bu işlemleri tamamlanmış olan, ön lisans dönemini geçirmiş olan. O açıdan, iki sene uğraşmış adam, otuz altı ay uğraşmış, bürokraside takılan bir izinden dolayı... Çünkü, bir tane kurumdan almıyorsunuz, bir sürü kurumdan, bakanlıktan, bir sürü yerel yönetimden izin alıyorsunuz. Bunlardan bir tanesi uzadığı takdirde adamın yapmış olduğu o otuz altı aylık çalışma heba olmasın, devam etsin yani. Bu adam kendisinden kaynaklanmayan bir gecikmeden dolayı bu işte... O kaynak yine bir otuz altı ay daha uzayacak, tekrar o izinler başkası tarafından yeniden başlanacak alınmaya. O açıdan sizlerden ricam, burada bu konuya özen gösterelim, proje havuzunda proje çoğalsın, rekabet artsın ve yatırımcıyı uygun şartlarda proje geliştirme hizmetinden yararlanabilir hâle getirelim, bunu kısıtlamayalım, daha da teşvik edelim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Bir diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 esas sayılı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı’nın 6. Maddesinin (3)’üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“(3) Lisans alınıncaya kadar veraset ve iflas nedenleri dışında ön lisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısının doğrudan veya dolaylı olarak değişmesi ve/veya hisselerinin devri veya hisselerin devri sonucunu doğuracak iş ve işlemlerin kuruma yazılı bildirim yapılması veya kurum tarafından belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda ön lisans kendiliğinden hükümsüz kalır. Ön lisans hükümsüz hale gelen tüzel kişiler veya bu tüzel kişilikte yüzde 10, halka açık ise yüzde 5 ve üzeri pay sahiplerinin ortak

olduğu tüzel kişiler ön lisansın hükümsüz hâle gelme tarihinden itibaren bir yıl süreyle aynı yerde üretim faaliyetinde bulunmak üzere ön lisans başvurusunda bulunamaz."

Kemal Değirmendereli
Edirne
Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın
Hasan Ören
Manisa

Ümit Özgümüş
Adana
Durdu Özbolat
Kahramanmaraş

BAŞKAN – Evet, madde... Gerekçe mi okunsun?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gerekçe okunsun.

BAŞKAN – Gerekçe.

Gerekçe:

Onay beklemeksizin bildirim yeterli görerek özel sektörün karar süreçlerine zaman ekonomisi açısından gerekli görül müştür.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bakanlığın bu öneriyle ilgili bir yorumu varsa da almak isteriz tabii ki.

BAŞKAN – Bakanlığa söz veriyoruz, yorumunuz ve katılıp katılmadığınız konusunda.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, burada önergeden anladığımız kadarıyla lisanstaki öngördüğümüz birtakım müeyyidelerin ön lisans aşamasına da taşınması amaçlanıyor. Dolayısıyla, ön lisans aşamasının daha gevşek, daha kolay bir süreç olacağını öngördüğümüz için lisanse göre nispeten, önergeye katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Ön lisansı daha sıkı hâle getiriyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Tabii, ön lisansta yükümlülüklerini yerine getiremeyenlerin bir daha ön lisanse başvurmaya önlemeye matuf bir düzenleme, bu nedenle katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bunu “zorlaştırmanın” diye gözüken mesele çantacılık meselesini ortadan kaldırma noktasındaki belirli tedbirleri de almak ön lisans konusunda öyle bir anlayışımız vardı. Önergedeki temel maksadımız yani hani “Ön lisansı kolaylaştıralım.” diyoruz ama art niyetli insanları da bu işten uzak tutabilmenin noktası bu önergeyle bir yanıyla şeye girmiş oluyordu o anlamıyla...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sanırım, bütün noktalarda aşağı yukarı aynı şekilde düşünüyoruz ama dozu ve dengeyi ayarlamakta belki biraz farklı düşündüğümüz oluyordur.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Hükümet katılıyor mu önergeye?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Bir diğer önergeyi okutacağım...

Önerge geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığı'na

Görüşülmekte olan 1/724 Esas Sayılı "Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı"nın 6. Maddesinin 5. Fıkrasında bulunan "yirmidört" ibaresi "kırk" olarak değiştirilmiştir.

"(5) Ön lisans süresi mücbir sebep halleri hariç kırk ayı geçemez. Kurul, kaynak türüne ve kurulu güce bağlı olarak bu süreyi yarısı oranında uzatabilir."

Kemal Değirmendereli
Edirne
Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın
Hasan Ören
Manisa
Durdu Özbolat
Kahramanmaraş

Ümit Özgümüş
Adana

BAŞKAN – Sayın Osman Aydın...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Sayın Başkan, bu kırk aya çıkartılması önergemiz, önceki önergemizin kabul edilmeyeceği göz önüne alınarak hazırlanmış bir önerge. Hakikaten, biz şunu istiyoruz: Yani, bu konuda, ön lisans dönemi başarılarak yatırım aşamasına gelen projelerin artmasını istiyoruz. Yatırımcının burada elinin rahatlamasını istiyoruz. Yatırımcının çok sayıda projeyle karşı karşıya kalmasını istiyoruz. Az projeyle kaldığı zaman, bu çantacılık mantığı dediğimiz, o fahiş fiyatlarla proje satılması gündeme gelebilir ama arttığı takdirde, burada ön lisans, hakikaten, gerçek anlamıyla bir mühendislik dönemi, proje hazırlama, izinleri alma dönemi olarak algılanırsa, gerçek anlamında algılanırsa, hakikaten bu dönemde mümkün olduğu kadar çok projenin, başarılı bir şekilde ön lisans dönemini geçip, izinleri tamamlayıp yatırım yapılır hâle gelen birçok projenin üretilmesi için bu sürecin önemli olduğunu düşünüyoruz. Zaten, şu anda realize olan projelerde de gerçekleşme sürelerine baktığımız takdirde, bu sürenin kırk ay olarak daha mantıklı olduğunu ve hakikaten bu ön lisans dönemini başarılı bir şekilde tamamlama süresinin bu süre olduğunu görmemiz gerekiyor. Önümüzde, yaşadığımız örnekler var. Onun için, bu sürenin makul olduğunu düşünüyoruz. Ön lisans döneminin çok yaygınlaştırılmasını düşünüyoruz, çok projenin geliştirilmesini istiyoruz. Yatırımcıların önüne birçok alternatifli projenin çıkmasının, bu piyasayı gerçek noktasına ulaştıracağını düşünüyoruz. Onun için kırk ay verdik, kırk ay istedik.

Çok teşekkür ediyorum bu konuda.

İLKUNUR DENİZLİ (İzmir) – Yani yirmi dört artı on iki, otuz altıydı, onu mu kırk yaptınız? Sadece yirmi...

OSMAN AYDIN (Aydın) – Artı yirmi yirmi. Yani yarısı daha...

BAŞKAN – Evet, peki, onu şöyle yapalım: Yani biz istiyoruz ki daha kısa sürede bu ön lisans çalışmaları bitsin. Doğrusu, orada daha farklı düşünüyoruz.

Hükûmet katılıyor mu efendim?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, kısa bir açıklamayla fikrimizi söyleyebilir miyiz efendim?

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Şimdi, bu sürenin uzatılması, ön lisans ile murat edilen, ön lisans mekanizmasıyla murat edilen işi, amacı büsbütün bozar. Çünkü biz ön lisansta bir an önce bu iş ortaya çıksın ve lisans alacak, almayacak, ortaya çıksın istiyoruz.

Çok affedersiniz, akşamın yorgunluğuna vererseniz, bir benzetmeyle bunu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bu, bir tür nişanlılık dönemi. Burada, biz -ister kız tarafı deyin ister erkek tarafı deyin- birtakım yüklerin altına giriyoruz ve elimizi taşın altına koyuyoruz bir an önce yapıp yapamayacağı konusunda ve başka bir yere bakma şansımız yok bu dönem içerisinde, başka bir yatırımcıyla ilgilenme şansımız yok. Aynı şekilde, yatırımcı için de bunun böyle olmasını arzu ediyoruz. Bu dönem içerisinde, gerekli işlerini, gerekli yükümlülüklerini yerine getirdiği takdirdeyse lisansını verip bu birlikteliği kırk dokuz yıllığına tayin etmiş oluyoruz efendim.

BAŞKAN – Evet, peki.

Yani oradaki süreleri daha da kısaltacak birtakım tedbirler, tebliğler veya talimatlar, yönetmelikler, yani orayı sıkıştırmamız lazım. Buradaki en büyük endişe: “Bu kadar yerden evrak alacağız, bürokratik engellere takılırız. Dolayısıyla, otuz altı ayda bitmez, elimizde olmayan sebeplerden dolayı çalışmalarımız da boşa gider, emeğimiz de boşa gider.” Yani asıl şey bu ama bu, kurum tarafından mı yapılır, başka formüller mi üretilir? Bunu çok hızlı bir hâle getirmemiz lazım, yani oradaki süreci hızlandıracak bir mekanizmayı yönetmelik veya tebliğ gibi şeylerle takviye etmemiz lazım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bu konuda Komisyonumuzun kaygılarını ve görüşlerini dikkatlice not ettik, bunlara katılıyoruz. Gerekeni yapacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Peki, Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Söyleyeceklerimiz vardı daha.

BAŞKAN – Daha 6'ncı maddedeyiz, daha 50 tane madde var, daha söyleyecek çok sözümüz var, sizin de var, bizim de var.

Evet, devam ediyoruz.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji

Komisyonu Başkanlığına

Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısının 6'ncı maddesinin 6'ncı fıkrasındaki “önlisans sahibinden” ibaresinin “önlisans sahibi tüzel kişiden” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Denizli

BAŞKAN – Evet, Sayın Ayhan...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Gerekçe...

Gerekçe:

Maddenin diğer bölümleriyle uyumlu hâle gelmesi için bu düzenleme önerilmiştir.

BAŞKAN – Evet, Hükûmet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 Esas Sayılı "Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı"nın 6. Maddesinin 7. Fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(7) Önlisans. süresi uzatılmadığı takdirde süresinin bitiminde, önlisans sahibi tüzel kişinin talebi veya iflası hâlinde kendiliğinden sona erer. Lisansın sona ermesi halinde önlisans sahibi tüzel kişi tarafından verilmiş olan teminat iade edilecektir.

Kemal Değirmendereli

Edirne

Mehmet Ali Susam

İzmir

Osman Aydın

Aydın

Hasan Ören

Manisa

Ümit Özgümüş

Adana

Durdu Özbolat

Kahramanmaraş

BAŞKAN – Bu, ön lisansla teminat alıyor muyuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Teminat alıyoruz efendim.

BAŞKAN – Alıyoruz, evet.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, ön lisansla ilgili sıkıntıları anlattık arkadaşlar. Sizin de katıldığınız bir sürü sıkıntılar var.

Kişinin kendiliğinden kaynaklanmayan bir noktada, yani öyle bir noktadayız ki az önce arkadaşlarımızın verdiği... Saatler ilerlediği için çok fazla örnek vermek istemiyorum. Diyelim ki bir sürüngen raporunu almaktan dolayı süre geçmiş, bürokrasiden dolayı, Başbakanlık talimatından dolayı ve benzeriden dolayı. Şimdi, ön lisansını alamamış insanın teminatını niye alıyoruz, iade etmiyoruz? Neden engel şey yapıyoruz? Arkadaş, zaten ciddi olup olmadığı noktasında çalışmalar yapıyor. Bu noktada, başvuru almıyorsunuz, değiştirmediklerimiz madde var orada. Kuruldan izin alma ve benzeri bütün çalışmayı yapıyor bu insan ama alamamış. Niye cezalandırıyoruz? Bu öyle bir noktaya geliyor ki yani siz “Bu alana büyükler dışında kimse girmesin kardeşim, risk almayı hiç kimse yapmasın.” diyorsunuz.

BAŞKAN – Evet yani burada Hükûmetin görüşünü ben de merak ettim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ya, verin parasını şey yapsın adam...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, ön lisans sahibinden kaynaklanmayan bir nedenle iptal edilmesi veyahut da sona ermesi hâlinde, ilgilinin teminatının iade edileceğine ilişkin hüküm (6)'ncı fıkrada düzenlendi.

(7)'nci fıkrada ise, “ön lisans sahibinin süresi uzatılmadığı takdirde...” Dolayısıyla, ön lisans sahibinden kaynaklanan bir sebeple süre uzatılmaması söz konusu olabilir. Dolayısıyla, böyle bir durumda tamamen ön lisans sahibinden kaynaklanan gerekçelerle iptal söz konusu olursa burada da bir müeyyidenin uygulanması lazım.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Metin Bey, şimdi, bakın, az önce örnek verdim: Bir HES, bir rüzgâr enerjisi santrali, onun mülkiyet hakkının tümüyle tevsi edilmesini istiyorsunuz. Adam yüzde 10'unu, özel sektörün içine girdi, satmadı. Israr etti, "Para pul önemli değil, vermiyorum." dedi adam. Bu sizden kaynaklanmıyor ama bu alamama noktasına geliyor. Şimdi, burada, bu yatırımcının... Bir oran da kolaylaştırıcı hiçbir şey koymuyoruz, bir de diyoruz ki: "Senin teminatını da yakacağım." Yani teminatı yakmak size ne getirecek? Ciddileştirecek mi bu işi? Üst maddelerde, bunun ciddileştirilmesi ve ön lisans başvurusu yapmak isteyen girişimcinin daha zor şartlarda bu işi yapması için her türlü tedbiri aldık. Bir de bunun üzerine, bütün bu tedbirleri aşamamış olan insana diyorsunuz ki bir de: "Sana ceza vereceğiz." Bu, başka bir şeyi getiriyor. Bu noktada, ön lisans için başvuru sayısını ve az önce Osman Bey'in dediği gibi, proje havuzunu çok daraltan bir nokta oluyor.

BAŞKAN – Evet, buyurun İlknur Hanım.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Ben de bu konuyla ilgili görüşünüzü merak ediyorum.

Bir de, bu tür şeylerde hani "1'inci defa, 2'nci defa" gibi bir şey konulabilir ya da belli bir yüzdesi cezai bir müeyyide olarak kesilebilir. Yani teminatın tamamı değil de teminatın yüzde 25'i diyebiliriz ya da ilkinde böyle bir şey yaptığında, 2'ncide böyle bir uygulama yapılabilir diyebiliriz. Sonuç itibarıyla, insanların şevkini kıracak bir yapıyı da devlet olarak bizim çok da fazla gündeme getirmememiz gerektiğini düşünüyorum ben de.

Bir de, hani tekrarı işi bence çok önemlidir. Hani bunu bir alışkanlık hâline getirdiyse bu başka bir şey ama ilkinde böyle bir sebepten dolayı tamamını alıp cezalandırmak çok doğru olmayabilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Değirmendereli, buyurun.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Sayın Müsteşarım, ön lisans süresi uzatılmadığı takdirde, yani yirmi dört aydı, on iki ay daha uzatılmadığı takdirde. Yani biraz bu da kurumun o anki tasarrufuna kalmış.

BAŞKAN – "Sizi art niyetli gördüm, uzatmadım." diyor.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Şu veya bu niyetle.

Diyelim ki -tersini de düşündük- oradaki arkadaşlar olumsuz baktılar. Yani "uzatma hakkı olduğu hâlde, imkânı olduğu hâlde uzatılmadığı" diyor. Yani ikinci bir on iki ayı almadığı durumda yani siz sıkıştırıyorsunuz ön lisans sahibini bir yerde. Yani tamam, uzatmıyorsanız, iptal ettiyseniz teminatı da niye irat kaydediyorsunuz? O zaman onu iade edin. Yani bu son derece insani, doğal bir talep.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Kusurundan kaynaklanmayan...

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Evet.

Yani çünkü yatırımcının kusurundan kaynaklanmayan bir sebep diye bakıyoruz.

BAŞKAN – Peki, şöyle bir şey yani fikir olarak söylüyorum da beraber bir değerlendirin. Diyelim ki bana verdiniz yirmi dört ay. Gittim, uğraşım, didindim, burnumdan geldi -öyle söyleyeyim, şimdi masanın öbür tarafından konuşuyorum- geldim, size dedim ki... Siz de benim ne kadar gayretli çalıştığımı biliyorsunuz, dediniz ki: "Size süre uzatımı vereyim." Ben de size dedim ki: "Yok kardeş, beni bırakın, ben vazgeçtim. Süre uzatımı falan vermeyin." Bu adamın teminat mektubunu verin, gitsin canını kurtarsın." "Yok, ben burada ciddiyim, bana süre uzatımı verin. Alın, size teminat mektubu da vereyim." derse, size ek bir güvence verirse o zaman "Teminat mektubunu alın, otuz altı ayın sonunda yakacaksınız yakın." gibi bir şey olabilir mi?

Evet, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, tabii ki bütün bu örnekler söz konusu olabilir ancak bunlar genellenmesi oldukça güç örnekler. Yani bizim bu dönemde -çok affedersiniz- burnundan gelip gelmediği konusunda ve bu talebi, kendiliğinden, sadece teminatını geri almak için "Ben vazgeçtim." deyip demediği konusunda bir kesin kanaat sahibi olması lazım ki kurulun, bu konuda bir şey yapıyor durumuna düşün. Onun yerine, çok net aşamalarla teminatın irat kaydedileceği ve iade edileceği durumları tanımladık. İrat kaydedileceği durumlar çok belirgin bir şekilde tanımlandı. Diğer durumlarda "ön lisans sahibinden kaynaklanmayan" diye çok geniş bir alanda, teminatın iade edileceğine ilişkin bir madde var, bir önceki maddede.

BAŞKAN – Kolaylık getiriyoruz diyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Burada iade esas, teminatın iadesi esas, maddelerin, fıkraların tasarımı da görüleceği gibi, irat kaydetme istisna tarzında yapılan bir düzenleme. Ama oradaki irat kaydetmeyi de ortadan kaldırırsak burada teminatın...

BAŞKAN – Hiçbir anlamı kalmıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – ...hiçbir anlamı kalmaz. Teminatı tümüyle ortadan kaldırmak gerekir ki biz ön lisans aşamasında yatırımcı bir şeyler yapsın istiyoruz. Bunu da ancak bir teminat karşılığında garanti altına alabiliriz.

BAŞKAN – Peki, asıl esas diyorsunuz, teminatı yakma değil. Kendi şeyinin dışında bir sebep olursa zaten biz teminatını iade ediyoruz ama suistimal ettiği açık ve net hâle gelirse onu da tek tek taslakta biz yazmışız, o hâller dışında zaten teminatı irat kaydetmiyoruz diyorsunuz.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yani burada, tabii, yasa düzenlemesini yapan kurum olarak Bakanlık ve EPDK kendisinin hiç hata yapmadığı, yapmayacağı, girişimcinin ise çok hatalar yapıp cezalandırılabilceği gibi bir mantık içerisinde bakıyor olaya. Ben de birazcık da bu taraftan bakılması gerektiğini düşünüyorum. Yani, burada verdiğimiz önerge çok şey. Yirmi dört aylık süre uzatımı vermiyorsunuz, bir de şey yapıyorsunuz. O zaman şöyle yapın: Uzatımı herkes için verin, öyle bir kural koymayın. Zaten otuz altı ayda yapamıyorsa veya şey yapamıyorsa, tamam, şeyini yapın. Biz burada dedik ki: Yirmi dört ayda, verdiğiniz süre içerisinde uzatma yapmıyorsanız, uzatma yapmadığınıza göre onun teminatını da yakmayın. Olay budur.

BAŞKAN – Evet, Ömer Bey, buyurun.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Tabii, burada gözden kaçan bir şey var. Ön lisans ve lisans için siz belli bir bölgeye başvuruyorsunuz. Eğer yenilenebilir enerjiye rüzgârın olduğu yerde veya güneş panelleri için, yine, o güneş için bir bölgeye başvuruyorsunuz ve ön lisans için oraya başvurduğunuz zaman sizden başka bir insan oraya başvuramıyor bildiğim kadarıyla.

BAŞKAN – Ve trafonun o şeyini kapatıyorsunuz, on iki ay boyunca kapasiteyi kapatıyorsunuz.

ÖMER SELVİ (Niğde) – Evet, yani siz orayı bloke ediyorsunuz ve belli bir süre boyunca orayı “Ben oraya lisan alacağım.” diye bloke ediyorsunuz. Daha sonra bir şekilde, sizden kaynaklanmayan bir şey varsa zaten teminat iade ediliyor. Ama sizden kaynaklanan bir şey varsa, başaramadıysanız, bunun bir bedeli olması lazım, o da teminatın yakılması, teminatın geri ödenmemesi olması lazım. Ben burada bir yanlış görmüyorum.

Öbür türlü açtığınız zaman da -sizin dediğiniz gibi değil ama- her önüne gelen bu işe girecektir, “Ne de olsa teminatım yanmıyor.” diye uğraşacaktır.

BAŞKAN – Ünal Bey, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Değerli Başkan, şimdi, bu, (7)’nci fıkrayı yeniden bir okuduğumuzda, “ön lisans süresi uzatılmadığı takdirde süresinin bitiminde...” Ne olur? Kendiliğinden sona erer. Bunlar diğerine bağımlı değil, buradaki virgül “ve” gibidir. Ön lisans sahibi tüzel kişinin talebi hâlinde kendiliğinden sona erer veya iflası hâlinde kendiliğinden sona erer. Yani burada 3 tane hâl var: Süresi uzatılmadığı takdirde süresinin bitiminde, ön lisans sahibi tüzel kişinin talebi hâlinde, ön lisans sahibi tüzel kişinin iflası hâlinde kendiliğinden sona erer. Bu 3 hâlde.

Buraya belki şu ilave edilebilir: “İflas nedeniyle lisans iptali hâlinde teminat iade edilir.” Bu eklenebilir. Sadece iflas hâlinde, iadeyi ekleyebiliriz.

BAŞKAN – Evet, peki, yeteri kadar görüşüldüğü kanaatindeyim.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığı'na
Görüşülmekte olan 1/724 sayılı tasarının 6'ncı Maddesinin 8'inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"(8) Önlisans için başvuran tüzel kişiden, önlisans süresinde izin, onay, ruhsat veya gerekli belgelere başvurmaması ve yerine getirmesi gereken yükümlülükleri ikmal etmemesi halinde irat kaydedilmek üzere, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliği ve büyüklüğüne göre yönetmelikle belirlenecek miktarda teminat mektubu alınır. Teminat mektubu 50 Mw'lik tesisler için yüzbin TL'yi geçemez."

Kemal Değirmendereli
Edirne
Mehmet Ali Susam
İzmir

Osman Aydın
Aydın
Hasan Ören
Manisa

Ümit Özgümüş
Adana
Durdu Özbolat
Kahramanmaraş

BAŞKAN – Evet, Sayın Susam, gerekçe mi efendim?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Gerekçeye bir katkı koymak için söylüyorum. Yani burada az önce tartışıklarımızın bir şeyi de var yani madem ön lisansla, iptallerle ilgili şey var, oranları ikincil düzenlemelere bırakıyoruz, ne kadar teminat mektubu vereceğimizi. En azından, bu ikincil düzenlemeye bıraktığımız teminat miktarları, vereceği teminat mektubu miktarlarına da bir sınır koyalım ki en azından bu bile bunu takviye etsin diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Buradaki makul teminat yani bir ön lisans için, teminat miktarı nasıl belirleniyor?

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – “50 megavat için 100 bin lirayı geçemez.” diyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, hem lisansla hem ön lisansla teminat bedelinin kurum tarafından belirleniyor olmasını öngörüyoruz ki bu genellikle teminatlı bütün işlerde kurumların idari takdir yetkisi alanında belirlenen bir konudur. Şu anda, EPDK, lisans başvurularında, kurulu güç başına belli oranlarda teminat alıyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ne kadar yapıyor? 2 bin lira mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – 10 megavata kadar yüzde 6, 10 ila 100 arasında yüzde 4 -yatırım bedelinin tabii- 100’ün üstünde de yüzde 2 civarında.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Çok para ağabey... (Gürültüler)

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar, şu rakamlara bir daha bir bakalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Yani yaklaşık 100 megavat civarında bir santral lisans başvurusunda, yatırım bedelini 150 milyon dolar civarında düşünelim, yaklaşık 3 milyon dolar civarında bir teminat alınıyor şu anki lisans başvurularında. Ama burada ön lisans için ayrı bir teminat, lisansla farklı bir teminat. Yeniden EPDK tarafından düzenlenecek bu kriterler, ön lisans için öngörülen teminat nispeten çok düşük olacak.

OSMAN AYDIN (Aydın) – Ağabey, sınırı koyun, ön lisansla koyun sınır.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Şimdi, ön lisansla... Bak, burada biz, önerimizde... Arkadaşlar, bizim önerimizi okursanız, özellikle de teminat mektubu 50 megavatlıklarda yani daha düşüklerde belirli miktarda tutalım diyoruz, yukarıdakilerde gene şey yapsın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, bu konuda, teminat miktarının belirlenmesi konusunda kurumu yetki verilmesinin, kuruma bırakılmasının çok doğru olacağını ve teamüllere de uygun olacağını düşünüyoruz. Bu konu yatırımcıları...

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Kuşklarımızı giderebilecek mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Kesinlikle giderebilecektir Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Şöyle bir şey söyleniyor: Yani bu işte devreye girecek KOBİ’ler kendi çapında... Yani burada 50 megavatı koymalarındaki maksat şu: Sayın Susam’ı KOBİ’lerle ilgili hassasiyetini bildiğim için... “Zaten 50 megavatın üstüne bizim girmemiz filan mümkün olmaz. Hiç olmazsa KOBİ’ler yani böyle bir 10 megavat, 5 megavat, 7 megavat bir şey yapacaksa, onun da ön lisansına heves edip girecekse, hiç olmazsa teminatı onun kendi ölçeği içerisinde olsun. Çok yüksek bir teminat olursa küçük projeleri KOBİ’ler hayata geçiremez ve sıkıntı yaşarız.” diyor. Yani orada, KOBİ’lerin lehine bir sınırlama getirmek istiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – 50’nin üzerini nasıl istiyorsanız belirleyin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Vekilim, “teminatlar” konusunun kanun metni içerisine yazılması doğru olmaz. Bunu, Komisyonun bir önerisi olarak not edip EPDK’nın ikincil düzenlemelerinde yansıtacağız.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – İkincil düzenlemelerde bu işin garantisini nereden bulacağız Metin Bey? Yani sizin nokتانızda var. Yarın başka biri geldi, başka bir bakış açısı egemen oldu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bu işin garantisi devlettir efendim. Yani hepimiz devletin memuruyuz.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Ama yani ben bu konuda...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bizim art niyetli olduğumuzu varsayamazsınız ki.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Yok, yok, sizin art niyetinizi demiyorum. Bakın, bakış açısı diyorum. Yani yarın sektörün sadece büyüklerin elinde olmasını, küçüklerle uğraşmanın EPDK için yük olduğunu düşünen bir anlayış geldiğinde, bu anlamıyla...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Bu anlayış sürdürülebilir bir anlayış, ifşa edilmesi söz konusu olmayan bir anlayış olamaz ki efendim. Böyle bir anlayış, hak edilmeyen sürdürülebilir bir anlayış olamaz ki. Yani bir devlet kurumundan söz ediyoruz, bir devlet kurumunun istikrarlı bir şekilde böyle bir anlayışı sürdürebilmesi mümkün değil ki efendim.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Müsteşarım, hassasiyetimizi anlamamız lazım. Bakın, 50 megavat sınırını koyuyoruz. Sizi de bu konuda rahatlatmak için...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Efendim bu kanunda miktar olarak teminat miktarının yazılması ve böyle bir sınırlama getirilmesi bu kanunun genel akışına uygun değil, ben onu arz ediyorum. Takdir tabii ki komisyonun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Peki, nasıl bir tedbir öneriyorsunuz?

BAŞKAN – Şimdi şöyle bir şey.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) – Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Vereceğim söz.

Şimdi, evet teminat miktarları, şeyleri kanunla belirlenemez çünkü daha aşağıya çekilmesi, yukarıya çıkarılmasıyla alakalı bir görüş olursa tekrar kanun değişmesi lazım ama. Buradaki hassasiyet şu: İşte mesela diyelim ki lisanssız şeylerde 1 megavata kadar tasarıda şey var. Diyelim ki 3 megavatlık bir yatırım olacak veya 5 megavatlık bir yatırım olacak. Büyük yatırımcı buna girmez zaten. Şimdi buna kim girecek? KOBİ'ler girecek. Yani bu ikincil mevzuat düzenlenirken EPDK özellikle bunu da dikkate alarak bir kademe ve barem koysun yani evet bu önergeyle kanuna yazmayalım ama bunu EPDK not alsın. EPDK ikincil mevzuata komisyonun ricası olarak isterse bunu...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Sayın Başkanım, biz burada komisyonun huzurunda Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu olarak bulunuyoruz ve cumhuriyetimizin yaklaşık yüz yıllık bir geçmişiyle birlikte bulunuyoruz yani bu konudaki devletimizin kredibilitesi bence sorgulanmamalı efendim.

BAŞKAN – Yani bu konuda gerekli hassasiyeti biz göstereceğiz ikincil mevzuatta.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Biz ya da bu işin sorumluları mutlaka bu hassasiyeti gösterecektir efendim. Bunlar keyfi uygulama alanları değildir.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz. Bu konudaki duyarlılığınıza çok teşekkür ediyorum.

Son sözü verip devam edeceğim.

KEMAL DEĞİRMENDERELİ (Edirne) - Sayın Başkanım, burada Enerji Piyasası Kanunu'nu görüşüyoruz ve bu kanunun uygulaması esas itibarıyla EPDK tarafından yürütülecek. EPDK da bağımsız bir kurul ama bakın EPDK'dan taleplerimiz oluyor şimdi. Yönetmeliği düzenlerken şunları şunları yapın diyoruz. EPDK'nın daha üst düzeyde, daha sorumlular yani birinci derecede sorumlular düzeyinde burada temsili ve o ilgililerin bu sözleri vermesi daha uygun olur diye düşünüyorum. Buna özen gösterilirse daha iyi sonuç alırız diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

EPDK'dan yalnızca hukuki görüş değil uygulamalarla ilgili de bir arkadaşımız burada olursa...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Yarından itibaren olacak Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet. O da güzel bir uyarıydı. Teşekkür ediyorum.

Evet, Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/724 esas numaralı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesinin;

- birinci fıkrasında yer alan “belirtilenler” ifadesinin “belirtilen” olarak değiştirilmesini,
- üçüncü fıkrasında yer alan “işlemlerin yapılması ve” ifadesinin “işlemlerin yapılması veya” olarak değiştirilmesini,
- Altıncı fıkrasının sonunda yer alan “ve ikinci fıkrada belirlenen piyasaya giriş yasağı hükümleri uygulanmaz” ibaresinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Öztürk

Bursa

Orhan Karasayar

Hatay

ORHAN KARA SAYAR (Hatay) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Birinci fıkrada sehven yanlış yazan ifadenin düzeltilmesi amaçlanmıştır.

Üçüncü fıkrada, önlisans iptaline ilişkin olarak uygulamada aksaklık yaşanmamasını teminen “işlemlerin yapılması ve” ifadesi “işlemlerin yapılması veya” olarak yeniden düzenlenmiştir.

Altıncı fıkra ile ilgili olarak, ikinci fıkrada piyasaya giriş yasağı olmadığından ifadenin düzeltilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükûmet...

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Sayın Başkan, burada...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Söz istiyorum.

BAŞKAN – Bir açıklama var, Hükûmetten alıp vereceği m efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Burada açıklası bizim hataen yaptığımız birtakım yanlışların, sehven yapılanların düzeltilmesi amaçlanmakta. Başbakanlığa gönderilirken birtakım tapaj hatalar olmuştu, tamamen hata bizim. Takdir edersiniz ki böylesine kapsamlı bir konuda maalesef belki biraz ölçüyü aşan hatalarımız da olabiliyor. Bu önergeyle bunlar tamamlanmış oluyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Evet hatalarınız önergeyle düzeltilmiş oluyor, arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Şimdi bu üçüncü fıkrada veya, veya, veya üç tane geldi, peş peşe. Hani güzel bir Türkçe olmadı. Ama ondan önemli ben kurum tarafından belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmesine takıldım.

Değerli arkadaşlar, bir iş adamı ön lisans alıyor ve önünde yönetmelik var. Bu yönetmeliğe göre iş yapacak ama siz o iş yaparken, hazırlanırken iki üç gün önce bir toplantı yapmışsınız, bir karar almışsınız, adamın haberi yok. Yani yasaya bakarsınız, yönetmeliğe bakarsınız, tüzüğe bakarsınız, bağlayıcı hükümler bunlardır. “Akşam ben karar aldıydım, geçen hafta bir kararımız vardı.” Böyle bir şey olmaz bu köy defteri değil, olmaz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ - Sayın Başkanım, bunlar başvuru sahiplerine özel alınan kararlar. Başvuru sahiplerinin...

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Yani şimdi bakın, yönetimde bu kadar keyfiyet gibi algılanabilecek şeylerden kaçınmak lazım. Ve yönetmelik değiştirebiliriz, tüzük değiştirebiliriz, efendim neyse... Ama işte bir karar bugün, on beş gün sonra bir karar daha aldık değiştirdik, şöyle yaptık, değiştirdik böyle yaptık, olmaz böyle bir şey, sakın bu yola tevessül edilmesin ve muhatabınız olan tüzel kişiler ne yapacağını bilsin. Yoksa sıkıntılara neden olur. Yani burada tamam, ilk önce katıldı Sayın Müsteşarımız, sonra tabii kurumdaki ya biz böyle de kararlar alıyoruz diye kenarından fısıldayınca, sonra... Yani bundan kaçınmak lazım.

BAŞKAN - Hayır ben şöyle algıladım burada. Benimkini de söyleyeyim de öyle bir değerlendirmeye alalım.

Şimdi, siz kurula müracaat ediyorsunuz. Kurul sizin hakkınızda sizin şeyinizle oturuyor toplanıyor ve bir karar veriyor.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Olmaz öyle şey, kişiyle ilgili karar mı olur?

BAŞKAN – Hayır efendim yani sizin sorduğunuz soruyla yani Kamu İhale Kurumu nasıl oturuyor itirazları veya önerileri bir karara bağlıyor. Öyle midir bu?

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Kuruldan arkadaşımız izin verirsiniz süreci anlatsın.

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M.FATİH ALKIŞ – Sayın Vekilimize katılamıyorum. Söyledikleri hususların hiçbirisi şu an yok. Yönetmelikte bu yükümlülüklerin neler olduğu tek tek sayılmış. İsterseniz okuyayım. Yönetmelik önümde açık. Buradaki bütün yatırımcılar da biliyor. Artı kurul bununla da yetinmiyor, yönetmelikte yazıyor olmasına rağmen bunların hepsini kurul kararına dönüştürüyor, açık bir metin hâline getiriyor, yatırımcıya açık bir şekilde gönderiyor şu kadar sürede tek tek şunları yerine getirmeniz gerekir diye.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Başvuru bazında tabii.

EPDK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI M.FATİH ALKIŞ – Her bir başvuru bazında.

Sonuçta biz mecburen gelen dosyayı inceleyeceğiz ve o dosyaya göre bir karar vereceğiz yani yönetmelikte A şirketinin başvuru şu şekilde sonuçlandırılır ya da şuna lisans verilir denilemez ki. Mecburen kurul her başvuruyu tek tek inceleyecek ve bir karar verecek ama oradaki yükümlülüklerin hepsi yönetmelikte zaten belli. Sadece kurulun yaptığı şey bu yönetmelik hükmünü kurul kararına dönüştürmek, bir de oradaki bazı somut olmayan teminat miktarı gibi hususları somutlaştırmak çünkü yönetmelikte oran yazıyor ama kurul kararında bu rakamsal olarak da net bir şekilde yatırımcıya bildiriliyor. Tebligat Kanunu hükümlerine göre de bu ilgili şirkete tebliğ ediliyor, süresinde yerine getirildiğinde de lisansını alıyor. Herhangi bir keyfilik söz konusu değil efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Kacır, buyurun.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Açıklamaları için arkadaşımıza teşekkür ediyorum. Devlet böyle yönetilir. Ben önergemde şunu söylemiştim. Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikte belirtilen yükümlülükleri yerine getirmekten bahsetmiştim ama bu... Siz de diyorsunuz ki, zaten biz o yükümlülükleri istiyoruz, başka bir şey istemiyoruz ki. Yönetmelikte ne varsa onu isteyeceğiz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Ama farklı birtakım şeylerden bahsettik.

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Ama açıklık getirmek için... Soruya karşı kurul oradaki açıklığı getirir. Yüzde olarak belirtilmiş. Yüzde 10, e sizinkinde hesaplar yüzde 10 şuna tekabül... Onda bir şey yok ki. Siz zaten yönetmeliği uyguluyorsunuz. O zaman o şeye karşı bir rezerv olmamalıydı yani yönetmeliğe uyulacak neticede. Kurul kararınız da yönetmeliğe açıklık getirmek için yapılmış bir kurul kararı, keyfilik yoksa. Aksi takdirde sanki her şey için farklı karar... Olmaz, ben de onu söylüyorum. Bu uygulama hiç aklıma yatmadı da onun için söylüyorum.

BAŞKAN – Evet, aynı şeyleri söylüyorsunuz, karşılıklı...

Peki, çok teşekkür ederim. Aynı şeyleri söylüyoruz.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI METİN KİLCİ – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, yarın saat 11'de toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.42